1885 TIZENKILENCZEDIK ÉVFOLYAM. 92. SZÁM. BUDAPEST, PÉNTEK, ÁPRILIS 3.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ
KÉZIRATOKAT VISSZA NEM KÜLDÜNK.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy egész évre 20 frt | Egy negyedévre 5 frt
Egy fél évre . 10 frt | Egy hóra 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr, Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám ára helyben 6 kr., vidéken 7 kr.

EGYETÉRTÉS.

KIADÓ-HIVATAL:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE
VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL
Hirdetéseket felvesz a külföldön:
Bécsben: Főügynökségünk: Stern Moritz bár
Schles. irodája, I. Wollzeile Nr. 22.
Oppelik A., I. Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolf, I. Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I. Wallischgasse 10.
Daube G. L. és Társa, I. Wollzeile Nr. 12.
Dukes Miksa, I. Riemergasse Nr. 12.
Schalek Henrik, I. Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I. Wollzeile Nr. 25.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Párisban: R. Mosse, 40, r. Notre-Dame-des-Vict. Agence Havas (place de la Bourse).

Jogéletünk mozgalmai.

A jogászgyülésnek készül már programmja s napirendjének egyes tárgyai felett kitünő jogászok folytatják tanulmányaikat. Az országos jogászgyülésben a kitünőbb birák, ügyvédek és jogtudósok szoktak — vagy legalább ezek is szoktak — részt venni.

Alig egy hét előtt kettős értekezletet is tartottak a fővárosi ügyvédek az ügyvédi körben a fölött, hogy mikor kellene s miként lehetne egy országos ügyvédi egyesületet megalapitani és jól szervezni s miként lehetne egyetemes ügyvédsegélyző alapot teremteni s a segélyezést miként, mily elvek szerint, mily esetekben gyakorolni.

Pár nap előtt pedig a budapesti ügyvédi kamara tartotta meg évi rendes közgyülését, vitatta meg az elnökség, illetőleg választmány évi jelentését és sorolta fel igazságügyi törvényhozásunk bágyadtságának s igazságszolgáltatásunk gyöngeségének eseteit, okait és természetét, rámutatván mindenütt egyuttal a többé-kevésbbé megfelelő orvosszerekre is.

Ime csak az utóbbi nehány nap alatt menynyi valódi vagy látszatos tevékenység s mily szapora mozgalom. S mindez az ügyvédek között.

Az ügyvéd pedig nálunk, ha nagyon jól megy dolga, nem igen szokott egyleti vagy tudományos vagy törvényhozási általános érdekü munkának nekifeküdni. S ennek oka egyszerüen az, hogy ha jól megy dolga: akkor az igazságkereső feleknek ügyeivel van elfoglalva, melyek nagy jogi és erkölcsi felelősséget rónak rá s az az ügyvéd, ki a nap egész folyamán felekkel tanácskozik, kezelő hivatalokkal viaskodik, bíróságok előtt tárgyal s nehéz kérdésekben irásbeli dolgozatokat készit: az az ügyvéd nagyon elveszti kedvét arra nézve, hogy a nyugalomnak, a családjának vagy a saját vagyoni érdekeinek szentelt és szüken fenmaradt időt még tudományos buvárlatokra, törvényhozási előtanulmányokra vagy egyleti tevékenységre fordítsa.

Ily munkásságot nálunk vagy fiatal ügyvédek szoktak végezni, a kiknek még nincs, vagy öregek, a kiknek már nincs elegendő ügyvédi foglalkozasuk. Mint az iparos akkor politúzál, ha nem megy vagy rosszul megy műhelyüzlete: ép ugy az ügyvéd.

A magyar ügyvédé pedig rosszul megy. Nagyon rosszul és pedig már régóta.

Nincs elég keresete s ennélfogva magának és családjának nincs biztos állása és biztositott jövendője. A szegény ember vagy alázatos, vagy zenebonát csinál s a magyar ügyvéd nem zenebonát csinál, hanem megalázza magát a bíróságok és hatóságok előtt. Ezért gyönge, ezért van veszendőben tekintélye, függetlensége, méltósága a bíróságok és hatóságok előtt.

De tekintélye nagyon megcsökkent a nagy közönség előtt is. Annak a közel ötezer ügyvédnek, mely az ország legtanultabb s legsokoldalubb osztályát képezi, nagyobb hatalommal és befolyással kellene birnia a közügyekben és általános gondolkozásban, mint a mekkorával bir. Pedig főleg e helyzetnek se ő az oka. A nagy publikum az igazságszolgáltatás és közigazgatás minden hibájáért s jogi tévelygéseért főleg az ügyvédet teszi felelőssé. A rossz itéletért vagy rossz intézkedésért mindig az ügyvédet szidja.

S mind ehhez más is járul. Járul az, hogy oly áramlatok vannak a közvéleményben, melyek az ügyvédekre s a hozzájuk és müködésükhöz ezer szállal kötött liberálizmusra egyáltalán nem kedvezők. Kicsinylik, ócsárolják, lenézik őket kormányzatban, törvényhozásban, a birói fórumokon s mindenütt. A ki közülük egyéniségében, vagy talentumában, vagy tekintélyes vagyonában nem tud önállóságot és tekintélyt kifejteni: az a pályavesztett egyéniségek szomoru seregébe soroztatik gyakran, a közvélemény által.

Kétségtelenül sok gyönge elem van az ügyvédi karban. De hiszen e kar közel ötezer emberből áll s például a hatvan főispán és kilencz miniszter közt, pedig hát ezek csakugyan kevesen vannak: aránylag sokkal több a gyönge elem. De minden gyönge elem daczára még mindig nagy számban vannak mivelt, nagy tudományu, komoly lelkiismeretességü, kiváló ügyvédek ugy a fővárosban, mint az ország minden vidékén, kik más időben nálunk is s más mivelt nemzetnél mindenkor büszkeségei lennének a mivelt társadalomnak. S még sincs egyetlen ügyvédi kamara se az országban, melynek évi jelentései keserü panaszokkal ne lennének tele.

S e panaszok alaposak.

Hogy nagyon alaposak, bizonyitja az, hogy most már az ügyvédek egy általános segélyalap gyüjtéséről kezdenek tanácskozni.

S a panaszok kilenczvenkilencz századrésze az igazságszolgáltatás nyomoruságaira utal. Pedig ezeknek sem a birák az okai, hanem a törvények vagy azok hiánya s az intézmények vagy azok rosszasága.

Mióta jajgat a felvilágosult jogászvilág, birák, ügyvédek egyaránt, például a szóbeli és közvetlen eljárás után!

De hiába jajgat, hiába követel, hiába érvel s az igazságkereső nagyközönség is hiába nyög: kormányzatunk és törvényhozásunk süket a panaszokra. Törvényhozásunk nem érdeklődik a szigoru jogélet fenséges érdekei iránt, igazságügyminiszterünk pedig ugy ül az elkorhadt intézmények tetején, mint a kösö s rettenetes erélyivel ügyel arra, hogy ezekben valami kár ne essék.

De azért az ügyvédi kamarák kötelességet teljesitenek, ha évről-évre ismétlik a panaszokat. Egyszer csak meghallgattatásra találnak azok is.

Budapest, április 2.

A kik az angol-orosz háborut határozott napra és órára rendelték meg, és már irtózatos harczi képek kiszinezésében kéjelegtek, aligha számot nem vetettek azzal a nagy fordulattal, hogy épen tegnap értük meg — április első napját. Tegnap óta nagyon békés hirek szellői fujdogálnak Londonból és az angol államférfiak nyilatkozatai egészen idylli hangulatot lehelnek. Nagyon természetes különben, hogy az angol, mint az orosz kormány csak nagyon megfontolva fognak bele amaz óriás drámának kifejtésében, melyet az Ázsia fölötti uralomnak eldöntése fog képezni. Az orosz kormány csak akkor teszi meg a támadó lépést, ha előbb a szerencse minden kedvező esélyét teljesen előkészitette; az angol kormány csak akkor nyul fegyverhez, ha már a védelem végső kényszerüsége fog fenforogni. Gladstoneról pedig, a ki különben is nagy respektust érez minden háboru irányában, és roppant aggódással fog bele valami komoly akcióba, ó róla meg épen bizonyos, hogy akkor fog csak hadat üzenni, ha már — nagyon meg fog ijedni. A királynő mobilizáló rendeletének nem is volt komoly hadi jelentősége. Egész czélja abban állott, hogy Oroszországot Anglia növekedő ingerültségére figyelmeztesse. Tegnap az orosz kabinet válasza még nem is volt Londonban, csak abban az előleges föltevésben, hogy engesztelő hangon van tartva, az egyik angol miniszter már is esdekelve kérte a parlamentet, hogy tartózkodjék minden vitától, mely még «félreértések» is szülhetne. Ma egy másik miniszter ismét a választók gyülését igyekezett megnyugtetni azzal, hogy teljes bizalommal lehetnek az «orosz kormánynak bölcs és békés dispoziczióiránt.» Hogy az ilyen politika csak az orosz kormány czéljait mozditja elő, az persze nem szenved kétséget. Az angol miniszterek gyáva habozásának aligha nem az lesz első következése, hogy az afgán emir Oroszország védnöksége alá fog helyezkedni. Gladstone fejébe nem fér, hogy egy napi haladék is Anglia hanyatlását feltartóztathatlanná teheti. A béke mégis megvan — egy napra.

A polgári házasság érvényessége Magyarországon. A *Bud. Correspondenznek «a zsidókeresztény házasság»* czim alatt lapunk mai számában megjelent közleményében foglalt amaz állitásával szemben, hogy a külföldön kötött polgári házasság Magyarországon feltételeül érvénytelen, *Szlehlo* Kornélnak *a «házassági elválás joga Magyarországon és Erdélyben»* czim alatt legujabban megjelent munkája a 114 és következő lapokon ezeket tartalmazza: A József-féle házassági nyilt parancs 37. és 38. §-ai szerint arra, hogy a belföldiek által külföldön kötött házasság érvényes legyen, megkivántatik, hogy az a nyilt parancsban felállitott valamely házassági akadályba ne ütközzék, vagyis a belföldieknek cselekvési képessége a külföldön végbezivitt házasságkötésnél a házasságot megkötő belföldiek személyes joga szerint itélendő meg. Kivételt tesz a törvény (József-féle nyilt parancs 39. és 40. §§-ai) *a házasság megkötésének alakszerüségeire nézve.* A 39. § szerint a kihirdetés, vagy a felmentés hiánya a külföldön magyar honpolgár által kötött házasságot csak akkor teszi érvénytelenné, ha azon országban, hol a házasság kötetett, a kihirdetések megkivántatnak, vagy ha a jegyesek az ottani törvények szerint, az ott megszabott módon felmentést nem nyertek. A 40. §. szerint pedig a belföldiek az *összeadás módját* illetőleg a külországokban kötendő házasságokra nézve a belföldi szabályokhoz kötve nincsenek, ha ezirant azon ország törvényei megtartatnak, melyben az összeadás megtörténik. A házasság megkötésének alakszerüségeit tekintve tehát hazai jogunk szerint *a külföldön belföldi protestansok által kötött házasság a locus regit actum elve szerint érvényes lesz, ha a házasság megkötésének helyén megkivánt alakszerüségek megtartattak.* (1880. nov. 26-án 10057. sz. a. kelt kuriai döntvény.) Ugyanezt tartja a gyakorlat a zsidók házasságáról is. (1884. évi junius 25-én 4059. sz. a. kelt kuriai döntvény.) A József-féle nyilt parancs csak a protestansok és unitáriusok házassági ügyeiben lévén kötelező, ennek házassági nemzetközi jogszabványai a katholikus és görög nem egyesült magyar honpolgárakra nem alkalmazhatók. A katholika egyház házassági joga különben univerzálitásánál fogva a házassági jogszabványok összeütközésének alig enged tért s ha ilyen mégis előfordul, akkor a magyar katholikus házasságnak érvényét hazai jogunk szempontjából ő is a katholika egyház joga szerint kell megitélni. Ugyanezt kell tartani a görög nem egyesülteknek külföldön kötött házasságairól is. A mi különösen azon kérdést illeti, vajon egy katholikus magyar honosnak külföldön kötött házassága érvényes-e, ha ez a külföldön előirt alakszerüségek, de nem a katholikus egyház által előszabott formák szerint köttetett? a felelet igen egyszerü. Azon helyeken, *hol a trideuti zsinat szabványai ki lettek hirdetve, csakis az ezek megtartása mellett, más helyeken azonban az ezek megtartása nélkül, tehát bármily alakban létrejött házasság is érvényes lesz.* A miből következik, hogy a mig egy katholikus magyar honosnak Ausztriában vagy Olaszországban kötött polgári házassága a magyar jog szerint érvénytelen, addig ugyanennek Angliában kötött polgári házassága érvényesnek lesz tekintendő. A 20. §-ban felállitott elvnek megfelelőleg a külföldön kötött polgári házasság akkor is érvénytelen, ha csak az egyik fél is katholikus.»

Szeged válsága.

Szegedet közgazdasági válság fenyegeti, mely a legnagyobb mértékben komoly természetü, s mely, ne adja isten, veszélyesebb lehet következményeiben, mint volt magában véve az árviz.

A nagy lelkesedéssel és nagy adósságokkal felépitett város házainak alapja roskatag, nem birja meg azokat a terheket, melyek finánczialis értelemben reá nehezednek.

Ez a város volt csak nem régiben a mi büszkeségünk, melynek emelkedését bizonyos kegyelettel szemléltük, melynek szebbé tételétől nem sajnáltuk a nemzeti nagy áldozatokat, s mely felépült fényesebben, nagyobb luxussal, semhogy az természetes viszonyainak megfelelt volna. A paloták egész sora mintegy varázsütésre emelkedett ki a Tisza iszapjával áztatott talajból. Az állami és középületek egymással vetekedtek szépségben, hogy látványnak is megragadó, az egyes polgárok pedig nem kevésbbé vetekedtek egymással minél csinosabb, izlésesebb s nagyobb házakat épiteni.

Az egyszerü szegedi polgár, a ki annak előtte naddal fedett házában huzta meg magát, de a mely egészen az övé volt, a melyért senkinek sem tartozott és a melyben rendszerint egyedül maga lakott, most azon vette magát észre, hogy vele hasonló sorsu szomszédja nagy, szép emeletes épületnek rakta le fundamentumát, a komája meg épen két emeletet huzat egymás tetejébe. Ő sem maradt hátra. Pénze nem volt, de könnyen jutott hozzá, ha nem is olcsón. Ugy tetszett, csupa szép igérettel van tele az egész levegő. Bizott mindenki, hogy az uj házban a felesleges lakásokat kiadhatja jó áron, s megjön a felvett összegnek busásan a kamatja.

De a várakozások mind nem teljesedtek, s nem teljesednek ma sem.

Szeged nagyobb lett, mint a mekkorára szükség lenne. Ház és lakás van elég, de nincs lakó. Körülbelől hatszáz lakás áll üresen, nincs a ki azokat kivegye. És ebből kettős baj is támad. Egyrészt annak nincs jövedelme, a kinek a lakása üresen áll. Másrészt pedig a lakások ára rendkivül leszállott, s azok is, a kik ki tudták adni, oly olcsón voltak kénytelenek azokat a lakók rendelkezésére bocsájtani, hogy nem térül meg befektetett tőkéjöknek a kamatja. A szegedi kölcsön meglehetős drága volt az akkori viszonyokhoz képest is, mert 6 százalék kamatot és törlesztést kell érte fizetni ötven esztendeig, s ehhez járultak még mindenféle levonások. Az azóta megváltozott hitelviszonyokhoz képest pedig ma még hátrányosabb az.

A szegedi házak tulajdonosai nagy részben nem tudnak megfelelni nzetési kötelezettségeiknek. Beköszöntöttek a végrehajtások máris, még pedig tömegesen. S hogy megközelitő képet alkothassunk magunknak a viszonyokról, felemlitjük, hogy minap egy 8000 frtra becsült s 4000 forinttal megterhelt ház 160 frton kelt el az árverésen. De van tudomásunk oly esetről is, hogy az eladó 30 frtot fizetett a vevőnek, csak vegye át házát a rá kebelezett kölcsönnel együtt.

Nagyon szomoru állapotok ezek, annyival inkább, mert Szeged rekonstrukcziójának mozgásba hoztunk minden lehető állami tényezőt, fel lett költve maganak az uralkodónak személyes sympathiája, s nagyban emlegettük azt is, hogy az ügy a nemzeti becsülettel áll összefüggésben. Ez az utóbbi állitás ugyan sehogy sem talál a helyzettel, de nagy lelkesedésünkben és szavak után való rajongásunkban annál többet ismételtük.

Kétségtelen, hogy a bajnak okai többfélék és többféle természetüek. Sok hibát követtek el magok az épittető tulajdonosok, nem kevesebbet azok, a kikre a rekonstrukció munkája bizva volt. A helyzettel nem igen akart is csak mese. Dochani Konrád, Horvátország, Dalmáczia és Merán grófja szintén hozott magával egynehány szilánkot a szent keresztből s azokat a scheyerni kolostorban helyezé el, hol ma is őrzik. Hildesheimban, Augsburgban szintén van belőle nehány forgacs.

Tiberias alatt, a Jordán hidjánál vivott csatában, a hol III. Balduin 1158. jul. 15-én megveré Nureddin hadát, tyrusi Péter metropolita vivé a szent keresztet, bizonyosan meg a jeruzsálemit. S midőn II. András magyar király, ki keresztes hadjáratáról nyeré a jeruzsálemi nevet, 1217. decz. 3-án a Tabor erőd elleni rohamot vezeté, maga az akkor Akkában székelő jeruzsálemi pátriarcha volt a szent kereszt vivője.

Ezzel azonban meg is szünik minden adat, mely némi történeti hitelességre tarthat igényt. Azontul kezdődik a byzanti mesevilág a szent keresztről. Ennek illusztrálására csak egy legendát hozunk föl. Saladin, irja a Historia regni Hierosolymae Angelus Izsák császárnak elküldte a szent keresztet, a hajót azonban, mely szállitá, a genuai Grossus Vilhelmus és a pisai Fortis elfoglalá, s a keresztet San Bonifacioba, Corsica szigetére vivé. Mikor a genuaiak e várost elfoglalák: a szent kereszt magától visszauszott a tengeren Jeruzsálembe.

Krisztus keresztfája.

«Salib al Sabut», igy nevezik az arabok és törökök a kinszenvedés ama keresztfáját, melyen urunk és üdvözitőnk az emberiség megváltásáért halált szenvedett. S a mióta az arab történeti források nagyobb mértékben állnak rendelkezésére a keresztény történetirónak: azóta látjuk csak, hány hézaga pótolható kivált az első kereszténység történetének s magának a golgothai keresztfának, hitünk symbolumának is részint története, részint legendája. Nyugat felé egy félóránvira Jeruzsálem jaffai kapujától, melyen a szent városba 1881-ki utja alkalmából a mi trónörökösünk is bevonult, fekszik Deir Mussalabe, a szent kereszt kolostora — ad truncum — melynek templomi karzata alatt ősidők óta mutogatták a föld alatt ama cyprus- vagy olajfa gyökértörzsét, melyről azt állitják, hogy a megváltás keresztfája. A keresztre feszittetés a semita népeknél nem volt megvalázó, mint most a bitó- vagy akasztófa, sőt megdicsőittetésnek tartatott s nem egyszer szolgált eszközül magasztos alkalmaknak, még isteni tiszteleteknek is. Már a római történész, Jusztin följegyzi, hogy a Carthagóból számkivetett Maleus tulajdon fiát, Cartalot, fején a főpap infulájával, vállain a királyi bibor palásttal az általa ostromolt szülőváros kapui előtt magas keresztfára feszitteté, a mitől a városbeliek annyira meg lőnnek hatva a hadvezér áldozatának nagyságától, hogy megadták magokat. — Jehova maga parancsolja az ó-testámentomban: «Fogd össze mind a fejedelmeket, szegezd keresztre napkelet felé, hogy elmuljon haragom Izrael fölött.» Meg is tették ezt a zsidók magával Saul királylyal és hét fiával az árpaérés, vagyis a husvét idején.

Krisztus keresztfája a keresztre feszittetés napján eltünik. Csak a talmud sanhedrin fejezete tudatja velünk, hogy «a fa, melyre valaki fölfeszittetett, a rajta elhalt ember mellé temettessék». Ezen alapul legendája a keresztfa megtalálásának, mely a harmadik századból származó egy syriai szöveg szerint ár a Krisztus utáni 70-ik év körül következett olna be. A római hagyomány hozzá teszi, hogy a keresztfának e megtalálásánál Helena császárné, Constantin anyja és Macarius püspök is jelen vala. Eusebius, a ki legrészletesebben ir a keresztény egyház koráról, ezt nem emliti, de igen is azt, hogy szent sir megtöltetett földdel, s föléje Hadrián császár aztán a Venariumot emelteté.

A keresztfölmagasztaltatás emléke a római naptárban május 3-ára esik, mely azonban szeptember 14-én megujittatik. II. Chosroes, a persák utolsó hatalmas sakhja a Sassanidák családjából a következő fenyegetéssel üzen Heraclius császárnak hadat: «Nem foglak kimélni, a mig a keresztre feszitett embert, a kit ti istennek neveztek, meg nem tagadtátok s nem imádjátok a napot.» A hadüzenet után kevés idővel vezére, Sarbarazes földulta a konsantini kereszt- és sirtemplomot, csak a föltámadási kápolna maradt érintetlen, a hol az égből származottnak hitt szent tüz kultusza a mai napig is fönáll.

Egy Antonin nevü placenciai zarándok még Kr. u. 570-ben is látta a Golgothán a Megváltó diófából ácsolt keresztjét, melyen még a föliras is rajta volt. Azonban a pogány győzők magokkal hurczolák Zakariás patriarchát s vele a keresztfát, melyet szekrénybe téve vitt magával. Ez volt utolsó czimzetes őrizője a szent keresztnek és a szent sir templomának.

Heraclius császár 627. decczember havában megveré a fanatikus persákat és II. Chosroest, az erőszakos sakhot, már a következő év február 28-án utóléré a zsarnokok sorsa. Tulajdon fia, Siroes, február 24-én elfogá, bebörtönözé és — ehen halatá s aztán a rómaikkal békét kötött, megfogadván, hogy minden hóditásról lemond s a vértanusággnak már világtörténeti jelentőségüvé vált keresztfáját visszaadja. A visszakerült szent keresztet maga Heraclius császár vivé vállain az arany kapun és a régi templomtéren keresztül föl a Golgothára, a hol a föltámadás templomát Modestus püspök az egész kereszténység pénzadományaiból már 626-ban ujra fölépitteté.

Most ujra hosszu ideig mit sem hallunk a megváltó keresztjéről. 909-ben Hakem Biamrilla, az eszelős fadimida kalifa csak ama kegyetlen föltétele alatt bocsátja be a szent sirba Fulco anjoui grófot, hogy ez megszentségtelenitse előbb a sirt, aztán a Krisztus keresztfáját. Ez a kalifa a következő évben megparancsolja helytartójának, a ramlei Hiarotnak, hogy a szent sir fölött addig fönnállott sziklakunyhót, valamint a menybemenetel helyén, az olajfák hegyén álló rotundát tegye a földdel egyenlővé, mivel hogy ugy értesült, hogy a husvét szombatján ott égő tüz nem származott valósággal az égből, hanem mesterségesen szittatik. A lerombolás meg is történt.

Constantinus Monomachus 1048-ban a föltámadás templomát görög épitőmesterek által ujra fölállittatá. 1099-ben julius 15-én, pénteki napon, Krisztus halálának órája táján a keresztesek megostromolták Jeruzsálemet s aztán az arany kapun keresztül diszbevonulást tartottak a szent sir temploma felé. Itt aztán a szent keresztet a népnek fölmutatták s ezt jeruzsálemi uralmuk alatt minden évben háromszor ismételék: a negyvennapos böjt — quadragesima — közepén, husvétkor, és a kereszt fölmagasztaltatásának napján.

Ettől kezdve a szent kereszt folyvást követi a keresteseket a csatákba, hol azt a sereg a biztos győzedelem palládiumának tekinti. Villámcsapásként sujtotta le a keresztény világot, hogy a második keresztes hadjáratban a félhold lőn a diadalmas a kereszt fölött. Bernát clairveauxi apát rossz próféta hirébe jött s a pápára igyekezett háritani a felelősséget. Az uj keresztes hadjáratra gyüjtőknek és toborzóknak Franczia országban ajtót mutattak, e szavakkal: «Allah hatalmasabb, mint Krisztus!» S ez még nem volt elég. Megemlékeztek tyrusi Vilmos történetiró amaz jóslatáról: «Heraclius alatt nyertük vissza a szent keresztet, Heraclius alatt fogjuk elveszteni.» S akkor a jeruzsálemi patriarchának épen Heraclius volt a neve.

A kurd Saladin egy csapással készült véget vetni a keresztesek uralmának az igéret földén, a hol az soha erős gyökeret nem verhetett. Heraclius patriarcha, a helyett, hogy maga vonult volna ki ellene, a szent sir priorját, Rajnert küldte ki, hogy az vigye a szent keresztet a keresztes had előtt. A Taborhegy éjszaki lábánál terülő halmos sikságon, Hadadremmon mezeje és Genezaret vidéke közt ment végbe a szerencsétlen ütközet. Harminczezer halott borita a csatamezőt s tripolisi Rajmund a négy fiával és ketszáz lovas vitézével volt az egyedüli, a ki a «sauve qui peut» jelszóval, mely talán akkor mondatott ki legelőször, a mozlimek seregén keresztül törve, elmenekült. A franczia irók árulással vádolják Rajmundot, hogy ő okozta az egész veszedelmet; de az arab irók mit sem tudnak erről, sőt őt tartják a legveszedelmesebb ellenségnek.

A szent kereszt rendesen vörösre edzett aranynyal, gyöngyökkel és drága kövekkel boritva kisérte a csatákba a kereszteseket. Mikor a papok kihozták, mindenki letérdepelt s nem volt senki, aki el akart volna tőle maradni. E kereszt, irja Saladin irodiákja Imadeddin, erősekké tette a hitetleneket a csatában, s elvesztése nagyobb csapás volt reájok, mint ha egy királyuk esett volna el. A julius 5-én vivott hittini csatában Rufinus akkai püspök tartá a kezében, aki elesett; aztán lyddai Bernát ragadá meg, magasra nyujtva azt a karun-hittini kettős halomra vonult, kicsire olvadt csapat fölött. Guido király a kereszt felé rohant, körülkarolta, ott akart elveszni alatta. A halálos fáradságtól alig lihegő keresztényeket leszoritá a «Hittin szarvairól» a lankás süppedékbe, a hol irgalmatlanul felkonczoltattak. Alig menekült el ezer ember, köztük Bernát püspök. Tiberias vára másnap megadta magát s egy boltozatos helyiségben megtalálták a keresztet, fejjel lefelé függesztve. Odakünn a templom és kolostor 230 vitézét Saladin szemei előtt lenyakazták, fejeiket Saladin Damaskusba küldte, a hol, mint a dinnyék, halomra hányattak az igazhivők gyönyörüségére. Az elfoglalt fegyverek egészen megtöltek a bazárt s a zsákmány egyes darabjai még ma is megvannak a határszéli arabok birtokában. Damaskuba vitte Ibu Abu Asrun a szent keresztet is.

Barbarossa Frigyes hadat üzent Saladinnak s mindenek előtt követelte a szent ereklye visszaadását. «Nagyobb szerencsétlenség nem érhetett volna bennünket, irja Abu Schama, mint az, hogy ezt a fadarabot elhoztuk.» Saladin meg is igérte a keresztfa visszaadását, de csak ama gunyos föltétel alatt, hogy ennek fejében adják át neki a jeruzsálemi királyság legfőbb erődjét, Tyrust s még nehány parti várost. Erre következett az a borzasztó ostrom, melyhez hasonlót a középkor nem bir fölmutatni, s melyhez az ujabb korban is legföljebb a Sebastopolé hasonlitható. Jean d'Acre, miután alatta 200 ezer jó keresztény harczos elesett, 1191. julius 6-án kapitulált. A kapitulácziónak első kikötése ez úttal is a szent kereszt visszaadása volt. Csakhogy, mikor a vitéz helyőrség, 3750 ember kivonult, oroszlánszivü Richard a szerződés ellenére valamennyit fölkonczolá, mire Saladin kijelenté, hogy föloldva érzi magát a szerződés alól s Damascusba vonult, hol azután csakhamar meghalt s az Ommajádák mecsetében, a mozlimek Szent Péter-templomában eltemettetett, sirja pompás régi fegyverekkel tele akgattatott s más, mint igazhivő által a kereszt követőinek legyőzője, a keresztfa elhódítójának sirja meg nem közelithető.

Saladin halála után fia, Al Afdal ajándékokkal küldé el Ibn as Sachr-t a bagdadi magas divánhoz. 1193 május 13-án maga is megérkezett a «diadal városába» a «Salib as Sabut»-tal, a hogy a mozlimek a keresztesek harczi palládiumát, a megváltó keresztjét nevezék. Ibu al Kadisi irja: Többet mint husz rotl-t — negyven fontot — nyomott rajta az arany; de nem azért és a rajta levő drága kövek miatt őrizteték külön szolga által, hanem azért, nehogy róla egyes részecskéket leválaszszanak.

Bagdadban Saladin nagybecsü hadi zsákmányát, a szent keresztet, mely fölött a félhold diadalmaskodott, a Bab en Nubi vagy is a nubiai kapu mellett a földbe ásták olyan mélyen, hogy csak egy kis darabja látszott, s az arra menők «lábaikkal tiporták és megpökdösték.»

1258-ban megdönték a kalifátust a mongolok s ekkor a szent kereszt a mohamedán világra nézve is elveszett.

Ez volt a sorsa a Constantin anyja által fölfedezett szent jelvénynek. Csakhogy az igazi jelvény mellett volt még egyéb u. n. crux de cruce is, vagy is utánzott szent kereszt s amit ezekről mondanak, ha nem történet is, de nem is mind mese vagy épen csalás, hanem oly alkotás, mely az ember ama természetes ösztönéből származik, hogy áhitata és eszményi szemlélődésének tárgyát magának megérzékitse.

Midőn Saladin 1187. október 3-án bevevé Baitul mukkadart vagyis Jeruzsálemet, elibe hurczoltak egy kolostorból egy görög herczegasszonyt, aki a szent kereszt imádatának szentelte magát. A szultán váltság nélkül ereszté szabadon. Firmicus Maternus ezt irja apologiájában: «crucem nec colimus nec optamus» s Anobius is visszautasitja a keresztimádás vádját. Későbbi fölfogásból látszik származnak az az állitás, hogy Constantin anyja a kereszt nagyobb részét Jeruzsálemben hagyta, de a kisebbiket a három szeggel magával vitte Konstantinápolyba. A Santa Croce Gerusaleme Rómában szintén igényt tart az eredeti szent kereszt egyes darabjaira. Más verzió szerint Heraclius Byzánczba vitte a keresztet az arabok elől. Még Nagy Károly császár is a szent kereszt egy darabjával tér vissza Jeruzsálemből Aachenbe, holott tudjuk, hogy Nagy Károly keresztes hadjárata maga

Magyar borok kivitele külföldre, különösen Angliába, a mult század elején.

II.

Budavára 1686-iki hosszas ostromában s dicsőséges visszafoglalásában, mint tudjuk, résztvettek és versenyezve küzdöttek Európa minden nemzetei: magyarok, osztrákok, bajorok, poroszok, szászok, frankok, svábok, hesseniek, — egy szóval: minden fajta németek, — továbbá svédek, francziák, spanyolok, angolok, olaszok. (Csak a *szláv faj* volt gyengén képviselve az ostromló seregben.) E különféle nemzetek meg rokkant katonáiból aztán számosan itt telepedtek le, végképen Budának pusztán lelt, rommá lőtt házaiban s családokat alkotván, itt maradtak. Ugy megtelszett nekik a borkoszorus bérczekkel ékeskedő vidék. Igy pl. Buda-Ujlak «*bránházlerek*»-nek csufolt szőlőmüves lakóinak ősei a *barna-kamaslis* vitéz *spanyol katonák* valának.

És a kik hazájokba visszamentek: elvivék magokkal hirét Buda, Eger, Szekszárd, Pécs, stb. kellemes fekvésének s az ott termő borok pompás voltának. A Buda-vidéki és Tolnamegyei vörösborok különösen *az angoloknak* izlettek meg, akik nem győzték földieik előtt e kitünő, tüzteljes, erősitő, kellemes és orvosszerül is hatékony nedüt magasztalni. Megvolt tehát a legjobb reklam. Ebből támadt egy élelmes bécsi posztókereskedőnek, — ki angliai szövetek vásárlása végett Londonban gyakran megfordult, — az az ötlete, Buda

számolni senki. A könnyen folyóvá lett pénz, az épitési mánia mamorosokká tette az embereket. Azt hitték mind arany, a mi fénylik. Nagyok voltak az igéretek, még sokkal nagyobbak a remények. Minden épülő házban egy-egy kincses bányát láttak, minden pompás középületben pedig egy utánzásra szolgáló példát.

A kormánybiztosság még kevésbbé számolt a helyzettel, midőn egyrészt a jogosulatlan várakozásokat mintegy melegágyban, mesterségesen tenyésztette, másrészt magokat az állami épületeket is oly arányokban vitette ki, melyek Szeged állapotának egyátalában nem feleltek meg.

A főbb kérdés azonban ma nem az, hogy kinek a terhére esik a főbb hiba, hanem inkább az, hogy mit kell tenni a jövőre. Es ez mindenesetre nagy kérdés. Más megoldása — a legközelebbi jövőre vonatkozólag — nincs, mint hogy állami intézkedésekkel is gondoskodni kell, hogy a város lakossága gyarapodjék. Most lett elhatározva, hogy egy dohánygyárat épitenek Szegeden. Ez valamit segiteni fog, ámbár nem sokat. A dohánygyár inkább a szegényebb munkás osztályok baján segit, de azoknak nincs Szegeden imminens bajuk. Söt e tekintetben Szeged alkalmatlan hely, mert a napszám drága, a dohánygyárat előnyösebb ott épiteni, a hol az olcsó s a nép foglalkozás hiányában külföldre vándorol, mint p. o. a felsőbb megyékben. Sokkal többet használna nagyobb számu lakosságot összpontositani s intézkedéseket tenni arra nézve, hogy a kereskedés és forgalom emelkedjék.

Ez az utóbbi ugyan lassu segitség, de biztos is, maradandó is.

VIDÉK.

* **Gömörmegye** tavaszi közgyülését a mult hó 30-ik napján tartotta Rimaszombatban *Fay* Gusztáv főispán elnöklete alatt. Mindenekelőtt felolvastatott az alispáni jelentés. A közmunkaváltságdija csekély kivétellel befolyt; a megelőzött gyülésen kimutatott megyei utszakaszok nagyobbára kiépittettek; nagyobb elemi csapás a megye területén nem folytatta romboló hatását, csak is Szirk községben okozott a tüzvész mintegy 40,000 frt kárt, melynek enyhitésére a rima-murány salgó-tarjáni vasmü-egyesület tetemes pénz és épületfa áldozatot hozott, némely községben a kanyaró uralkodása folytán az iskolákat be kellett zárni, de sehol sem szedett feltünő mérvben áldozatokat. Az alispáni jelentés tudomásul vétele után a rimaszombati segédszolgabirói állomás töltetvén be, megválasztatott egyhangulag *Bányay* Ferencz, ki e minőségben ideiglenesen eddig is müködött. Az egyes megyék átiratai közül a megye közönsége Nógrádmegyének és Szatmár-Németi sz. kir. város átiratait tette magáévá, amazt a bányajog rendezése, emezt pedig a községi illetékesség megállapitása ügyében. Ugyancsak pártolólag terjesztette fel Rimaszombat városának ama felfolyamodását, melyben a városi tisztviselők nevében vasuti dijmérséklés engedélyezését kéri. Sajnosan vétetett tudomásul az, hogy a Ludovika-akadémiai pályázatra a megye területéről senki sem jelentkezett, minek folytán a pályázati határidő május végéig meghosszabbittatott. A pelsőczi régi megyeház értékesitése végett egy bizottság küldetett ki, melyben felterjesztést intézett az igazságügyi miniszteriumhoz, melyben a helyiséget a megye kerületi börtönnek, vagy javitó intézetnek bizonyos később meghatározandó árban felajánlja. A leirat azt a téves választ közli, hogy törvényszéki börtönnek nem alkalmas. Ujabb feirat küldése mondatott ki. Élénk vitát keltett a Rimaszombatban épitendő törvényszéki palota épitkezési ügye, mely a városnak mintegy 1,080 forint kamat és tőke veszteséget okoz, mert 135 000 forintba kerül s erre a város ujabb 80,000 forintot akar fölvenni kölcsön. Az állandó bizottság a kért kölcsön megadását inditványozza. *Máriássy* Andor szerint kivánatos lenne, ha a járásbiróság is ez épületben lenne elhelyezve, holott a tervezetben erre figyelem forditva nincs. E kérdéshez szóltak az inditványozón kivül *Szontagh* Bertalan alispán, *Dapsy* Vilmos, *Csider* Károly, *Kubinyi* Aladár s elfogadtatott, hogy erre vonatkozólag ez ügyben az igazságügyminiszterium megkerestessék, a 80,000 frt kölcsön Rimaszombatnak engedélyeztett. A délután folyamán került tárgyalás alá a megyei tiszti, segéd és szolgák nyugdijazását tárgyazó javaslat, melyre nézve kimondatott, hogy e kérdés országos jelentőségü lévén a testvér hatóságoknak megküldetik, egyszersmind felirat intéztetik a miniszteriumhoz, hogy erre vonatkozólag is egy minden tekintetben méltányos és igazságos nyugdij törvény alkottassék. *A dobsinai algimnázium* ügye vétetvén elő, melyben Dobsina városa algimnáziumot akar felállitani, mely élénk megbeszélés tárgyát képezte a megyei lapokban is, mire a megye bizottsági közgyülés amaz ohajtásnak adott kifejezést, hogy sokkal czélszerübb lenne, ha Dobsinát egy reáliskola felállitására lehetne megnyerni, mert a megye területén ugy is három jól rendezett főgimnázium van, mig reáliskola egy sincs, mi által nemcsak a város, de a közönség is nyerne.

* **Marosvásárhelyen** mult hó 31-én városi közgyülés volt, melyen mint legérdekesebb tárgy került elő *Kossuth* Lajos mellképének a gyülés teremben való elhelyezése. A képet Barabás Miklós festette hazafias készséggel. A gyülésen *Lázár* Ádám országos és városi képviselő inditványozta, hogy a mellkép ünnepiesen helyeztessék el és Barabásnak köszönő levelet küldjenek. Az inditványt lelkes éljenzéssel elfogadták és a képet azonnal felfüggesztették a teremben.

* **A hevesmegyei alispán**-választás. A mai napon Tiszafüreden a tiszai járás és alsó-tornai járás számos megyei bizottmányi tagja által tartott értekezleten *Lipcsey* Tamás tiszajárási szolgabirót egy hang kivételével alispánul kijelöltetett.

KÜLFÖLD.

— ápr. 2.

Az *uj franczia kabinet* a napközben érkezett távirati tudósitások szerint még mindig nincs megalakitva, habár *Freycinet*, mint párisi külön tudósitónk a mult éjjel jelentette, hivatalosan elvállalta a kabinet-alakitás feladatát. Az alkudozások a köztársasági párt árnyalataival még folyamatban vannak, s habár a különféle csoportok a felindulás első óráiban egyet tudtak érteni abban, hogy egy kabinetet megbuktassanak: igen nehezen jő létre az egyetértés egy megalakitandó kabinetnek a támogatására nézve, még pedig olyan nehéz és nagy felelősséget involváló viszonyok közt, a minők Francziaország uj kormányférfiaira várni fognak. A hosszas tárgyalások ép most igen zavarólag hatnak a *békealkudozások* folyamatára, melyekről párisi tudósitónk szintén hirt adott. A mai párisi lapok egy része tagadja azt a hirt, mintha Khina elfogadta volna Ferry javaslatait, s *Czeng* marquis állitólag oda nyilatkozott, hogy a béke talán megköttetett volna, de a langszoni eset teljesen megváltoztatta a helyzetet. Ezzel szemben egy ma délben érkezett távirat a következőt jelenti: *Ferry* táviratot kapott, mely tudatja, hogy Khina elfogadja azokat a javaslatokat, melyeket Ferry a békekötés iránt tett. Nehézségek csak a khinaiak által megszállott állások kiüritésének idejére nézve forognak fönn. A távirat a *lang-szoni eset után kelt.* — Hanoiból jelentik tegnapi kelettel: *Herbinger* hadosztálya Kepbe és Suba érkezett, a nélkül, hogy az ellenség háborgatta volna s erős védelmi állást foglal el. A Havas-ügynökségnek jelentik Hong-Kongból, hogy a francziák márcz. 30-án és 31-én a Halász-szigeteket megtámadták és megszállották. A francziák vesztesége 3 halott és 12 sebesült. A khinaiak 600 embert vesztettek.

Az *orosz válasz megérkeztét* hivatalosan jelenti ma egy londoni távirat, mely igy hangzik: *Staal* orosz nagykövet tegnap kapta meg azt a választ, a melyet az orosz kormány Angolország javaslataira adott. A választ, mely kabinetfutárral küldetett, a nagykövet ma fogja közölni az angol külügyminiszterrel.

A *szudáni és az afghanisztáni kérdésről* nyilatkozott tegnap Manchesterben a National Reform Union évi közgyülésén Lord *Roseberry*, kijelentvén, hogy Szudánban a kormány politikája oda irányul, hogy a *máhdi hatalmát megtörje, nem pedig* oda, hogy *Khartumot* és azzal *Szudánt tartós időre megszállja.* Mindamellett a kormány oda irányitja törekvését, hogy a midőn *majd az angolok Szudánból elvonulnak*, e vidéken kedvezőbb viszonyok uralkodjanak, mint akkor, a mikor annak megszállása történt. Afghanisztánban a kormánynak az a szándéka, hogy az emirrel szemben szerződésileg elvállalt kötelezettségeket teljesitse és hogy Középázsiában *Angolország és Oroszország számára modus vivendit* állapithasson meg, melynek segélyével *jövőben bármely felmerülő viszálynak eleje vétessék.* Az ez idő szerint folyamatban lévő tárgyalások *kedvező eredménynyel kecsegtetnek* az afghán határ miatt Angolország és Oroszország közt keletkezett vitás kérdés elintézésére nézve.

Figyelmeztetjük és kérjük tisztelt előfizetőinket kiknek előfizetésük m. hó végével lejárt, hogy ujabb megrendeléseiket mielőbb megtenni méltóztassanak

Lapunk előfizetési ára:

egy hóra	1 frt 80 kr.	hat hóra	10 frt
két hóra	3 frt 60 kr.	egész évre	20 frt
három hóra	5 frt — kr.		

*Lapunk **mindennap**, tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is megjelen.*

T. előfizetőink abban a kedvezményben részesülnek, hogy az **«Ország-Világ»** czimü, legdiszesebb képes hetilapot 10 frt helyett **8 frtért, félévre 4 frtért, negyedévre 2 frtért** kapják.

Az előfizető nevének, czimének, lakhelyének s azutolsó postának tisztán olvasható lag kiirását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Előfizetést a hó bármely napjától elfogadunk.

Régi előfizetőink legczélszerübben cselekesznek, ha czimszalagjukat a posta-utalvány szélére ragasztva beküldik a kiadó-hivatalnak.

Az előfizetési pénzek és posta-utalványok Budapestre az „Egyetértés" kiadó-hivatalába (himző utcza 1. szám alá) küldendők.

Az „Egyetértés" kiadó-hivatala.

UJDONSÁGOK.

— ápr. 2.

— *Személyi hirek. A nasszaui herczeg* e hó 1-én Fehértemplomba érkezett s aznap éjjel a gyorsvonattal Bécsbe utazott. — *Bartha* Miklós orsz. képviselő fiatal feleségével tegnap Kolozsvárról Olaszországba utazott. — *Frigyes* főherczeg tegnap reggel Pozsonyból több napi tartózkodásra Bécsbe utazott. — Báró *Kemény* Gábor közlekedésügyi miniszter ma reggel Budapestről Ajnácsköre, *Jókai* Mór tegnap délután Bécsbe s *Jeketfalussy* Lajos belügyminiszteri tanácsos tegnap Bécsen keresztül Olaszországba utazott. — *Liszt* Ferencz ma reggel fél 8 órakor Kalocsára utazott, hol dr. *Haynald* Lajos biboros érseknek a vendége lesz. Holnap reggel *Ságh* József a zenetanárok orsz. egyesületének elnöke és *Berecz* Ede, az egyesület alelnöke is oda fognak utazni. — *Török* Jánost a budapesti államrendőrség uj főkapitányát a nemzeti kaszinó igazgató választmánya márczius 31-én tartott ülésében gróf Kinszky Jenő ajánlatára egyhangulag taggá választotta. — *Say* Győző ezredes a Szegeden állomásozó 45-ik honvéd gyalogdandár ujonnan kinevezett parancsnoka Szegedre érkezett s átvette az ottani dandárparancsnokságot. — *Henrik* főherczeg és neje *Izabella* főherczegné, továbbá *Jenő* főherczeg tegnap este Pozsonyból Bécsbe utaztak. — *Jules Ferry* volt franczia miniszterelnök tegnap Párisból Olaszországba utazott. — *Mária Valéria* főherczegnő tegnap reggel vasuton kirándulást tett Baden-Badenbe, hol rokonát *Trani* grófnőt, meglátogatta. A főherczegnő este ismét visszatért Heidelbergbe. — Báró *Fejérváry* honvédelmi miniszter ma Gráczból Bécsbe érkezett. — *Erzsébet* királyné, kinek yachtja Angliának déli partját érintette, ma Vliessingenben partra szállt és onnét Heidelbergbe utazott. — *Rudolf* trónörökös elküldte György görög királynak és Olga görög királynénak «Keleti utazás» czimü művének egy-egy diszpéldányát; egyuttal szivélyes levelet intézett a királyi párhoz, melyben köszönetét fejezte ki a szives fogadtatásért. — *A svéd királyi pár* ma este inkognito Konstantinápolyba utazott, hol harmadszülött fiuk, Károly herczeg, hagymázban sulyosan beteg. — *Haynald* Lajos bibornok, mint lapunknak Kalocsáról távirják, ma ott a nagycsütörtöki olajszentelési és a lábmosás szertartását végezte.

— **Montleart Auguszta herczegnő.** Krakóból e hó 1-ről sürgönyzik: Montleart Auguszta herczegnő városunkban tegnap hirtelen és gyanus körülmények között meghalt. Montleart herczegnő hosszabb időn át elmebeteg volt és minden csekélység felizgatta. A herczegnő tegnapelőtt krzyszkoviczei jószágán szolgájával összeszólalkozott és revolverével rálőtt. A szolga ugy tette magát, mintha a golyó találta volna, végig elterült a földön, mire a herczegnő, elrémülve tette fölött, a revolverrel halántékon lőtte magát. Az elősietett orvosok konstatálták, hogy a herczegnő agylágyulásban szenvedett. A golyó az agyvelőbe furódott; azonkivül szurás sebeket találtak a nyakán. Dunajevszky megengedte, hogy a holttestet egyházi segédlettel temessék el, mert valószinü, hogy a herczegnő az öngyilkosságot zavart elmével követte el. Montleart herczegnő óriási vagyonát jótékonyczélokra hagyományozta. A törvényszék megindította az ügyben a vizsgálatot, különösen miután az a hir is el van terjedve, hogy a herczegnőt meggyilkolták.

— **Egyházi zene.** Husvét vasárnapján a budaujlaki rk. plebánia templomban 10 órakor a *budai katholikus legényegyesület tagjai* Liebscher Vilmos egyleti karmester C-dur miséjét fogják előadni Gneisenau vezetése alatt. Offertoriuma: «O Sanctissima» Gradualera: «Ave Maria» Kneifeltől.

— *Az első napi lap.* Épen 170 éve annak, hogy a hatodik nagyhatalom megszületett, 170 éve, hogy egy merész angol vállalkozó, *William Spencer Bulton*, kit kortársai majd hogy őrültnek nem nyilvánitottak, egy hirlapot inditott meg ezzel a czimmel *Tattle*, melynek élén kijelentette, «hogy az *igazgató* tőle telőleg mindent el fog követni, hogy a *Tattle* naponkint jelenjen meg, nem állva azonban jót azokra a napokra, a melyeken a világkrónikában szélcsend uralkodik és nem lesz az olvasóknak mit közölni.» A *Tattle* volt tehát az első rendszeres napilap, habár fennállásának első esztendejében — eltekintve az ünnepeket követő napoktól — *nyolcz* izben történt meg, hogy «a világ krónikában szélcsend uralkodott.» Bulton vállalata 30 évig állott fent, mig végre 1745-ben összeolvadt a *London Magasine*-nal. A vállalat rendkivül merésznek látszott. Senki se volt képes felfogni, hogy honnan vesz majd Bulton annyi olvasót — előfizetőkről nem is szólva — a ki minden isten áldott nap kezébe vegye az ujságot és kiböngészsze belőle azt a mi uj. Azt persze nem is sejtették, hogy 170 év mulva az emberek már el se lehetnek majd napilap nélkül és hogy elenyésző csekély lesz azok száma, a kik csak egy ujság olvasásával beérik naponkint! Pedig mi volt Bulton ujsága a mai lapokhoz képest! A *Tattlenak* harmincz száma nem emésztett annyi betüt, amennyit az Egyetértésnek egyetlen száma. Nem volt abban se vezérczikk, se tárcza, se oktató, se szórakoztató rész, hanem az egész kis negyedrét alaku lapból állott, mely sokszor egészen, de néha félig vagy háromnegyedrészig volt benyomva, mig a hátulsó oldal rendesen üres maradt. Még a lap alakja és nagysága is majd mindennap változott, majd kisebb, majd nagyobb volt, sokszor, mikor nagyon sok hir gyült össze egy napra, egy nagyobb és egy kisebb oldalból állott. A betük mindig egyformák voltak; akár szenzácziós gyilkosságról, akár egy csirkelopásról volt szó, mindegyik eseményt óriás nagyságu ciczero betük hirdették. A lap beosztása a következő volt: A lap czime ugyanoly nagyságu betükkel volt szedve, mint a többi szöveg; a czimtől jobbra volt olvasható, hogy: *lehetőleg* naponkint megjelenő *newspaper*. A hirek rovatát az *udvar* nyitotta meg, az után következett a hadsereg, a tengerészet, és végre «a nap folyamában előadódott nevezetesebb események.» A *Tattlenak* mindössze négy levelezője volt, és pedig Edinburgban, Liverpoolban, Manchesterben és Hullban. A lapnak hirdetései is voltak, de azokért ugy látszik nem fizettek, mert a hirdetési árakról sehol sincsen emlités téve. Politikai hirek csak gyéren, minden harmadik negyedik számban fordultak elő és ezek is csak száraz reprodukálását képezték a régebben nyilvánosságra jutott eseményeknek. Mint már fentebb emlitettük, Bulton kortársai őrült eszmének tartották a napi lap megindítását és biztosra vették, hogy Bulton rövid idő alatt bele öli kis vagyonát; de csalódtak, mert Bulton élte fogytáig fentartotta vállalatát és halála után még fiai is folytatták négy esztendeig, mig végre kedvező feltételek mellett beolvasztották egy másik lapba. Még Bulton idejében *kilencz* más napi lap keletkezett, melyek valamennyien virágoztak — persze nem oly értelemben, a hogy a mai napi lapokat mondjuk virágzóknak.

— **Visszaküldött ajándék.** Németi Gábor debreczeni hentes mester József napkor egy ládába pakolva, kolbászt s több effélét küldött Bécsbe a királynak ajándékul. A küldemény Bécset szerencsésen megjárván, tegnapelőtt visszaérkezett Debreczenbe. Nem levén az udvarmesteri hivatalnak előlegesen bejelentve, sértetlenül visszaküldték.

— **Mennyit nő a nap áprilisban?** Április hó 1-én a nap 5 óra 40 perczkor kelt és 6 óra 28 perczkor nyugodott le, tehát a nap hossza 12 óra 48 percz volt. 30-án a nap 4 óra 48 perczkor kel és 7 óra 8 perczkor nyugszik le, tehát a nap hossza 14 óra 20 percz lesz. E szerint a nap április hóban 1 óra 32 perczczel nő s viszont az éjszaka, mely elsején 11 óra 13 perczig tartott, s 30-án 9 óra 40 percz tartamu lesz, ugyanannyival fogy.

— **Ev. ref. istentisztelet Budán.** A budapesti ev. ref. egyháztanács, a törökök kiüzésével egyidejüleg elpusztitott budai reform. egyház visszaállitásáért folyamodó jobbparti egyháztagok kérelmére állandó segédlelkészi hivatalt állitott fel Budán. Az első ref. istenitisztelet a jobbparton már husvét másodnapján meg fogja tartani reggel 8 órakor (urvacsora-osztással összekötve), az ág. evangelikusok testvérileg átengedett várbeli templomában, Simon Ferencz lelkész, kit Szász Károly ref. püspök a napokban nevezett ki a budai ev. ref. segédlelkészi állomásra.

— **Szerencsétlenség a Dunán.** Esztergomból a következőket irja levelezőnk: A Budapestről e hó 1-én elindult bécsi hajóval Dömös tájékán szerencsétlenség történt. A Dunán lefelé jövő talpas tótok sok rémületet okoztak már a hajón utazó közönségnek, és ugy látszik, hogy a folyammérnökség mindaddig nem tesz intézkedést, a mig egy nagyobb szerencsétlenség nem történik. A bécsi hajó 10 óra után szokott Esztergomba érkezni, a szerdai hajó feltünő késedelme némi aggodalomra adott okot. Az aggodalom nem volt alapnélküli, mert közel Dömöshöz egy egész talp a *hajó alá került*, a mi könnyen végzetessé válhatott volna a közönségre. A hajó kapitányát a legkisebb felelősség sem terhelte volna még az esetben sem, ha emberélet esik is áldozatul, mert a hajóval szembe jövő talpak egyikén sem volt jel, és igy a hajó ki nem kerülhette a fenyegető veszedelmet. Szerencsére a talp, a mint a hajó alá furódott, ketté vált s ez által a nagyobb szerencsétlenség megakadályoztatott. A talpról többen a Dunába estek, de valamennyit megmentették. A hajó nagyobb sérülést nem szenvedhetett, mert egy órai késedelem után utját tovább folytatta. A folyammérnökség részéről joggal elvárhatja a közönség, hogy gyorsan fog intézkedni, hogy éjjel lámpa nélkül a Dunán talpakkal közlekedni nem szabad. A talpakon többnyire ittas állapotban vannak az emberek, és ha jel nélkül vannak, a legéberebb kapitány sem képes éjnek idején a szerencsétlenséget meggátolni.

— **Gróf Arnim örökösei.** Berlinből jelentik, hogy az államkincstár és gróf Arnim Harry között az utóbbiaknak a külügyi hivatal ellen támasztott követeléseket illetőleg sok éven folyó per valahára befejezést nyert, a mennyiben gróf Arnim Harry örökösei a pert a berlini országos törvényszék előtt is megnyerték és az államkincstár ennélfogva egyességet kötött az örökösökkel.

— **Grant tábornok** állapotáról nagyon nyugtalanitó hirek érkeznek Filadelfiából. — A mult hó 30-ról érkezett táviratok igy szólnak: Grant tábornok állapota rosszra fordult; mult éjjel alvás közben fuldoklási rohamai voltak; ereje szemlátomást hanyatlik. Egy későbbi távirat szerint a beteg állapota mind rosszabbra fordult, este pedig annyira elhagyta ereje, hogy minden perczben a katasztrófa bekövetkezésétől tartottak. Az orvosok kijelentették, hogy a tábornok nem élhet tovább 24 óránál.

— **A spanyol nők zavarognak.** Spanyolországban napi renden vannak az asszonyzavargások. A madridi és suvillai dohánygyáros asszonyok «forradalma» után ujabban a madridi kofák zavarognak. A zöldség- és főzelék kereskedők annyira felemelték némely czikkeik árát, hogy az en detail elárusitónőknek alig akadt vevőjük, mert természetesen nekik is fel kellett emelni az árakat. Néhány nap előtt az elkeseredett kofák a hozzájuk szitókkal, mintegy kétezeren, megrohanták a nagykereskedők árucsarnokait, kik, a hogy ők mondták, tönkre akarják őket tenni, összeverték és tönkre tették mindent, ugy hogy megfékezésükre katonaságnak kellett kivonulnia, minthogy a csendőrség gyengének bizonyult velük szemben. Három napon át ismétlődtek a zavargások, mig végre a kormányzó rendeletet adott ki, melyben a főzelékek árait szabályozza és megvonja a nagykereskedőktől azt a jogot, hogy az árakat tetszésük szerint felemelhessék. A madridi kofák tehát kivitték akaratukat, valaminthogy nem rég a szivargyárosnők is érvényt szereztek követeléseiknek. Valóban derék nők ezek a spanyol nők!

— **Rejtélyes büntett.** Dr. Bloch osztrák reichsrathi képviselő Krakóból a következő értesitést vette: Egy zsidó pékmester, ki a Beit-féle házban mult hó 26-án husvéti pászkát sütött, munkaközben az ajtó elé állott, hogy egy kis fris levegőt szivjon és látta, a mint egy férfi és egy nő, kik egy gyermeket vezettek, a szomszéd házba tértek és ott a pinczébe lementek. Rövid idő mulva visszatértek de — a gyermek nélkül. A pékmester utjukat állta és kérdőre vonta őket, hogy mit müveltek a gyermekkel; a kérdezettek zavarba jöttek és a pékmester gyors eltökéléssel rendőrt hivatott és elfogatta a férfit

---

bevétele s Magyarországnak a töröktől lett fölszabadulása után, hogy magyar, különösen *budai és szekszárdi borokkal* nagyban való beviteli kereskedést inditson *Angliába.*

A karlóczai békekötés által megszilárdult forgalmi viszonyok, a biztositott vizi közlekedés a Dunán föl- és lefelé, alkalmasoknak látszottak erre. S czégünknél, mely Bécsnek egyik leggazdagabb kereskedői háza volt, a jelentékeny vállalatba előleg fektetendő tőkében sem vala hiány. A vállalkozó czég feje «Hanns Jacob *Ferner*» nevü bécsi posztókereskedő volt; aki — az akkori viszonyokból kiindulva, nem helytelenül — ekként spekulált: Az angolok a magyar vörösbort Budánál megkedvelték, a magyar főuri és nemesi osztály pedig ruháit általában angliai posztóból csináltatja. Ő tehát, mig Angliából posztót szállit be a gyárakból nagyban, s eladja a magyarországi kereskedőknek, jó nyereséggel részletekben: viszont Magyarországból, a vásárlandó posztókért, jó budai és szekszárdi borokat fog tömegesen szállittatni Angolországba, ezeknek ott állandó piaczot teremt, és eladja londoni borkereskedőknek, ismét jó nyereségre, részletekben. Igy az angol posztó és a magyar bor kölcsönös szállitásából, mindkét országból tetemes, kettős haszna lesz. Az áruk ekként tulajdonképen egymás értékét fogják fedezni, s a vállalkozó czégnek csakis az első bevásárlás és szállitás költségeit fog kelleni előlegeznie.

Fernerék udvari szállitók is lévén, Leopold császár megadá az engedélyt számukra a magyar borok szállithatására, ugy Magyar- mint Németországon át, sőt e hasznos nemzetközi forgalmat előmozditani akarván, különös oltalmat igére a szép jövővel kecsegtető vállalat számára.

Valóban, a föntebbi terv nem is rosszul volt kigondolva, és pedig annál inkább, minthogy a czég e borok szállitására Tolnától és Budától föl egész Passauig, sőt kedvező vizállás esetén Donau-Wörthig, Ulmig a dunai, — azután Kehltől vagy Mainztól kezdve a rajnai közlekedést, szóval az aránylag legolcsóbb és borok szállitására legkedvezőbb *vizi utat* használhatta egész Londonig. Csupán Ulmtól a Rajnáig — tehát aránylag nem nagy darabon — volt szükség tengelyen való fuvarozásra.

A czég beszerzé a szállitásra szükséges dunai és rajnai hajókat, egyes közbeneső állomásokon, pl. Buda és Bécs közt *Komáromban*, — nagyobb lerakó s borérlelő pinczéket bérelt, megkezdé bevásárlásait, szállitásait; vagyis a nagy reményekre jogositó vállalat tényleg megindult. Csakhogy most egy szerre váratlanul oly hatalmas akadály támadt, melyre sem az engedélyadó császár, sem az engedélyvevő Ferner-czég nem számithattak. Tudniillik 1703 tavaszán Magyarországban kiütött a *kuruczvilág* és Bajorországban, mely XIV. Lajossal tartott, s ugy a Rajna partjain is az a nagy háboru, melyet «spanyol örökösödési» néven ismer a történelem.

Mily akadályokat gördittettek e háborus viszonyok az angol-magyar bor- és posztókereskedés utjába? a budai cs. kir. hadi főparancsnokság levéltárában, Komárom vára régi aktáiból tudjuk meg, a melyek az érdekes nemzetgazdasági s forgalmi vállalat egykori fönnlétének emlékét fenntartották. Ezekből értesülünk, hogy a Ferner-czég 1703-ban — angliai kivitelre vásárolt — tetemes magyar borkészlet fölött rendelkezett budai és komáromi pinczéiben és az ezévi szüret tájban ismét két nagy hajót küldött le Bécsből, üres hordókkal Buda és Szekszárd vidékére, uj borok fölszállitására. Azonban ugyan 1703-iki őszszel Rákóczi fölkelő csapatai már a Dunáig száguldozván: a cs. kir. Hofkriegsrath, elülők a dunai átkelést védendő, a várparancsnokoknak szigoruan meghagyta, hogy minden hajót foglaljanak le és tartsák őrizet alatt, a hajós-malmokat pedig szállittassák át a jobbpartra.

Báró Lanzenfeld komáromi várparancsnok e rendeletnek megfelelendő, Fernerék emlitett két hajóját is megállittatta Komárom alatt, s örökkel megrakván, tovább menni nem engedé. Hiába hivatkoztak Ferner emberei a czég kiváltságára, császári pátensükre, stb. — a szigoru katona, a főhadparancsnokság rendeletére utalva, nem hajlott. Elvégre is, Fernerék az udvarhoz vitték az ügyet, s a k. k. Hofkriegsrathtól a komáromi várparancsnokra 1703. október 10-én kelt ilyetén rendeletet sikerült kieszközölniök:

«Demnach der bürgerliche Handelsmann allhier *Hanns Jacob Ferner* angebracht, dass derselbe (t. i. Lanzensfeld) ihme zwey Schiff mit lehren Fassen beladen, allda zu Comorren anhalte, und andurch in *Erkhauffung der einigen Offner und Sixarder Weine, mit welchen Er* zu Beförderung de Commercij *in Engellandt zu handlen die Erlaubniss erhalten*» meghagyatik Lanzensfeldnek, hogy a nevezett kereskedő hajóit és hordóit továbbra ne tartóztassa föl, sőt mihelyt borszállitmányaival viszszatérendnek, számukra menevéd-leveleket és tekintve a háborus idők bizonytalanságát, kisérésökre *katonai fedezetet is adjon*; továbbá megengedje, hogy a nevezett czég, borait, biztosság okáért, ha kell, *Komárom várában* is lerakathassa, a továbbszállithatásig.»

E rendelet következtében Ferner hajói aláevezhettek Budára és Tolnába, a hol aztán meg is rakodtak összevásárolt uj borokkal. Azonban mire visszaigyekezhettek volna: a hadi állapotok nagyot változának. A november 15-iki zólyomi ütközet folytán a vert császári hadsereg, a győzelmes kuruczoktól üzetve, Ausztriába, Morvába vonult vissza; 1704. január első napjaiban Rákóczi hadai áttörtek a Dunán, s Bécs külvárosáig fölkalandozának. A dunai közlekedést is uralmuk alá vették: a hatalmukba került földvári eröddel Szekszárd és Buda közt, a karvai sánczczal Esztergom s Komárom közt, végre somorjai hidjukkal és püspöki-i sánczczal Pozsony alatt elzárván a Dunát. Ferner boros hajóinak sem használt a császári menevéd és födözet, a kuruczok feltartóztatták, s mint velök háboruban álló uralkodó udvari szállitójának tulajdonát lefoglalták. A kurucz katonaság hadi fegyelmének becsületére válik az a tény, hogy az elnyert drága borokat nem itták meg, nem pocsékolták el, — érintetlenül őrizet alatt hagyták s Rákóczi fiskusa tette reájok a kezét.

Ferner ezekről értesülvén, borainak kiadatása iránt alkudozni kezdett a kuruczokkal — kéz alatt. S a fejedelem, a ki épen a szabad kereskedelem érdekében Lőcsén és Beszterczebányán általános árulerakó helyeket rendelt a lengyelországi forgalomnak; a ki Sziléziának a Boroszló felé irányuló kivitel és behozatal előmozditása czéljából neutralitást biztositott, s a ki a Morva és Ausztria felé való kereskedés emporiumaiul Szakolcza, Nagyszombat és Kőszeg határszéli városokat szintén neutrális pontoknak nyilvánitá — mondjuk, az a fejedelem, a megindult angliai borkereskedést sem szándékozván gátolni: kilátásba helyezteté a bécsi czégnek, hogy lefoglalt borait kiadatja s szabadon továbbszállittatni engedi, ha az ország kincstárát jogosan megillető harminczadot, mely a Lengyelország s Szilézia felé kivitt tokaj-hegyaljai boroktól is rendszerint fizettetik vala, — Ferner is megtériti; továbbá a jelen esetben a hajókat elnyert katonaságnak megadja a szokásos zsákmánydijt. Mivel pedig Ferner egyuttal posztókereskedő-czég s a kurucz hadaknak posztóra nagy szükségük van: tehát készpénz helyett alkudják meg velök posztóban.

Ferner, kinek ez alkudozását a magyarokkal, ugy látszik, a Zauner nagyszombati czég közvetité, ezekről értesülvén, ismét régi pártfogójához, Leopold császárhoz folyamodott: engedné meg most már a nyilt alkut a kuruczokkal, hogy azután megkezdett borkereskedését folytathassa. E kivánt engedélyt megnyeré, s 1704. márczius 5-én a következő ujabb k. k. hofkriegsrathi rendelet adatott ki Lanzensfeld komáromi várparancsnokra:

«Es hat in beyliegenden Memorial *Hanns Jakob Ferner*, burgerlicher Tuechhändler allhier, gehorsambst gebetten, das *Er nicht allein seine von denen Rebellen hinweggenombene Wein, mit Tuech proportionatim rancioniren*, sondern Ihme auch dieienige, welche Er zu Comorn und dieser Orthen ligend hat, abgefolgt und *sofort zu dem Transport in Engellandt* dermahleins ohnaufgehaltener passieret werden möchten; in dieses Begehren auch *zu Fortsetzung des Commercij* gewilliget und Ihme, Ferner, auf den Handelsmann zu Tyrnau Zauner genandt gleichfalls ein Pass ertheilet worden. Also wirdet derselbe (Lanzensfeld) hiemit beordert, erdeuten Ferner seine allda zu Comorn und selbiger Gegend ligende Wein abfolgen, und nach Inhalt des Passiers mit Leuthen, Vieh und Wägen aller Orthen zu Wasser und Landt frey und ungehindert passiren zu lassen.»

A továbbiakról egyebet a komáromi hadi akták nem tartalmaznak. Annyi e föntebbiből valószinü, hogy a Ferner-czég a magyar borkivitelt Angliába, a háborus viszonyok kellemetlenségei daczára is folytatni igyekezvén, a magyarországi borvásárlásokat és szállitást továbbra a nagy-szombati Zauner, mint megbizott ügynöke neve alatt vélte előnyösebben eszközölhetőnek: miután Zauner magyar honpolgár volt és szabad kereskedelmi joggal birt az ekkor legnagyobb részt Rákóczi hatalma és kormányzata alatt álló ország minden részében. Mindazáltal alapos okuk van föltenni, hogy a nagy reményekkel megindult első magyar-angol bor- és posztókereskedési, — bár Bécsből kezdeményezett — vállalat, rövid idő mulva ezután megszünt, abban maradt. Ennek okai azonban nem annyira a hazai viszonyokban, mint inkább a bajorországi Dunarész és Rajna vidékein hovatovább hevesebben s tartósabban pusztitó egyrészről franczia-bajor s másrészről osztrák-angol-hollandi háborunak, minden forgalmi rendszeres közlekedést megakadályozó körülményeiben keresendők.

Mi, a föntebbi érdekes adatokra hadtörténelmi tanulmányaink kapcsolatában bukkanván, méltónak tartottuk azokat e becses lapokban föleleveniteni, épen most, midőn a magyar borkivitel Németországba s Angliába, legtekintélyesebb szakköreink egyik főtörekvését képezi. Ime, ez ujnak vélt közgazdasági irányzatnak is nem érdek nélküli multja van már Ferner régi vállalatában.

Thaly Kálmán.

A BÁNYA.

Egyedül jogositott Magyar forditás. REGÉNY. 50 (Folytatás.)

Irta GEORGES OHNET.

Forditotta

FÁI J. BÉLA.

VII.

A marquis, a kihez leánya reggel azonnal bement friss volt, mint a rózsa, mert nyugodt, zavartalan álomban töltötte az éjszakát. Tiz óra felé fölment tornyába s pár perczczel utóbb Malézantól levelet hoztak, melyet Antoinette vett át.

Szobájába sietett vele s bezárkozott. A boritékban egy Rouenból érkezett levélke volt, melyet Saint-Maurice néni küldött, a jegyző pedig esdekelve figyelmeztette, hogy ne feledkezzék meg a holnapi lejáratról.

Izabella néni tudatta unokahugával, hogy hét órakor Rouenba érkezett egy befolyásos ismerősével elvezettette magát az ügyészhez, kitől unokaöcscsének szabadlábra helyezését kérte. De az ügyész, bár jóakarata szembetünő volt, nem tehetett eleget kérésének. Az eset már bejárta a megye összes lapjait, még pedig «e semmirekellő ujságirók szokása szerint» számtalan téves adattal megtoldva s Rouenban is roppant feltünést keltett.

Még csak azt sem engedték meg neki, hogy Robertet láthassa. Szigoru őrizet alatt tartják.

Ó, Izabella néni, a Saint-Sever városrészben bérelt magának egy szobát egy kocsigyárosnál, s most már épenséggel nem tudja, hogy mihez kezdjen.

A vén leány e bajok közepett sem feledkezett meg az anyagi dolgokról s figyelmeztette unokahugát, hogy az adósságra vonatkozó összes iratok az ő szekrényében vannak, a zsebkendők alatt.

Antoinette sirt, mialatt ezt a levelet olvasta, melyet nagynénje hajnalban karmolt vastag durva papirosra, ugyanannyi helyesirási hibával, a mennyi szó volt benne. A szegény nagynéni részéről a tehetetlenség e bevallása eloszlatta a leány végső habozását, megsemmisitette utolsó reményét is.

Egész ridegségében állt előtte a szomoru való, s bizonyosan tudta, hogy el van veszve minden. Elhatározta, hogy megteszi azt, a mit a helyzet parancsol, s még arra sem ügyelve, hogy könnyes szemeit megtörölje, fölment atyjához.

A föltaláló ép iróasztalánál ült s jegyzeteket irt egy tervrajznak a szélére. Abbanhagyta a munkát, a mint leányát belépni látta, s hátratolva fején a bársony-sapkát, melyben olyan volt, mint valami vén alchimista, vidáman kiáltott föl:

— Áh, áh, ugy látszik, érdeklődöl az iránt, a mit tegnap mutattam, ha ilyen korán jöszfel hozzám... Üdvözöllek, gyermekem. Gyer, ülj le ide mellém...

Antoinette szótlanul engedelmeskedett, reszketve attól a gondolattól, hogy megpenditse az anyagi kérdést és megzavarja atyjának mind e mai napig háboritlanul hagyott nyugalmát.

— De mit látok? kiáltott föl ismét a marquis... Szemed ki van sirva, mintha nagy bánatod lett volna... Ej, mi lehet az? Követelem, hogy őszintén felelj...

— Fájdalom, apám... nincs többé mód rá, hogy hallgassak... Mert különben még most is — több gyöngédséggel, semmint eszességgel — megkimélném a kinos aggodalmaktól.

— Már megint az a Malézeau csinált valamit, vágott szavába a marquis kedvetlenül. — Hát nem rendezheti az ügyeket ugy, hogy bennünket ne zaklatna velök? Nekem más és sokkal fontosabb dolgaim vannak... Az idő, melyet velem igy elpocsékoltat, igen drága...

— Idő, apám, az már nincs; mondá Antoinet Ön elért a végső határhoz, s hitelezőinek türelmetlensége többé le nem csillapitható.

A marquis arcza meglepetést s egyuttal bosszu got fejezett ki.

— Hát nem adták értésökre, hogy küszöbön áll egy óriási nyereségnek legujabb találmányom. Ha nem törtem volna magamat azzal, hogy kész találmányomat még tökéletesitsem is, már szabadalmat vettem volna rá s adófizetőm volna a gyáripar... Mert hiszen láthattad, gyermekem, tegnap este. Te sem tagadhatod. Világos, szembeszökő, kézzelfogható!.. És pár nap mulva...

— Már csak órákról lehet szó...

— Ej, hát csakugyan zabolátlankodnak a semmirekellők? Azt gondolnám pedig, hogy harmincz év óta, a mióta szipolyoznak, elég sok pénzt nyertek rajtam... Lehetnének még egyszer egy kissé engedékenyek...

és a nőt. A rendőrök lementek a pinczébe és a gyermeket meggyilkolva találták.

— **A legrégibb fogorvosok.** A cometói muzeumban, melyben Tarquinii etruszk város régiségeit őrzik, Marier római régiségbuvár felfedezett egy etruszk koponyát berakott hamis fogakkal, melyek ugy látszik, valamely nagyobb állat fogaiból vannak vágva és vékony aranypánt erősiti a többi metsző fogakhoz. Az a sir, melyben a hamis fogas koponyát találtak, a Krisztus előtti ötödik vagy hatodik századból való.

— **Levélbélyeg-arczképek.** Amerikában most a levélbélyeg-arczképek vannak divatban. Ezek piczi arczképek levélbélyeg alakjában, melyek hátul ragasztó szerrel vannak ellátva, a szélek pedig ki vannak fogazva, ugy hogy ép oly könnyen levehetők mint a levélbélyegek. A levélbélyeg-arczképeket már minden fényképész késziti, csak az eredeti arczképet kell neki beküldeni; 100 darab ára 3 frt, ezeré pedig 25 frt. Felragaszthatók levélpapirosokra, látogató jegyekre, prospektusokra stb. Az uj divat nagyon csinos és valószinü, hogy az oczeánon innen is követőkre fog találni.

— **Rémület a templomban.** A *Slovenski Narodnak* irják Görzből, hogy márcz. hó 29-én egy körmenet alkalmával az ottani székesegyházban tüzlárma következtében irtózatos rémület támadt, mely alatt dr. Zorn érseket és több más papot letepertek, sokan megsebesültek és számos nő elájult. Azt beszélik, hogy egy földmüves őrülési rohamában hirtelen tombolni kezdett és ezt a kiáltás «Fuvra!» (ki vele) félreértették. Azt hitték, hogy fucco-t (tüz) kiáltanak. Egy másik kevésbbé hitelt érdemlő verzió szerint a zavargást az Irredenta tagjainak csinyje idézet elő.

— **Vártervek elárulása.** A N. Fr. Pr.-nek a következőket sürgönyzik Párisból: Mermeix, a France munkatársa, becsületszavával biztosit engem a következő eset valódiságáról: Mintegy négy hónap előtt egy osztrák tartalékos tiszt érkezett Párisba, az opera közelében levő szállók egyikébe szállt és kihallgatást kért Campenon akkori hadügyminisztertől. A hadügyminiszter az osztrák tiszttel való találkozásra egy magasabb rangu hivatalnokot jelölt meg, a ki azonban nem a maga, hanem álnév alatt iratott magának leveleket. Az osztrák tiszt egy porosz vezérkari tiszt nevében 500,000 frankért felajánlotta valamennyi német vár terveit. Campenon tábornoknak épen nem állt annyi pénz rendelkezésére és ez okból csak a határvárak terveit kérte és ezekért 250,000 frankot ajánlott fel. — A tervek csak a napokban lettek volna *Budapesten* átadandók, miután egy porosz katonaruhába öltözködött franczia tiszt meggyőződött a tervek valódiságáról. De a miniszter végül az utóbbi összeg felett nem rendelkezett, azonfelül nem sokára beadta lemondását és Lewal követte őt a miniszteri székben. Az osztrák tartalékos tiszt, ki Mermeixvel a France szerkesztőségében ismerkedett meg, a franczia hirlapirót már most arra kérte, hogy eszközölne ki neki kihallgatást Jules Ferry miniszterelnöknél; háromszor kisérlette meg Ferry elé jutni, de mind a háromszor eredménytelenül. Végre az osztrák tartalékos tisztnek el kellett utaznia. Mermeixnek kezei között vannak némely bizonyitékok, többek közt a Campenonnal folytatott alkudozásokra vonatkozó táviratok és levelezések.

— **Sakkverseny Páris és Bécs között.** Párisból tegnap a következő huzásokat sürgönyözték Bécsbe, és pedig: a spanyol játszmában (Páris—Bécs): fehér: 39. Kc2—b2; fekete . . . . . Az angol játszmában: (Bécs—Páris) fehér: 38. . . . . .; fekete: Sf6—d7. — Már most mind a két játszmában Bécsen van a huzás sora.

— **Egy nyomorult nő.** H . . . M. párisi nagykereskedő nagyon boldog ember volt. Szép felesége és két kedves gyermeke volt — egy öt éves leányka és egy husz hónapos kis fiu —, nejét szerette, gyermekeit imádta. De H . . . né megcsalta a férjét és a minap magához vette a pénztárban levő pénzt és férjének egy alkalmazottjával megszökött, magával vivén két kis gyermekét is. A szegény férj vigasztalhatlan volt. Panasza folytán nagy erélylyel megindították a nyomozásokat, melyek azonban eredménytelenek maradtak. Különösen a gyermekek elvesztése ejtette kétségbe. — Néhány nap előtt egy derék csendőr jelentkezett nála, kézen vezetve a kis leánykát és karján hozva a kis fiut. A gyermekeket a páris-lyoni vasut vonatában találta. Menet közben egyszerre gyermeksirás ütötte meg a fülét. A hangok a szomszéd kocsiszakaszból jöttek. A csendőr élete veszélyeztetésével kinyitotta az ajtót, ráiépett a felszálló deszkára és behatolt a kocsiszakaszba, a melyben a két gyermeket találta, sirva, egyedül. A csendőr czirógatta, csititgatta őket. A kis leány megmagyarázta neki, hogy anyja és az az ur, a kivel utazott, magukra hagyva őket, elmentek és nem kerültek többé vissza. A csendőr a leányka zsebében egy levelet talált, mely a gyermekek atyjának czimét tartalmazta. A csendőr azután fogta a gyermekeket és elvezette őket atyjukhoz, ki, a mint képzelhető, láttukra magán kivül volt örömében. — Hogy közleményünk teljes legyen, megjegyezzük, hogy H . . . M-t tegnapelőtt értesitették, hogy a nejét kedvesével együtt Lyonban elfogták.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Lajta melletti Bruckból sürgönyzik: A ma éjjel Bécsből Budapest felé menő tehervonatnak mozdonya Götzendorf és Grammat-Neusiedl állomások között eltört a tengelye, minek következtében nyolcz waggon kisiklott. A vonat személyzetéből senki sem sérült meg. A személyvonat ennek következtében nagyon megkésett. Már ma délben ujra közlekedhettek a vonatokat. A szerencsétlenség következtében a Bécs és Bruck között közlekedő személyvonatok utasai kénytelenek voltak a kisiklás helyén átszállni.

— **Liszt Ferencz,** mint lapunknak Kalocsáról távirják, a ma déli tizenegy órai vonattal érkezett Kalocsára s tiszteletére a bibornok-érsek hetvenkilencz teritékü diszebédet adott, melyen jelen voltak: a főkáptalan, kir. törvényszék, kir. járásbiróság, a városi elöljáróság, az ügyvédi kar és számos intézet tagjai. Felköszöntések ez alkalommal nem mondattak. A további programmot, valamint a maestro itt maradásának idejét még eddig nem tudják. Valószinü, hogy mint már kétszer történt, Liszt Kalocsa város közönsége előtt ezuttal is fog játszani.

— **Szédelgő pénzváltók.** A bécsi rendőrség erélyesen folytatja a csalás és sikkasztás gyanuja miatt elfogott pénzváltók, Hoffmeister és Reich Móricz ellen a vizsgálatot. A vizsgálat — mint lapunknak Bécsből sürgönyzik — még egy ideig el fog huzódni, minthogy az elfogatás hirére a rendőrségnél számosan tettek feljelentést. A vizsgálat eddigi adatai szerint *a czég deficzitje százezer forintnál többre rug.* A megkárosodottak között van egy nyolczvanéves özvegy asszony, ki *hatvanezer* forintot tevő összes vagyonát az utolsó krajczárig elvesztette. Reménylik, hogy a vizsgálatot szombatig befejezik, a mikor azután a szédelgőket az országos törvényszéknek adják át.

— **Lábmosás a bécsi burgban.** A bécsi burg szertartás-termében ma délelőtt végezte a király tizenkét bécsi aggon a lábmosás czeremóniáját. Minthogy a királyné nincsen Bécsben, a tizenkét agg nő lábmosása az idén elmaradt. Az ünnepies szertartásnál jelen voltak a titkos tanácsosok, kamarások, tábornokok és számos katonatiszt. A lábmosás előtt a burgkápolnában ünnepi mise volt egyházi beszéddel, melyen a király, a trónörökös és valamennyi Bécsben időző főherczeg jelen volt. A mise után a király és az uralkodóház tagjai a belső terembe tértek vissza, mialatt az udvari méltóságok a szertartásterembe vonultak. ½11-kor a terembe vezették az ó-német ruhába öltözött tizenkét aggot. Egy negyed órával 11 előtt jelentette gróf Hunyady főszertartásmester a király érkezését. A király kiséretében voltak Rudolf trónörökös, Lajos Viktor főherczeg, Ferdinánd toskánai nagyherczeg, Károly Szalvator, Lajos Szalvator, Frigyes, Jenő és Vilmos főherczegek. A lábmosás után átadták az aggoknak a 30 ezüstpénzt tartalmazó zacskót, a mivel a szertartás véget ért. A diplomácziai karból megjelentek: az angol és a török nagykövet, az amerikai és a szerb követ. Stefánia trónörökösné és a többi főherczegnők szintén jelen voltak a misén és a szertartásterem páholyából nézték a lábmosást.

— **A bielefeldi zavargások.** Mint már emlitettük, Bielefeldben kihirdették az ostromállapotot; a rendelet igy szól: «Minthogy a városban e hó 26-án és 27-én nyilvános csoportosulások fordultak elő, midőn a végrehajtó hatalom közegeinek hivatalos teendőjük gyakorlásában erőszakosan ellenálltak, minthogy továbbá a közbiztosság ennélfogva veszélyeztetve van: ennélfogva Pilgrim kormányelnök ur inditványára ezennel kihirdetem az ostromállapotot Bielefeld városára és kerületére nézve az 1851. jul. 4 iki törvény alapján. Ezzel a közhirré tétellel a végrehajtó hatalom reám, a katonai parancsnokra megy át és ezennel további intézkedésig hatályon kivül helyezem az alkotmány 29. és 30. czikkét és a következőket rendelem el: 1. Hatnál több egyénnek csoportosulása utczákon és tereken tilos. 2. Az ablakok azokban az utczákban, melyekben a tilalom daczára csoportosulások történnek, az est beálltával kivilágitandók. 3. A korcsmák esti 9 órakor bezárandók. 4. Fegyverek és veszélyes eszközök hordása tilos. Wielefeld, 1885. márcz. 28. *Köppen* ezredes és helyőrségi parancsnok.» Szombat óta nem fordultak elő zavargások; a lakosság készségesen enged a katonaság felszólitásának, mindazonáltal többeket elfogtak, a kik a hivatalos falragaszokat letépték vagy bepiszkitották. A katonai parancsnok több oly üzletet bezáratott, a melyekről bebizonyult, hogy szeszes italokat adtak részeges embereknek. A sztrájkolók maguk nem igen vettek részt a zavargásokban és jobbára idegen, gyülevész nép okozta a rendzavarást. A munkások hétfőn gyülést akartak tartani, de a katonai parancsnok azt betiltotta. A munkások képviselői tanácskoznak a gyárosokkal és valószinü, hogy a sztrájk néhány nap mulva véget ér.

— **Elfogott vezérkari tiszt.** Bécsből jelentik, hogy a Potier des Echelles bárónak érkezett leveleket hat hónap óta elfogták a hadbiróság megbizásából és csak miután elolvasták, juttatták Potier századosnak kezeihez. A *Kopenhagener Nationaltitende* röviden azt jelenti, hogy az «osztrák kormány megkeresésére *Sarauw* dán kapitányt Berlinben elfogták.» Sarauw az a dán katonatiszt, kiről a Potier elfogatásáról szóló közleményekben több izben szó volt. — A Mainzban elfogott Röttger hirlapirót, ki egykor osztrák tiszt volt, mult vasárnap este az éjjeli vonattal egy csendőr kiséretében Lipcsébe vitték. Az elővizsgálat oly tényeket deritett ki, melyek alapján a német büntető törvénykönyv 92. §-a szerint hazaárulási vád fog emeltetni. Arról még semmi se hallatszik, hogy Röttger mi által vonta magára ezt a vádat, mert általában az egész ügyet mélyen titkolják. A birodalmi törvényszék dr. Hirschfeld országos törvényszéki tanácsost bizta meg az ügy vezetésével. Azzal a hirrel szemben, hogy Potier elfogatása okozati összefüggésben állott Röttger elfogatásával, ki régebben szintén osztrák vezérkari tiszt volt, a Frankf. Ztg megbizható értesülések alapján kijelenti, hogy mindezek az értesülések minden alapot nélkülöző koholmányok.

— **Egy anarchista kiszolgáltatása.** Mannheimből irják tegnapelőtti kelettel: Néhány nap előtt elfogtak egy itteni gyármunkást, ki Csehországba való és ki abban a gyanuban áll, hogy része van Rumpff rendőrtanácsos meggyilkolásában. A munkást Fankfurtba kisérték. Azonban a vizsgálat eddig nem deritett ki terhelő momentumokat a munkás ellen, kit Gutmannak hivnak, ellenben kisült, hogy egy anarchista szövetkezetnek a tagja, a mit különben egy pillanatig sem titkolt. Gutmannt mult vasárnap Mannheimba szállitották és valószinüleg ki fogják szolgáltatni az osztrák hatóságoknak.

Rövid hirek. *Az unitáriusok* budapesti egyházközsége április hó 5-ik napján délelőtt 11 órakor szónoklattal és urvacsora osztással egybekötött isteni tiszteletet tart. — *Székesfehérváron* márczius hó 31-én a Zsedely-féle ráczvárosi korcsma udvarán egy fiugyermek friss holttestét találták. Az orvos konstatálta, hogy a csecsemőt megfojtották. A rendőrség nyomozza az anyát. — *Eperjes* mellett vasárnapról hétfőre virradó éjjel nagy erdőégés volt, mely 56 hold területen elpusztitotta a növényzetet. — *Colon* amerikai város, mint Hamburgból sürgönyzik, nagyobbrészt leégett; a tüzvésznek több hajó is áldozatul esett. — *Triesztben* egy Lloyd-hivatalnok tegnap este a Lloyd-hivatalban véletlenül egy kis ládát talált, melyet kiváncsiságból ki akart nyitni. A láda bontogatás közben hevesen explodált és a hivatalnok sulyosan megsérült. — *Csorván* márczius hóban 53 gyermek és 4 felnőtt esett egyiptomi szembetegségbe. A betegek közül eddig csak 6 gyógyult fel. — *Münchenben* Mühlthaler könyvnyomdász, kinél a «Fliegende Blätter»-t nyomtatták, öngyilkos lett; tettének indokát még nem tudják. — *A volt czernoviczi* államügyészt, Mehoffert, kit megvesztegetés vádjával illettek, a fegyelmi biróság felmentette állásától, kijelentette, hogy semmiféle államhivatalt nem vállalhat el és egyuttal nyugdijigényét is megvonta.

= **A kőbányai kut-szerencsétlenség** áldozatait ma délután temették el a Rókus-kórház halottas házából a külvárosi közönség nagy részvéte mellett. Kora délután megtelt a környék kiváncsiakkal, ugy hogy a rendőrségnek 12 lovas és 6 gyalog rendőrrel kellett föntartani a rendet. Mig a Stáhli és bodzafa-utczán a temetések állandó alakjai, a siránkozó vén asszonyok veszekedtek, hogy a halottas ház bejáratát elzárták előlük, az alatt oda benn mélyen megindító jelenetek folytak le. A hullaház nagy termében egymás mellett volt felállitva a szerencsétlen öt áldozat koporsója. Középen diszes érczkoporsóban Pap István ispán és neje égő gyertyák között, szélről a három munkás egyszerü fakoporsóban. A szerencsétlenül jártak családjai, nők és serdületlen gyermekek zokogva borultak halottjaikra. *Oroszki* Lajos alig 9 hetes nejét erővel kellett elvinni, mert kétségbeesése határtalan volt. Mindenki szeme könybe lábbadt a gyász e megható jelenete alatt. Miután a beszentelés megtörtént, először a három munkás koporsóját inditották ki a kerepesi temetőbe. A nagy közönség hozzá csatlakozott a menethez, s igy kevesen maradtak az ispán és neje temetésénél. Ezeket négylovas kocsi vitte ki, s a gyászolók közt volt a Tóth család, melynek telepén történt a nagy szerencsétlenség. A fiatalon elhunyt házaspár koporsóján két óriási koszoru hevert a következő feliratokkal: «Tóth László felejthetetlen hüségü megbizottjainak» és a «Tóth család a becsületesség mintaképének». A szerencsétlenül járt munkások családjait Tóth László segélyben fogja részesiteni.

= **Baleset a pályaudvarban.** A magyar államvasutak kőbányai állomásán ma délelőtt kocsitolás közben Farkas Menyhért 27 éves nőtlen kocsitoló két vasuti kocsi ütközői közé került ugy, hogy jobb keze és oldalbordái összezuzattak. Életben maradásához kevés a remény.

= **Öngyilkosságok.** *Czakó* János 45 éves asztalossegéd tegnap este a lovar-utcza 6. számu házban felakasztotta magát. Mikor észrevették már meg volt halva. Holttestét beszállitották a Rókus-kórház boncztermébe. — *Ens* István czipészsegéd a Gellérthegyen tegnap öngyilkossági szándékból választóvizet ivott, de még élve beszállitották a Szent-János kórházba. — *Schwarz* Móricz 28 éves nőtlen munka nélküli péksegéd ma reggel több társával együtt kiment sétálni a városligetbe s ott a «zöld vadász» közelében társaitól különválva egy revolverrel hasba lőtte magát. Sulyosan sérülve szállitották be a Rókus-kórházba. Tettét azért követte el, mert nem tudott munkát kapni.

= **Kifogott holttest.** Tegnap délután a ferenczvárosi teherpálya állomás közelében a Dunából egy ismeretlen női holttestet fogtak ki, a mely már nagymértékben erjedésnek indult. A holttestet a kerepesi-uti temető hullaházába szállitották.

Kettős gyilkosság a belváros közepén.

Ma délután a főváros legélénkebb helyén, a belváros kellő közepén oly páratlan vakmerőséggel és kegyetlenséggel elkövetett gyilkosság történt, minő már rég nem foglalkoztatta Budapest szenszácziókhoz szokott közönségét. Az eset hasonlit a Steiner Katalin féle hires bécsi gyilkossághoz, a mennyiben az egyik áldozat szintén a demimondehoz tartozott, de borzalmasságban tulszárnyalja. Két nő, egy 20 éves virágzó szépségü leány és egy ártatlan kis 8 éves leánygyermek estek áldozatul a gyilkos kéznek, a mely azonban nem rablási szándékból tört életükre. Ez teszi a gyilkosságot még borzalmasabbá, rejtélyesebbé. Szerelmi drámával áll szemben a büntető igazságszolgáltatás, oly drámával, melynek nem áldozatai, hanem — ugy látszik — majd a dráma előidézője fog a legszélesebb körben szenczácziót kelteni.

A főváros teljesen fel van lármázva. Még késő este is sürü csoportok tartották ellepve az élénk forgalmu koronaherczeg-utczát, mindenki ujabb részletet kivánt hallani, vagy tudott a rémes gyilkosságról, melynek ma délután Budapest szinhelye volt.

Hallatlan az a merészség, melylyel egy fiatal nő és egy gyermekleány életét kioltá egy szörny oly időben, és oly helyen, hogy szinte határosnak látszik az őrültséggel még a gondolat is, hogy valakinek csak eszébe is juthasson elkövetni azt a bün-tényt, mely ma tényleg elkövettetett.

Délután 5 órakor kelt szárnyra a hir, hogy a koronaherczeg-utcza 8. sz. a. levő házban, az ugynevezett Haris-bazárban, mely a főváros egyik legterjedelmesebb bérháza s melynek földszintjén csupa üzlethelyiségek és árucsarnokok vannak, s a melyben kora reggeltől késő estig mint átjáró-házban roppant nagy a személyi forgalom, rablógyilkosságot követtek el. A hir való volt. *Végh Verona,* ki bejelentési lapjában magát zongorahangolónőnek nevezi s korát 20 évre teszi, valamint egy *Budai Róza* nevü 8 éves gyermekleány délután ¼5 órakor meggyilkolva találtattak.

Az eset részletei következők:

A Haris bazár városháztéri oldalán az első udvar fölött, a második emeleten közvetlenül a szük lépcsőháznál van a 29 ik számu lakás, melyet Altman Mór orvos bérel. Az ajtón pléhtáblán a következő felirás olvasható: «Bejárás dr. Altman orvos urhoz az utolsó lépcsőn.» Itt lakott 4 hónapja egy *Végh* Verona nevü 20 éves, feltünő szépségü leány, albérletben birva az orvostól két szobát. Az egyik, a mely közvetlen a lépcsőházból nyilik, két ablakos, a másik egy ablakos; az ablakok az udvarra néznek, a mely tudvalevőleg üveg tetőzettel van az első emelet fölött ellátva. A leányról a házban nem igen sokat tudtak a lakók; azzal tisztában voltak, hogy félvilági hölgy, ki fogad és tesz látogatásokat férfiaknál. Ennélfogva nem is érdeklődtek, hogy mit csinál, vagy hogy kik járnak hozzá. Egyedül a házmesterné ismerte közelebbről, minthogy ő látta el koszttal és kiszolgálta őt. A leányt *Peschek* néven is ismerték a házban, mert felváltva használta mind a két nevet. Az ételeket rendesen a másodházmesterné Jakobitzné szokta fölvinni Végh Verona lakásába, ki két hét óta együtt lakott 8 éves kis keresztleányával, Budai Rózával.

Ma délután 4 óra előtt Jakobitzné két csésze kávét vitt föl Végh Veronához, s miután azt a szobában letette, távozott. Pár percz mulva megjelent nála földszinti lakásában a kis Budai Róza és vizet kért, hogy keresztanyjának vigye. Ugyanekkor befordult az udvaron levő szivaros boltba és ott öt darab szivarkát vásárolt. — A lépcsőn találkozott vele egy házban lakó kis gyerek, s látta, a mint a vizzel és a czigaretekkel kezében bement lakásukba. Ettől kezdve onnan senkit sem láttak távozni.

Fél öt óra tájban Végh Verona édesanyja, Peschek Julia napszámosnő látogatóba jött leányához. Amint az ajtóhoz ért, megrettenve vette észre, hogy közvetlen a kilincs fölött és a zár alatt vérnyomok látszanak. Bezörgetett, de a zörgetésre felelet nem hangzott. Rosszat sejtve, sietett a szomszédban lakó családhoz s fölkérte a családanyát, hogy jöjjön vele leányához. Az ajtót fölnyitották a kulcscsal, mely állandóan nála volt, de amint beléptek, rémület fogta el mindkettőjüket. Csupa vér volt mindenütt; vér a földön, vér a szőnyegeken és a mosdótálban. A földön pedig iszonyatos helyzetben hevert Végh Verona és Budai Róza; az előbbi közvetlen az ajtó mellett, a kisleány a második szobában az ágy mellett, arczczal a fal felé fordulva. Mindkettőjük nyaka mélyen el volt vágva s hasukon óriási nyilás tátongott, melyből a belek is kifordultak.

Végh Veronán ingen, harisnyán és fekete eberlasztin czipőn kivül egyéb semmi nem volt. Az ing térden felül fölhajtva, merő vér, mely még nem volt megaludva. Jobb karja messze, görcsösen kinyujtva, balja pedig rászoritva mellére. Lábai szétvetve, arcza szintén összemocskolva a vértől. A kis leány föl volt öltözve, de ruhái szintén fölhajtva és óriási seb vonult föl a vaginától egész a mellig. Nyaka szintén el volt vágva és körülte vértócsa piroslott. A szobában minden tárgy összevissza dobálva, a szekrények kinyitva, a fehérnemük szétszórva. A két asszony halálra rémülve rohant ki és segélykiáltásaikkal felverték a szomszédokat. A házmester lesietett a városháztérre és az ott állomásozó 184-dik számu rendőrt értesitette. A rendőr elsietett a központi főkapitánysághoz, de mielőtt onnan megérkezett volna valaki, a házbeliek közül többen bementek a véres gyilkosság szinhelyére. Pár percz mulva *Balogh* Albin felügyeletet tartó rendőrfogalmazó, *Gyalokay* Lajos ker. kapitány és *Rózsaffi* Alajos rendőrorvos kiséretében megjelent és rögtön hozzáfogott a helyszin tanulmányozásához. Az orvos azonnal konstatálta, hogy a szerencsétlenek már nem élnek.

A gyilkosság hire futó tüzként terjedt el. Alig mult öt percz, s már ezernyi ember tudta, hogy a Haris-bazárban valakit megöltek. Mindenfelől siettek a bazár épületébe, mely szorongásig megtelt. A közönség körében a legképtelenebb hirek keringtek százféle variáczióban. Sokan azt beszélték, az áldozat keresztnevét hallva, hogy a német szinház egyik elsőrendü tagja esett áldozatul gyilkos kezeknek, mások pedig Altman orvos nejét és leányát emlegették áldozatokként. A tolongás egyre nőtt; mindenki fel akart menni az emeletre, hogy személyesen győződhessék meg a történtekről. Ép a kellő időben érkezett meg Zsarnay Győző kapitány tizenkét rendőrrel, kik a lépcső bejáratát elállották s oda csak hivatalos személyeket és hirlaptudósitókat bocsátottak fel. A lépcsőház azonban igy is megtelt s mozogni alig lehetett. Zsarnay után csakhar *Fromm* kerületi, dr. *Osváth* Albert rendőrorvosok, majd *Farkassányi* belvárosi rendőrkapitány, később pedig dr. *Glück* törvényszéki orvos és *Pekáry* rendőrtanácsos érkeztek meg. Balogh Albin, ki a vizsgálatot vezette, azonnal elküldött a törvényszékhez vizsgálóbiró után s mig ez megérkezett, fölvette a helyszini szemléről szóló jegyzőkönyvet s röviden kihallgatta Végh Verona anyját, ki keservesen zokogva temette arczát kezeibe. Már futólagos szemlére is kitünt, hogy itt nem rablógyilkosság történt. A szekrények tartalma szét volt ugyan szórva, de nem hiányzott semmi tárgy, kivéve az *arczkép-album néhány fényképét.* Onnan *erőszakosan* kitépett *a gyilkos két vagy három arczképet.* A ruhaszekrényben több levél is volt, a melyek közül szintén el kellett vinnie néhányat a gyilkosnak, mert véres kezeinek nyomai tisztán meglátszottak a fehér papirokon. A jelenlevő rendőrtisztek csakhamar megállapodtak abban, hogy itt oly bünténynyel van szó, *mely boszuból* követtetett el. A gyilkosság valószinüleg ugy történt, hogy a tettes, kinek *okvetetlenül ismeretségben kellett állnia* Végh Veronával, mert különben nem engedte volna meg, hogy bejöjjön lakásába, egy darabig beszélgetett a leánynyal, ki le is vetkőződött az első szobában, még pedig a nélkül, hogy erre az illető kényszeritette volna. Budai Róza ez alatt a második szobában volt, melynek *ablaka nyitva állott.* Hogy mi történt Végh Verona és az ismeretlen gyilkos közt, azt biztosan még nem lehet tudni, de a később elmondandó körülmények alapján sejthető: hogy a férfi heves szemrehányásokat tett a leánynak s aztán hirtelen elővett egy borotvát, vagy az orvosi vélemény szerint *mindkét oldalról kiélesitett szuronyt* vagy más rendkivül élesre fent eszközt és bonczttanárhoz illő ügyességgel ugy metszette el a leány nyakát, hogy rögtön összerogyott. Valószinüleg ezután ment át a másik szobába és ugyanezt a vágást alkalmazta a kis leánynál is. — A has fölmetszése csak később történhetett. Mikor véres tettével a gyilkos készen volt, nekilátott a rablás markirozásához. Szétszórt mindent és magához vette a hiányzó leveleket és fényképeket, *valószinüleg a sajátjait.* Kezeit,

— De apám, ön feledi, hogy most már Carvajannal, egyedül csak ő vele van dolga. Vagy Malézeau semmit sem mondott önnek, mikor legutóbb itt volt?

A marquis homlokára ütött, mint a ki egyszerre visszaemlékszik valami rég elfeledett dologra.

— De igen, gyermekem, emlékszem ilyesmire . . . De nagyon fölhevültem, mialatt az uj találmányomat magyarázgattam neki — a mely akkor még nem is volt tökéletesitve . . . S a mint sarkon fordultam, eszembe sem jutott többé az a hitvány ügy . . . Ah, tehát Carvajan? . . . igen, igen . . . És mit kiván?

— A pénzt, a melylyel adósa, apám.

— Nagyon helyesen. Fölmutatta a váltókat?

— Fölmutatta, megóvatoltatta, bepörölte, szóval minden törvényes lépést megtett, mely a foglaláshoz szükséges.

— Foglaláshoz?

— Meg az árveréshez, igen, apám. Már csakis ez van hátra.

— De kedves gyermekem, nekem ugy tetszik, hogy nagy hanyagság volt szükségtelenül szaporittatni a perköltséget . . . Miért nem fizették ki azonnal?

Antoinette szánakozó gyöngédséggel nézett az aggastyánra.

— Óh, ha lehetett volna! felelé.

A tudós erősen dörgölte ősz fejét a bársony-sapkával s egyszerre igen nyugtalanná válva, kérdé:

— Hát nincs készpénz?

— Nincs apám. Egy év óta sokkal egyszerübb életmódot folytatunk, mint a kisvárosi nyárspolgárok. Ön ezt nem vette észre, mert közönyös a fényüzés iránt. Ez a takarékoskodás tette lehetővé ama költségek fedezését, melyeket az ön munkálatai megkivántak. . . Ha minden zsebünket kikutatnók is, nem hoznánk össze ezer frankot, s nem is kaphatunk sehonnan. A couvrechampsi bérlő már lefizette a bérösszeget, a saucellei meg előre is fizetett. . . Az erdők ki vannak vágva. Csak a park szálerdeje van még meg. Ezek a fák, mint mondják, hatvanezer frankot érnek meg, de majdnem gyalázat lenne. . .

(Folytatása következik.)

FLOYD AURORA.

REGÉNY.

Irta BRADDON M. E. 41 (Folytatás.)

MÁSODIK KÖTET.

IV. Fejezet.

A sötét veszedelem küszöbén.

Gondolatai messze eltévedeztek; szemeit szórakozottan a kezében tartott baraczkra szegezé és oly soká ült a dessertnél, hogy szegény Mrs Lofthouse kétségbeesetten leste a jelt, mely felmenti őt a kötelezettségtől, atyjának elbeszéléseit a tigrisvadászatokról a háromszázadszor meghallgatni. Talán soha sem adott volna Aurora jelt a felkelésre, ha Mrs Powell egy jellemző «hm»-mel nem tett volna megjegyzést a leáldozó napra.

Az özvegy e felkiáltása felrázta Aurorát ábrándozásából, mire hirtelen felugrott székéről, vendégei jelenlétéről egészen megfeledkezve.

— Nyolcz óra elmult? mondá, nem, talán még sem oly késő?

— Igen, annyi van, Lolly, felé John óráját nézve, egy negyeddel elmult nyolcz.

— Valóban? Bocsánatot kérek Mrs Lofthouse; kivánja, hogy a salonba menjünk?

— Igen, kedvesem menjünk, felé a lelkész felesége, ott kellemesen elcseveghetünk. Apám sokat iszik majd a clarettből, ha vadászélményeit elbeszéli. Kérem mondja meg kedves férjének, ne kinálja őt sok borral, mert tudom, hogy holnap megint a májával lesz baja, azután Reginaldot, férjemet okolja, mért nem tartóztatta ől vissza az ivástól.

John aggodalmasan nézett neje után, midőn az ajtót felnyitotta, melyen a három hölgy kiment. Ajkába harapott, látván Mrs Powell kiállhatatlan alakját közel Aurora oldalán.

— Azt hiszem elég világosan fejeztem ki magamat ma reggel, gondolá, midőn az ajtót betéve, vendégeihez visszatért.

Egy negyed kilenczre, husz percz, sőt huszonöt percz is elmult.

Mrs Lofthouse jó zongorista lévén, soha sem volt boldogabb, mint mikor barátnője kitünő zongoráján Bethovent és Thalberget interpretálhatta. Huszonkét perczczel nyolcz után Mrs Lofthouse Aurora zongorája mellett ült egy hat «B»-vel jelzett praeludium előadásával elfoglalva, mely oly kézügyességet igényelt, hogy Mrs Mellish biztos volt, miszerint barátnőjének figyelme teljesen a billentyükön van összpontositva.

A salon mellett volt egy csinos kis szoba. Mrs Lofthouse alig ült még öt perczig a zongoránál, Aurora kiballagott a salonból a kis mellékszobába, vendégét otthagyva Mrs Powellel egyedül, ki a zongora mellett ülve egész figyelmét annak látszott szentelni.

— Az az asszony figyel rám, gondolá Aurora megállva a küszöbön, ámbár sárga szempilláit lesütötte és ugy akar látszani, mintha zsebkendője szegélyét nézné. Talán állával vagy orrával lát. Hogy tudjam én azt? Az a kigyó csupa szem. Ah mit! csak nem félek ettől az asszonytól, mikor soha sem féltem azon embertől? Mitől is féljek — folytatá, midőn daczos feje lehanyatlott és szomoru mosoly szegélyezé piros ajkait — kivéve téged boldogtalanná tenni, téged drága szeretett férjem. Igen! és ekkor fejét hirtelen felemelve, előbbi büszke magatartását elfoglalta, egyetlen igaz, hü férjem! A férjet, ki hitvesi esküjét oly hiven tartotta meg mint midőn először lebbent az el ajkairól!

Azt irom itt le, a mit Aurora gondolt, jegyezd meg olvasó, nem pedig a mit mondott, mert nem volt szokása hangosan gondolkozni, de én részemről nem is ismerek senkit, ki ugy tenne.

Aurora felvett egy shawlt, mely a pamlagon hevert, könnyen feje körül csavarta és ez által sürün befátyolozta magát fekete csipkéjével, min keresztül a csillámló gyémántok, mint csillagok ragyogtak a sötét éjszakában.

Mint Hecate nézett ki, midőn az üveg-ajtó küszöbén egy pillanatra tétovázva megállt, szivében eltökéllett szándékkal és határozott fénynyel szemeiben.

E pillanatban a torony órája ¾ kilenczet ütött és midőn az utolsó ütés elhangzott a nyári légben, Aurora sötéten nézett az esti égre és gyors léptekkel a keleti erdő vége felé sietett, mely a parkot határolta.

V. Fejezet.

Prodder kapitány rossz hirt visz huga házába.

Azalatt, mig Aurora a nyitott ajtó küszöbén állt, egy férfi alkudozott a belépő csarnok kőlépcsőjénél, Mellish John egyik inasával, ki fennhéjázón beszélt a betolakodóval és a jól iskolázott inas megvető közönyösségével őt visszatartani igyekezett.

Az idegen Prodder Sámuel kapitány vala, ki késő délután Doncasterbe érkezvén, megebédelt az «Iramszarvasnál» és a korcsmabeli bricskán áthajtatott Mellish-Parkba. A bricska, kocsisával együtt, a lépcső alján várt és ha az inasnak semmi kifogásolni valója nem lett volna is Prodder kapitány kék kabátján, pongyola inggallérján és ezüst óralánczán, az «Iramszarvas» bricskája elég volt ahhoz, hogy az inas megvetését előidézze.

— Igen, Mrs Mellish itthon van, viszonzá az inas, midőn a tengerészt tetőtől-talpig fürkésző szemekkel végig méré, a mi vérig bosszantá szegény Sámuelt, hanem most el van foglalva.

— De talán elodázná foglalatosságát, ha megtudja, ki az, a ki látni óhajtja, felelé a kapitány, zsebébe nyulva. Majd másképen beszél urnője, tudom, ha elviszi neki ezt a papirt.

Ezzel átadott az inasnak egy kártyát, vagy jobban mondva egy négyszegletes vastag, kemény papirt, melyen neve annyi czikornya közé volt rejtve, hogy gyakorlatlan szem alig birta kibetüzni. A névjegy a kapitány nevét, valamint lakásának czimét tartalmazá és értesité ismerőseit, hogy tulajdonosa a Nancy Janenek stb.

Az inas az okmányt ujjai közzé fogva, oly érdekkel vizsgálgatta, mintha valami középkori ereklye lett volna. Uj világosság pitymallott agyában, midőn kibetüzte a Nancy Janet illető értesitést és csak akkor nézett a kapitányra először némi érdekkel.

— Szivarokat akar eladni? kérdé, vagy keletindiai bandanoesokat? Ha szivar, akkor köröskörül jöhet a cselédszobába és megmutathatja áruit.

— Szivarokat! orditá Prodder Sámuel. Csempésznek tart engem maga . . .? Erre aztán olyan czifra tengerész epitheton következett, melyet jobb itt le nem irni.

— Én urnőjének nagybátyja vagyok. — Én — én ismertem anyját, még mikor piczi kis lány volt, tevé hozzá, látszólagos zavarban, mert megemlézett, mily távol választotta őt társadalmi állása Mrs Mellishtől és előkelő férjétől. Csak vigye be névjegyemet és nyissa ki jól a szemét, érti?

— Vendégeink vannak ebédre, mondá az inas hidegen és nem tudom a hölgyek visszatértek-e már a salonba, de ha ön igazán valami rokona myladynek — bemegyek és megnézem.

Az inas lassan bement, szegény Sámuelt ott hagyva a faképnél, ki körmeit rágta mérgében, hogy kiszalasztotta száján a közte és Aurora közti rokonság létezését.

— E kópé a frakkban, milyet lord Nelson viselt a «Victory» hajón, még le fogja nézni urnőjét, ha megtudja, hogy egy szegény hajós-kapitány huga, ki száritott árukat szállit bizományban és nyelvére nem tud ügyelni, gondolá magában a kapitány.

Az inas visszajött az alatt, mig Prodder magamagát pirongatta ostobasága miatt és értesité, hogy Mrs Mellish az egész házban nem található.

— Hát ki az, a ki a zongorán játszik? kérdé Prodder sceptikus nyerseséggel.

— Oh, az a plébános felesége, felelé az inas gőgösen, ugy látszik, valami nevelőnő lehetett azelőtt, mert valódi Lady nem tud olyan jól játszani. A mi urnőnk nem játszik — legfeljebb polkát és aféle darabokat. Jó éjszakát!

Erre becsukta az üveg-ajtó két szárnyát Prodder kapitány orra előtt minden további czeremónia nélkül és kizárta Sámuelt, huga házából.

— Ha meggondolom, hogy bujósdit játszottam és térdemen lovagoltattam ezen lány anyját, gondolá a kapitány és cselédje elküld és orrom előtt zárja el az ajtót!

Inkább bubánatában, mint mérgében gondolta ezt a tengerész. Szegény, alig mert jobbat remélni. Természetes, hogy a hugának környezete büszkén fog vele bánni. Csak egyszer találkozhatnék vele, csak egyszer beszélhetne négyszemközt Eliza gyermekével és nem félne a következményektől.

— Gyalog megyek a parkon keresztül, mondá a kocsisnak, ki Doncasterből ide hozta. Szép este van, kellemes lesz a séta a fák alatt. Maga vissza hajthat az országutra és várjon engem ott a fordulónál, a melyet ide jövet megmutattam magának.

A kocsis intett, ostorával egyet suhintott és az öreg szürkét a parkkapuja felé hajtá.

Prodder kapitány, lassan, de elég biztosan ment az uton, melyen haladni akart. A park idegen terület volt előtte. A tengerész bámulattal nézte a csendes birtok benső szépségeit és azon tanakodott, nem lenne-e kellemes dolog, egy öreg tengerésznek, ha végső napjait ily erdő egyhangu csendjében, távol a hullám és a tenger borzasztó zajától, bevégezhetné. Csalódásában, hogy Aurorát nem láthatta, némi vigaszt nyujtott neki a séta a harmatos fűben. Tengerészi nem tévedő helyisme ösztönével tudta, merre kell lennie a kanyarulatnak, hová a kocsit rendelte.

Talán némi reményt is táplált, hugával valamely parkösvényen találkozhatni. Az inas azt mondta, hogy kiment. Nem mehetett messzire, mert vendégei vannak. Valószinüleg valamely vendégével a parkban sétál.

A fák árnyékai mindig sötétebbek lettek, minél jobban közeledett Prodder kapitány az erdőhöz. Hanem nyári idő lévén, a midőn alig van éjszaka, melyben teljes sötétség uralkodnék, habár a falu órája már a féltizet elütötte, mikor a kapitány az erdőbe lépett, mégis képes volt a tuloldalról feléje közeledő két alak körvonalait kivenni.

A két alak egy férfié és egy nőé volt. A nő világos ruhát viselt, mely fénylett sötétben, a férfi sántitva, botra támaszkodott.

— Ez unokahugom, valamely vendégével? gondolá a kapitány. Meglehet. Félre állok és magam előtt hagyom őket elmenni.

Prodder Sámuel félreállt a fák árnyékába balra a füves utról, a melyen a két alak közeledett és türelmesen várta, mig közel jönnek hozzá, hogy a nő arczát jobban láthassa. A nő Mrs Mellish volt és a férfi bal oldala mellett ballagván, közelebb állt a kapitányhoz. Feje el volt forditva társától, mintha haragban lett volna vele, ámbár abban a pillanatban is beszélt hozzá. A büszke, sápadt és megvető arczot láthatta a kapitány a hideg, árnyékos felkelő hold fényében.

Prodder kapitány szeretetteljes bámulattal nézte a feléje forditott arczot. Látta sötét szemét, komor mélységével, sötét haragjában és megvetésében és az ékszerek fényteli csillogását, mely a magasztos fejet takaró fátyolon át ragyogott. Látta őt és szive elszorult, sápadt szépsége látására.

— Talán nővéremnek szelleme jön felém ezen a csendes helyen; nehéz elhinni, hogy ez hus és vér lenne.

Előre ment volna és talán megszólitja hugát, ha nem tartják vissza a szavak, melyeket Aurora ép a pillanatban mondott, a mikor mellette elment. E szavak fájdalmasan megremegteték szivét, beszélvén bosszuságról és keserüségről, viszály és nyomoruságról.

— Igen, gyülölöm önt! mondá egy csengő hang, mely remegni látszott a légkörben. Gyülölöm! gyülölöm! Ismétlé a kemény szavakat, mintha kiejtésükben valami élvezet rejlenék, mit zabolázhatlan haragjában nem tagadhatott meg magától. Milyen más szavakat várt ön tőlem? kiáltá fel, rekedt, gunyos nevetéssel, mely mélyebb bánatot és legyőzhetlen reménytelenséget árult el, mint bármily erős kitörése a női könyüknek mondott volna. Azt akarná, hogy szeressem? vagy tiszteljem? vagy méltányoljam? Hangja növekedett minden hirtelen kiejtett szó után, mig zokogássá vált, a nélkül, hogy könyzáporba fakadt volna.

(Folytatása következik.)

melyek rendkivül be lehettek vérrel mocskolva, gondosan megmosta a lavoirban, ugy, hogy a viz tökéletesen vérré változott. Kezeit egy tiszta törülközőbe törölte. Vakmerősége annyira ment, hogy *be sem csukta az ablakot*, daczára annak, hogy a kis leány messze hallatszóan hörgött. Mikor aztán rendbe szedte magát, eltávozott, bezárva maga után az ajtót és magával vivén a kulcsot.

Ezek a helyszini szemle adatai, melyekhez csatlakozik a felső emeleten lakók ama vallomása, hogy a kérdéses időben hallottak nyöszörgést és hörgést, de nem is sejtették, hogy honnan származik. Hét óra felé megérkezett *Csery* Kálmán vizsgálóbiró, a budapesti büntető törvényszék kiküldöttje és folytatta az elővizsgálatot. A meggyilkolt leány anyjának vallomása szerint *körülbelől 40 frt készpénz és néhány ékszer hiányzik.* Az ékszerdobokat üresen megtalálták az egyik szekrényben.

A jegyzőkönyvek fölvétele sokáig tartott. A tömeg, mely a legfeszültebben várta az ujabb híreket, óriásivá nőtt. Csak a legnagyobb erőlködéssel sikerült felvinni a lépcsőházba a hordkosarat, melyben a holttestek elszállitandók voltak. Fél nyolcz felé feltárult a lakás ajtaja és a gyergyákkal világitott szobába bevitték a hordkosarat. A lépcsőházban levő közönség borzadva nézett a holttestekre, melyek a gyarló világitás mellett még iszonytatóbb szinben tüntek föl. Az álomrabló látvány nem tartott sokáig. A rendőrök mind a két hullát bették a kosárba, s levitték az udvarba. Mindkét oldalon tiz-tiz rendőr lépdelt s igy vonultak ki az uri-uczába, onnan a hatvani- és kerepesiuton át a Rókus-kórház halottas házába. Százával ment utánok a közönség tolakodva és lökdösődve, ugy hogy a rendet alig tudták fenntartani. A holttestek elszállitása után a vizsgálóbizottság nem sokáig időzött a helyszinén. Gondosan átkutattak minden szekrényt, becsukták a nyitva levő ablakot és magukhoz vették a vizsgálatra nézve fontossággal biró tárgyakat. Nyolcz óra előtt pár perczczel Csery vizsgálóbiró rátette az ajtóra a hivatalos pecsétet és az egész bizottság átsietett a központi főkapitánysági épületébe.

Egy másik tudósitónk ekkép irja le a történteket:

A gyilkosság a következőkép derült ki: Végh Jánosné, a meggyilkolt Végh Verona anyja, ki leánya lakásán a tisztogatónői szerepet vitte s maga is a Bazár-épületben lakott, délután 4 órakor be akart menni leányához, de a felvezető lépcsőről közvetlen benyiló és elkülönitett lakás ajtaját zárva találta, noha tudta, hogy leánya hon van. És azonfelül az ajtó kilincse alatt véres kéz nyomait látta, négy ujj érintése hagyott hatra négy véres szalagot a fehérre festett ajtódeszkán. Az éltes nőn ijedtség vett erőt s lármát csapott, melyre a szomszédos lakás háziasszonya és a házmesterné siettek elő, kik a takaritónő kulcsával benyitva a lakásba ott véres látvány tárult eléjük.

Végh Verona ott feküdt az első szobában, hanyatterülve a földön, lábaival az udvarra nyiló ablak felé. Ruházata csak ing s piros szinü flanel alsónadrág (?) volt. Karjai szét voltak tárva s hasa hosszu vágással felhasitva. Jobb nyakának viszere szintén szét volt metszve. Igy eltorzitva feküdt a fiatal nő tágra nyitott szemekkel s szederjes ajkakkal nagy vértócsa közepén. A második szobában pedig egy támlásszék mellett a földön elterülve *Budai Róza* a 8 éves gyermek feküdt, hasa szintén felhasitva. A kétségbeesett jajgatásra mit a belépő nők csaptak, az e házban lakó rokonainál látogatóban levő *Stern* Sándor szigorló orvosnövendék is elősietett, ki konstatálhatta, hogy Végh Verona még nem halott, *ütérei még lüktettek.* De pár percz alatt vége volt a halálos küzdelemnek s Végh Verona is hulla volt, mint a második szobában fekvő gyermekleány.

Eközben megérkezett az esetről értesitett rendőrség küldötte, Balogh Albin fogalmazó, s nemsokára dr. *Miskolczy* rendőrorvos, dr. *Glück* törvényszéki orvos stb. s kezdetét vette a hivatalos eljárás, melynek befejezte után a hullák a Rókus-kórház halottas kamarájába szállittattak.

A hivatalos kiküldöttek konstatálták, hogy ugy *Végh* Verona, mint *Budai* Róza gyilkosságnak estek áldozatul s hogy a gyilkost a rablás gyanuja is terheli, mert a második szobában levő *szekrény fel volt törve* s az ott elhelyezett fehérnemüek közt a gyilkos turkált, mintha rablási szándék is vezette volna. Azt is megállapitották, hogy a meggyilkoltak és a gyilkos közt vagy *tusának kellett folyni* vagy sokáig küzködtek a halállal, mert különösen a második szobában, melyben a gyermek feküdt meggyilkolva, vértócsák boriták számos helyen a padlót. *Végh* Verona hullája mellett vértől elboritott egy krajczárost is találtak.

Szinte megfoghatlannak látszik, de megfelel a valóságnak, hogy a szomszédos lakók és a házbeliek közül senki nem látott sem nőt, sem férfit *Végh* Verona lakásába belépni, sem onnan eltávozni. S még bámulatosabb, hogy ugy a fiatal nő, mint a leány meggyilkoltatása zaj nélkül folyt le. A Végh Verona udvari lakásával szemben lakó *Schwarz Józsefné* visszaemlékszik ugyan arra, hogy egy *éles sikoltást hallott Végh Verona lakásában*, de nem tulajdonitott annak semmi jelentőséget, mert a magát zongorahangolónőnek valló nőnek gyakran voltak heves jelenetei máskor is, nem épen ritkán jelentkező s gyakran váltakozó férfi látogatóival.

*

Egy *szemtanu*, ki a rendőrség beavatkozása előtt volt a gyilkosság helyén, a következőket beszéli nekünk:

A meggyilkolt leány a bazár első emeletén tartott két szobás lakást, melyhez a városháztérre néző házrész jobboldali lépcsője vezet. Az előszobában, melynek ajtaja közvetlenül a lépcső mellett van, kevés a butor. Az ajtótól jobbra egyszerü pamlag támaszkodik a falnak, melyre Európa térképe van kifeszitve; balra keskeny mosdószekrény áll, a közepén fehér lavoirral, mely ma vértől piros vizzel volt félig megtelve. A belső szobába lépve, legelőször is a nyitott ruhaszekrény ötlött szemembe, mely előtt össze-vissza hányt fehérnemüek, levelek és fényképek hevertek. A szekrény mögött szalmazsákkal födött ajtó van, mely az Altmann orvos lakásába nyilik. A jobbra eső fal mellett két ágy van egymás mellé állitva.

Ötödfél óra elmult, mikor a váczi-uczából jövet befordultam a Haris-bazárba; a mint a jobboldali lépcső elé értem, egy asszony rohant elém jajgatva, kéztördelve s szakadozott szavaiból megérthettem, hogy odafönn az emeleten gyilkosság történt. A megrémült asszony, (ki, a mint később megtudtam, az egyik áldozat anyja volt) föllármázta zajongásával az egész házat s nagy tömeget csőditett maga köré. Én ezalatt többedmagammal fölmentem az első emeletre. A gyilkosság helyét nem kellett sokáig keresnünk, mert a fölriasztott házbeliek akkor már nyakra-főre rohantak a »báróné« lakásába, a mint ők Végh Veronát, a meggyilt leányt nevezték.

Az előszobában, lábaival az ajtó felé fordulva, nagy vértócsa közepén feküdt a 20—22 éves Végh Verona. Egy szál ingre volt vetkőzve; lábait térdig érő fehér harisnya takarta s rajta volt kivágott fekete czipője. A vékony fehér ing fedetlenül hagyta teste alsó részét, mely tele volt megaludt vérrel. Közelebbről vizsgálva, a vér alatt a köldöktől egész a fancsontig huzódó két vágás látszott, mely azonban nem metszette át a kötszöveteket, csak a felhámot hasitotta meg. Annál mélyebb és iszonytatóbb volt az a seb, melyet nyakán ejtett a gyilkos. Vágás volt ez is, mely a két fül aljáig nyult, átmetszve a gégét és a légcsövet is. Valószinü, hogy az éles fent szerszám nem egyszerre vágta ezt a borzasztó sebet, hanem a gyilkos kétszer huzta végig áldozata nyakán a kést, vagy borotvát, előbb a bal, aztán a jobbik fül tövétől kezdve. A két vágás a gége fölött találkozott s nem is egyenes vonalban. A halott balkarja félkör alakban volt megdermedve, mintha csak megölelt volna valakit utolsó perczében. — Jobb karja ki volt nyujtva s három ujjának körmei alatt feketéllett valami. *Ugylátszik, hogy utána kapott a gyilkosnak és kékesfekete kabátjáról lekaparta körmeivel a szőrt.* A szerencsétlen leány balkarja erős kézfogás nyomait viseli, melyek arra vallanak, hogy a gyilkos hátulról fogta meg őt s ugy ejtette nyakán a halálos vágást. Ingét is széthasitotta a gyilkos szerszám, mikor hasán ejtette a két párhuzamos vágást.

A belső szoba padlóján, az egyik ágy előtt, teljesen felöltözve feküdt a nyolcz éves Budai Róza. Nyakán, balfelől, mintegy tiz czentiméter hosszu seb tátongott, mely átszelte a légcsövet is s igy rögtönös halált okozott. Az ártatlan kis gyermek hasán mély vágás huzódott a köldöktől a fancsontig, keresztülhasitva a szeméremtestet is. Belső részei ki voltak fordulva.

Öt óra után érkezett a gyilkosság helyére az első rendőr s nemsokára megjelent *Balogh* Albin szolgálattevő fogalmazó is.

Mikor én — a szemtanu — a szobába léptem, Végh Vera alsó testén még habzott a vér, sőt ütőere akkor is vert, bár nagyon gyöngén, midőn az első szakértő megvizsgálta.

*

A meggyilkolt leány szállásadója, dr. *Altmann* Mór orvos a következő részleteket beszélte egyik tudósitónknak:

Körülbelül négy hónappal ezelőtt megüresedett lakásomnak az a része, melyben az a borzasztó eset történt, s én a kapura függesztett táblán hirdettem, hogy albérlőt keresek. A többi közt megjelent nálam egy ismert fővárosi épitész s előadta, hogy ő egy báró megbizásából lakást keres egy magános hölgy számára s az én szobáim egészen alkalmasak volnának. En nem titkoltam, hogy idegenkedem az efféle lakóktól, de az épitész eloszlatta aggodalmaimat s biztositott a felől, hogy az illető hölgy, a ki lakásomba költözik, nem fog terhére lenni családomnak. Igérte, hogy másnap eljön a báróval együtt s kért, hogy addig ne adjam ki a lakást. Jöttére hiába vártam, de helyette beállitott hozzám egy feltünően szép fiatal leány, azt mondva, hogy a nálam járt épitész az ő számára keresett lakást. Megalkudtunk s az uj lakó harmadnapra beköltözött.

Nekem többnyire házon kivül van dolgom, s igy legfölebb csak akkor láttam Végh Veronát, mikor bejött hozzám, hogy kifizesse a lakbért, a mit nagyon pontosan tett mindig. A cselédeimtől tudom, hogy a meggyilkolt leányt sürün látogatták fiatal emberek s leggyakoribb vendége volt az az ifju katonatiszt, a kit a házbeliek bárónak tartottak.

A második szoba ajtaját hangfogó szalmazsákkal födettem be s lakóm még a ruhás szekrényt is oda tolatta az ajtó elé, hogy annál jobban biztositsa a szobában folyó s többnyire zajos beszélgetések titkát. De azért sokszor áthallatszott hozzánk egy-egy hangosabb kaczaj vagy erősebben kiáltott szó, sőt nem egyszer valóságos családi jeleneteknek is voltunk önkéntelen fültanui. Mintegy két héttel ezelőtt, késő este, különösen nagy zaj riasztott meg bennünket, ugy, hogy órákon keresztül nem volt nyugta családomnak, másnap megüzentem Végh Veronának, hogy április elsején költözzék ki a lakásból, mert nem türhetem, hogy ily zajos és botrányos jelenetekkel zavarja nyugalmunkat. A leány, a mint megkapta a fölmondó üzenetet, magához kéretett s én meglátogattam. Bocsánatot kért, a miért a mult éjszaka kellemetlenséget szerzett családomnak, s könyörgött, hogy hagyjam meg tovább is a lakásban, melynek csöndjét nem engedi többé megzavartatni. Nem az ő hibája — mondá — hogy most az egyszer is megbolygatta nyugalmunkat. Egy fiatal ember tolakodott be hozzá, a ki már rég gyötri őt udvarlásával. Kiutasitotta, mert azzal fenyegetőzött, hogy *agyonlövi*, ha kivánságát nem teljesiti. — Kérdezte is tőlem, hogy mit tegyen a tolakodóval, a kitől még mindig nincs maradása. Én azt ajánlottam neki, hogy ne tegyen panaszt a rendőrségnél, mert az az ember, a ki oly veszedelmes fenyegetésre képes, kegyetlenül boszulná meg a följelentést. Hogy ki volt, mi volt az a fiatal ember, azt nem tudakoltam, s ő sem árulta el. A fölmondást azonban viszszavontam, s azóta csakugyan csönd volt a lakásban.

Ma délután négy óráig voltam otthon s meglehetősen hangos beszélgetést hallottam albérlőm szobájából. Természetes, hogy ezt nem találhattam se különösnek, se gyanusnak, mert már megszoktam e hangokat. Négy órakor elmentem hazulról, de, mint rendesen, a házmester lépcsőjén távoztam, nem pedig azon, mely a Végh Verona ajtajához vezet.

Mire hazatértem hat óra volt, s akkor már széltében beszéltek a gyilkosságról s a bazár udvara tele volt emberekkel, a kik mind látni akarták az áldozatokat. Csak ügygyel-bajjal juthattam el megrémült családomhoz.

*

A Haris-bazár lakói csak akkor értesültek az eset felől, mikor a házmesterné jajveszékelve rendőrért futott. A házmesterné egyre azt hajtogatja, hogy Végh Verona rablógyilkosságnak esett áldozatul. Gyanuját arra épiti, hogy a kisasszony ép tegnap kapott nagyobb pénzösszeget.

A második emeleten a szerencsétlenül járt leány szobája fölött levő lakásban hallottak körülbelül *majd egy óra hosszat folytonos nyögést és kinos hörgést.* Az, hogy a nyolcz éves kis lánykát is megölték határozottan arra enged következtetni, hogy a gyilkosságot ismerős ember követte el, ki attól tartott, hogy a leányka majd ellene bizonyithat.

*

A meggyilkoltakra vonatkozólag még a következőket közölhetjük:

Végh Verona sokak előtt *Pessek* családi névvel volt ismeretes. Anyjának törvényes férjét hivták igy, kinek utóbb *Végh* János nevü emberrel volt viszonya, melynek gyümölcse Végh Verona is. Végh János kocsis *Grünhut* fővárosi nagyban fuvarozónál. A szintén meggyilkolt *Budai* Róza, Budai Lipót Viola-utcza 50. sz. a. lakó szegény napszámos gyermeke, kit *Végh* Verona tartott a keresztvizre s mint keresztanya magához vette, hogy felneveli. Budai Lipótnak Róza leányán kivül még négy élő gyermeke van, kiket alig képes eltartani nagyon szerény keresményéből s ki épen ez oknál fogva szivesen egyezett bele, hogy *Végh* Verona vállalkozott gondoskodni keresztleányáról. Szegény Budai Lipótnak ezenfelül sok gondot okoz nejének ápolása is, ki halálos betegen fekszik már hetek óta korágyán s kit épen ezért még nem is értesitettek gyermeke szomoru végéről.

* * *

Végh Verona ezelőtt két évvel szivaros bolttal birt a bazilika bazárjában. Az üzletet egy D . . . . . . nevü földbirtokos rendezte be számára, kivel viszonyban volt. A viszony azonban nem tartott sokáig, mert a leány anyja fel akarta használni a helyzetet és annyira zaklatta kéréseivel D . . . . . . urat, hogy ez végre is szakitott Veronával. A fiatal leány, kinek ritka szépségét számosan ismerték a fővárosban és a kinek vonzalma után az előkelő körök számos tagja vetekedett, az üzlet felhagyása után Szegedre ment és ott kasziros leány lett a Ströbl-féle kávéházban. Szegedről mult év nyarán tért vissza a fővárosba és Steiner helyszerző utján pénztárosnőnek ment a Färber kávéházba, mely a váczikörut és az ó-utcza sarkán van. Csak egy hónapot töltött itt, mert már augusztusban kilépett a kávéházból. Ez alatt az egy hónap alatt a kávéházban mindennapos vendég volt báró *Schellern* Miksa huszár főhadnagy, egy elegáns, gazdag bajorországi mágnás, kiről mindenki tudta, a kávéházban, hogy a szép Gizellával, mert Végh Verona itt, e néven szerepelt, benső viszonyban áll. — A viszony tényleg benső volt, mert a báró szenvedélyes és féltékeny szerelemmel ragaszkodott kedveséhez. Verona rendesen este 7-kor jelent meg a kávéházban és ott maradt éjfél utáni egyig, néha kettőig, sőt háromig is. A báró pontosan beállitott mindennap és bor mellett töltötte kedvesével az időt. Rendesen együtt távoztak, de ha megtörtént, nagy ritkán, hogy Schellern nem jött el, a leány még sem távozhatott haza egymagában, mert a báró inasát küldte el kisérőnek. A kávéházban egy párszor heves jelenet folyt le a leány és kitartója közt. Ha a szép barna fürtös Veronának valaki udvarolni merészkedett, a főhadnagy rögtön rossz kedvü lett és később szemrehányásokat tett kedvesének. Egy izben annyira ment a dolog, hogy a báró arczul ütötte a leányt.

A báróval néha eljött a kávéházba egy fiatal ember, K . . . . István, egy előkelő erdélyi család sarja, ki a 70-es évek legelső szereplő férfiainak egyikével áll közeli rokonságban. Ez a fiatal ember szintén szerelmes volt a leányba, mint a kávéházbeliek beszélik. Verona, miután a kávéházból kilépett, nem épen szolid életmódot folytatott. Schellern ellátta pénzzel, s fentartotta vele a viszonyt, egész a mult hó közepéig, a mikor elutazott Münchenbe.

Schellern a katonaságnál hat hónapi szabadságot kapott és polgári ruhában járkált. Elutazása után helyét rögtön K . . . . István foglalta el, ki jelenleg egyéves önkéntes s még szenvedélyesebb volt a bárónál. Alig mult el nap, hogy vitája ne lett volna a leánynyal és egyizben pisztolylyal fenyegette. Legutoljára tegnapelőtt este 9 óra után volt Verona Haris-bazári lakásán és ekkor annyira összevesztek, hogy a leány átkopogtatott a szomszéd lakásba és segélyért kiáltott. Minthogy a segélykiáltás nem tartott sokáig, a szomszédból nem jött át senki, de a cseléd megfigyelte, hogy ki távozik a kisasszonytól. A távozóban fölismerte azt a fiatal önkéntest, a ki már két hét óta napos vendég volt.

*

Az elkövetett bűntény inditó okairól számos feltevés van forgalomban. E perczben biztosat mondani nem lehet. Legvalószinübbnek látszik az a nézet, hogy itt nem rablógyilkosság forog fenn, hanem boszuból elkövetett gyilkosság, melynek alapja a szerelemféltés. A gyanu a vad gyilkosság elkövetéséért egyesek ellen már is irányul s az éj folyamán több elfogatást akar a rendőrség eszközölni. Azt is hangoztatják, hogy a gyilkosságot éppen ugy követhette el a tettes éles késsel, mint esetleg élesre köszörült kard vagy szuronynyal.

Az a verzió is sok valószinüséggel bir, hogy először *Végh* Verona esett áldozatul és pedig az idő alatt, mig a kis Budai Rózát a földszint levő Kászonyi Lászlóné szivartőzsdéjébe küldték, hogy öt darab Hungaria szivarkát hozzon. — Midőn azután a gyermek visszatért, a gyilkos őt is lemészárolta, nehogy árulója lehessen. A gyilkos — szándékosan használjuk az egyes számot, mert minden oda mutat, hogy egy ember bűntényéről van szó — véres tettének elkövetése után vértől gőzölgő kezeit megmosta a lavoire-ban és ugy állt tovább.

Az a feltevés, hogy itt esetleg öngyilkosságról is lehetne szó, semmi esetre sem állhat meg, mert nemcsak a szekrény fehérnemüinek felforgatása, de főleg az a körülmény, hogy Végh Verona lakásának kulcsa hiányzik, mert a gyilkos ezt magával vitte, miután az ajtót becsukta, megdönthetlenül bizonyitják egy harmadik személy szereplését a dologban. Továbbá öngyilkos nem ejthet magán olyan vágásokat, mint ezek a hullán észlelhetők.

* * *

A rendőrség tőle telhető buzgalommal fogott hozzá a vakmerő gyilkos üldözéséhez, ki a főváros legélénkebb helyén s fényes nappal követett el ily szörnyü vérengzést. A gyilkosság helyén talált leveleket és fényképeket *Zsarnay* Győző kapitány vette át, s a főkapitány megbizásából ő vezeti a vizsgálatot, melynek az eddig gyüjtött anyag is elegendő támaszpontot nyujt. Annyi már most is kétségtelen, hogy a félvilági nő és az ártatlan gyermek *nem rablógyilkosság*, hanem egy mellőzött szerelmes vad boszujának áldozata. A lefoglalt levelek közt akárhány van olyan, mely e gyanut megerősiti, s már emlegetnek is egy nevet, melyet azonban ugy a vizsgálat érdekében, mint egyéb tekintetből is el kell hallgatnunk.

Zsarnay kapitány késő estig olvasgatta a lefoglalt leveleket s ezek alapján jelentést tett *Török* János főkapitánynak, ki személyesen ügyel a vizsgálat menetére.

A meggyilkolt leány anyját és Jakobitznét, a házmester cselédjét éjfélig vallatták s lapunk zártáig nem is eresztették szabadon. Peschekné elmondotta részletesen, hogy fedezte föl a gyilkosságot, a másik asszony pedig arról adott számot, hogy mit csinált, kivel volt akkor a meggyilkolt nő, mikor felvitte lakására az ozsonnát. Mindketten előadták azt is, hogy kik voltak leggyakoribb vendégei Végh Veronának, s hogy ez mikép nyilatkozott előttük egyik-másik látogatójáról.

A főkapitányság épületében egész éjjel nagy sürgésforgás volt. Jöttek-mentek folyvást a polgári biztosok és detektivek, szaladgáltak ide-oda a fogalmazók jelentésekkel és utasitásokkal.

Tizedfél órakor táviratot küldött a főkapitányság a müncheni rendőrségnek, kérve az ott időző Schellern Miksa báró kihallgatását. A bécsi rendőrség is kapott táviratot, melyből megtudhatta a gyilkosság történetét.

A főváros összes pályaházait és hajóállomásait megszállotta a rendőrség, hogy megakadályozza a gyilkos elutazását. Ezenfelül egész éjszaka erős őrjáratok czirkáltak fővárosszerte, ellátogatva még az elegansabb nyilvános helyekre is, a hol eddig nem igen kerestek gyilkosokat.

A vizsgálat kideritette, hogy Végh Verona tegnap ötven forinttal terhelt pénzes levelet kapott Schellern bárótól, s hogy ez összegből csak tiz forintot költött el azóta. Minthogy a többi pénz hiányzik, fölmerült a rablás gyanuja, de egyuttal az a hiedelem is, hogy a gyilkos csak azért vitte el a szekrénybe rejtett negyven forintot, hogy tettének valódi motivumát elpalástolja.

*

Lapunk zártáig négyet hallgatott ki a rendőrség ama személyek közül, kik szorosabb összeköttetésben voltak a meggyilkolt leánynyal. Ezek majdnem kivétel nélkül ugy nyilatkoztak, hogy Végh Veronának szokása volt egyik udvarlóját a másikkal sakkban tartani, s hogy a féltékenység jelenetei napirenden voltak lakásán. Bár a szerencsétlen leány életmódja meglehetősen nyilvános volt, szerette elhitetni egyik-másik udvarlójával, hogy kegyeiben csupán csak őt részesiti.

A rendőrség lefoglalta a levelek közt a boldogtalan teremtés jegyzeteit is, melyeket kiadásairól és bevételeiről pontosan vezetett. Ezekből a rendőrség azt a meggyőződést meritette, hogy a meggyilkoltnak alig lehetett több pénze annál az ötven forintnál, melyet tegnap kapott.

*

Éjféltájban kihallgatott a szolgálattevő rendőrfogalmazó egy *Sztojakovics* Olga nevü örömleányt, ki délután négy óra körül dr. Altmannál volt orvosi tanácsért. Látogatása alatt gyanus lármát hallott, s figyelmeztette rá az orvost, a ki azzal nyugtatta meg őt, hogy albérlője szobájában mindennapos az ilyen zaj. Miután ezt elmondotta a rendőrfogalmazónak, szabadon bocsátották.

*

A vizsgálat adatai arra mutatnak, hogy Végh Veronát a belső szobában támadta meg a gyilkos, mire a leány vérző testtel futott az előszobába, a hol aztán tovább folyt a vérengzés. A nyitott ruhás szekrény előtt megtalálták a szerencsétlen leány szennyes ingét, melyet közvetlenül a gyilkosság előtt válthatott föl tisztával. A hátsó szoba közepétől hosszu vérnyom vezet az előszobának arra a helyére, a hol Végh Verona holtteste feküdt. Hogy a szekrény előtt támadta meg a gyilkos, még pedig hátulról, mutatják a már emlitett kéznyomok is, melyek a halott balkarján látszanak. A kis leány látta, hogy keresztanyját megtámadják, s alkalmasint elrejtőzött az ágy mögé, a honnan erőszakkal vonszolta elő a gonosztevő, mikor első áldozatát kivégezte.

*

Lapunk zártakor halljuk, hogy a rendőrség erős gyanuja alapján egy *Imre* keresztnevü fiatal embert is nyomoz.

SZINHÁZ, MÜVÉSZET.

— **A nemzeti szinházban** ma este a *Daniseffeket* adták *Ivánfi* Jenő második és utolsó vendég föllépteül. A vendég Daniseff Vladimirt játszta, kevesebb sikerrel, mint tegnapi szereplése után várhattuk. Vladimir szerepe kevés alkalmat nyujt a szinésznek a folyékony beszédre, szavallatra; pedig Ivánfinak épen ez az erősebb oldala: ha beszélhet, mindjárt otthon érzi magát, ha néma jelenete van — pedig Vladimir szerepében nagyon is sok a néma jelenet — nem tudja, mit csináljon, terhére van környezetének, a közönségnek és önmagának is. Más szóval, Ivánfi igazán kezdő szinész, a kire elsőrangu szerepeket a nemzeti szinházban még nem bizhatni. Kissebb szerepekben már most is használhatnák, de véleményünk szerint sokkal helyesebb, ha egyidőre a vidéken hagyják, hol több tere van a kellő routine megszerzésére, tehetségének fejlesztésére. Menjen vidékre és tanuljon. De ne szoritsa össze gégéjét, ne szegje hátra a nyakát, beszéljen könnyedebben, természetesebben; karjaival ne csináljon oly éles merev szögleteket, a milyeneket a dróton rángatott bábuk produkálnak. Ennyit hibáiról. A mi legfőbb hiányát, fogyatkozását, arczának merevségét, élettelen voltát illeti, nagy igyekezettel ezen is segithet egy keveset, különösen ha megtanulja a maskirozás mesterségét, s mellékesen megjegyezve, nem veti meg a fogorvosok müvészetét sem, s ki tudja, talán az idő is fog segiteni, hiszen Ivánfi még alig huszonegy éves, még testileg is fejlődhetik. A vendéget ma este is kitapsolták egy párszor felvonások után. Az előadás különben eléggé összevágó, némely jelenetébe kifogástalan volt; legzajosabb sikert mégis *Mihályfi* (Oszip) aratott a harmadik felvonásban, nyilt jelenetben is megtapsolták.

— **A német szinházban** ma este fejezte be rövid vendégszereplését *Mitterwurzer* Frigyes a *Vasgyáros* czimszerepében. A zajos külső siker daczára — az őt megillető mértékkel mérve — mai szereplése mögötte marad vigjátéki alakitásainak. A vasgyáros Derblay egyénesitésében tulerős vonásokat használt és ebbeli felfogásából kiindulva a szenvedélyesebb jelenetekben valósággal vulkanikus kitörései voltak. Erdes hangja ilyenkor nem tett rokonszenves hatást és inkább a halló, mint az érző idegeket érintette. Maszkja sem volt a legszerencsésebb. Tapsban mindazáltal nem volt hiány és az előadás végeztével a szinházat utolsó zugáig megtöltő közönség tizszer egymásután is a lámpák elé hivta a távozó vendégművészt, ki meghatottan fogadta az elismerés eme jelét.

— **Pálmai Ilka** asszonyt Beszterczebányán, hova vendégszerepelni ment, lelkesült óváczióval fogadták s első fellépése a »Koldusdiák«-ban telt ház előtt folyt le.

— **Vasfüggönypróba.** *Aradról* távirják lapunknak: Az épülő aradi szinház vasfüggönyének hivatalos próbája ma volt, Salacz kir. tanácsos polgármester és a szinházépitési bizottság jelenlétében. A nyolczvankét métermázsa sulyu, tizenkét és fél méter széles vasfüggöny hullámos vaslemezből készült, közepén kétfelé nyilik és oly szerkezetü, hogy nyolcz másodpercz alatt minden zaj nélkül felvonható és lebocsátható. A függönyt Schwab Lőrincz budapesti mülakatos mester készitette és minden tekintetben sikerült mü. A bizottság tagjai a legmelegebb elismerésüknek adtak kifejezést a kisérlet sikere fölött, mely ismételten a legjobban ütött ki.

— **Temesvárról** jelentik az *O. É.*-nek: A magyar szinidény megnyitásakor *Jókai* Mór Temesvárra érkezik. A megnyitás alkalmára szinmüvet irt, melyet itt először adnak elő. *Geröfy* szinigazgatót Jókai ajánlatára szerződtették, s Jókai megigérte, hogy odahat, hogy Geröfy szintársulata a vidék legjobb erőit egyesitse magában.

— **Bécsben** magyar mükedvelők társulata van alakulóban. Ugyanis néhány lelkes fiatalember szövetkezett oly czélból, hogy időről-időre magyar darabokat hozzanak szinre. A csehek példáját akarják követni, kiknek egyesülete hetenkint 2—3 cseh szindarabot ád elő.

— **A pécsi székesegyház falfestményei és a képzőművészeti társulat.** Az országos magyar képzőművészeti társulat választmánya szerdán este gróf *Károlyi* Tibor elnöklete alatt ülést tartott. Az igazgatóság előterjesztései közt a legfontosabb volt az, hogy több oldalról nyert értesités szerint a *pécsi bazilika restaurácziójánál* az annak belső diszitésére szolgáló falfestmények készitése *egy idegen, rajnavidéki müvészre bizatott.* A választmány, az igazgatóság inditványára egyhangulag elhatározta, hogy e tárgyban a vallás- és közoktatási miniszteriumhoz fölterjesztést fog intézni.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A tanács mai ülésén** Kammermayer polgármester mély részvéttel emlékezett meg az elhunyt *Tihanyi* Miklósról, s egyszersmind a nyomasztó viszonyok közt maradt család számára segély megszavazását inditványozta. A tanács, tekintettel a segély sürgősségére, Tihanyi özvegye számára azonnal 100 forintot folyósitott.

— **Weber** Antal fóv. biz. tag, ki a magánépitési bizottság elnöki tisztét egy évtizeden át viselte, tekintettel arra, hogy a III. ügyosztály immár tanácsnok vezetése alatt áll, e tisztéről lemondott. A tanács köszönő iratban fejezi ki háláját a derék képviselőnek e fontos tisztben tanusitott kitünő szolgálataiért.

— **A tanács** a közraktárakat bérlő bank részére ma kiutalványozta az 50,000 frt évi segélyt.

— **Az Orczy-kert** ügyében Kun Gyula tanácsos, a kit a polgármester a városi levéltár idevágó adatainak kikutatására felhivott, ma bejelenté a tanácsnak, hogy két okmányt lelt u. m. József nádornak egy 1829-ből való intimatumát és Ságody polgármesternek egy 1860-iki jelentését, a mikből kitünik, hogy az Orczy-kertnek az a rendeltetése, hogy közmulatóhely legyen korlátozás nélkül. A tanács ennek alapján feliratot intézését határozta el a honvédelmi miniszteriumhoz, hogy a belépő jegyek kiadását szüntesse meg.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **Az akadémiai tagajánlások** határideje márcz. hó 31-én járt le. A m. t. akadémia főtitkári hivatalához ez ideig összesen 46 tagajánlás érkezett be s az ajánlottak száma 37. Az I-ső osztály részéről levelező tagul ajánlja Barna Ferdinánd l. tag id. *Szinnyei* József egyetemi könyvtárőrt; Budenz József r. tag dr. *Halász* Ignácz székesfehérvári reálisk. tanárt; Beöthy Zsolt r. tag dr. *Pasteiner* Gyula egyetemi magántanárt; ugyanő *Rákosi* Jenő Kisfaludy-társasági tagot; külső tagul Gyulai Pál r. t. *Taine* Hippolitot, a franczia akadémia tagját és Hunfalvy Pál r. t. dr. *Wurzbach* Konstantint, a »Biografisches Lexikon« iróját. A II. osztály részéről tiszteleti tagokul ajánlja Pulszky Ferencz tiszt. tag dr. *Pauler* Tivadar, *Ipolyi* Arnold rendes tagokat és báró *Kemény* Gábor levelező tagot; ez utóbbit Szilágyi Sándor rendes tag is ajánlja. Rendes tagul ajánlja Ipolyi Arnold rendes tag *Deák* Farkas levelező tagot; levelező tagul Horvát Boldizsár t. t. dr. *Concha* Győzü kolozsvári egyetemi tanárt, Brassai Sámuel r. t. és Kerkápoly Károly l. t. *Felméry* Lajos kolozsvári egyet. tanárt, Kautz Gyula r. t. dr. *Földes* Béla egyet. tanárt, ugyanő *Hegedüs* Sándor országgyülési képviselőt, a kit báró Nyáry Jenő l. tag is ajánl, Tóth Lőrincz r. t. dr. *Lánczy* Gyula egyet. magántanárt; Ortvay Tivadar l. t. *Lehoczky* Tivadar munkácsi archaeologust, Pulszky Ferencz t. t. és Henszlmann Imre r. t. *Lipp* Vilmos gymn. igazgatót, György Endre l. t. *Lukács* Béla országgy. képviselőt, Szilágyi Sándor r. t. dr. *Marczali* Henrik egyet. magántanárt, Nagy István r. t. dr. *Márki* Sándor főreálisk. tanárt, Szilágyi Sándor r. t. dr. *Öreg* János fögym. tanárt, Kerkápoly Károly l. t. *Timon* Ákos jogakadémiai tanárt, Tóth Lőrincz r. t. dr. *Wlassics* Gyula államügyészt. — Külső tagul ajánlja Szentkláray Jenő l. t. Vitkovics Gábor, belgrádi főisk. tanárt s szerb tudós társasági tagot. A III. osztály részéről rendes tagul ajánlja Török József r. t. *Kerpely* Antal lev. tagot; Semsey Andor t. t. és Szabó József r. t. *Krenner* József l. tagot; levelező tagul Than Károly r. t. dr. *Fabinyi* Rudolf kolozsvári egyet. tanárt; Konkoly Miklós t. t. *Gothard* Jenő astrophysicust; báró Eötvös Loránd r. t., Szily Kálmán r. t. Fröhlich Izor l. t. és Schuller Alajos l. t. *Heller* Agoston főreálisk. tanárt; báró Eötvös Loránd r. és Fröhlich Izor l. tag *Hermann* Emil bányászati és erdészeti akad. tanárt; Kanitz Agost l. t. *Janka* Victor nemz. muzeumi növénytári őrt; Jendrassik Jenő r. t. dr. *Klug* Nándor kolozsvári egyet. tanárt, Balogh Kálmán r. t. dr. *Schulek* Vilmos egyet. tanárt, Böckh János l. t. dr. *Staub* Mór tanárképezdei tanár, Galgóczy Károly l. t. dr. *Wagner* László müegyetemi tanár. Végre külső tagokul ajánlja Konkoly Miklós tiszt. tag *Wolf* Rudolfot és *Oppolzer* Tivadart.

— **A budapesti angol kör** tegnap este tartotta meg évi közgyülését a Tigris szállóban levő helyiségében. Black Maurice alelnök megnyitván az ülést, a kör főtitkára Strausz Adolf felolvasta az évi jelentést. Megválasztattak: Elnök: Pulszky Ferencz, alelnökök: Black Maurice és Földiák Gyula, igazgató: Strausz Adolf, titkor: Bacher Károly, könyvtáros: Katz Richard, ügyész: dr. Brachfeld Lajos, segédtitkár: Guttmann Miksa. A választmányba: Sterne Henry amerikai konzul, dr. Szabó József egyetemi tanár, Földiák Vilmos, Kostovits L. D., dr. Abonyi József, Mandl Izidor, dr. Kont J., Milke W. H., Menzl D., Glaser Marcel, Seligmann Imre, Radwaner J. L., Stern Arthur.

Magyar történelmi társulat.

— ápr. 2,

A történelmi társulat mai ülésén meglátszott a nagyhét. Hallgatóság nem is volt. Egy felolvasás és jelentéktelenebb előterjesztések töltötték be az ülést, melyen Pulszky Ferencz elnökölt.

Óváry Lipót folytatta a vatikáni magyar okirattár első kötetének ismertetését »Hazai viszonyaink a mohácsi vész előtt« czimen. A Tomory Pál kalocsai érsekre és hadvezérre vonatkozó adatokból állitott össze eleven képet. A pápai követek (Burgio és Campeggio) jelentései rendkivüli gazdag anyagot szolgáltatnak mind az ország viszonyairól, mind az egyes szereplők jellemzésére és életrajzára. Tomory Pálról is megkapjuk elég bőven a jellemzést, mely a mohácsi csata által oly történeti névre jutott főpapot szigoru szerzetesnek, erős jellemü, jószivü és szerény férfiunak tünteti föl. Az 1525—26-iki fővezéri müködését is csaknem lépésről-lépésre kisérhetni. Ezek távolról sem erősitik meg azt a vádat, (a mi ellen Fraknói Vilmosnak egy Tomoryról szóló történeti tanulmánya is nyomósan védelmezi az érseki vezért) mintha a mohácsi vésznek ő lett volna egyik okozója. Egészen más tényezők, az ország siralmas állapotai, az államügyeket vezetők tehetetlensége és telhetetlensége, a királyi udvar romlottsága idézték elő az ország vesztét. A katasztrófát föltartóztatni, vagy elhárítani nagyobb államférfiunak, nagyobb hadvezérnek sem állott volna hatalmában, mint a minő Tomory volt. A közvetlen adatok Tomory hazafiasságáról, önzetlenségéről tudnak. Burgio a pápai udvarhoz küldött jelentéseiben hivatkozik Tomorynak a végvidékről irt leveleire is, melyeket jelentéseihez mellékelt. De Tomory e levelei nincsenek meg a jelentések mellett. Talán a vatikáni okirattár más részében lapangnak. Nagy érdekü volna, ha megtalálhatnák, mert mint a nunciusok leveleiből kitünik, hü képeket rajzol a végvidéki viszonyokról, a siralmas pénzügyi állapotokról, a táborozásokról, csatákról. Burgio folyton a legszomorubb jelentéseket küldi. »A királynak már betevő falatja sincs, utolsó ezüstnemüit is zálogba tette,« — irja 1525-ben. A templomi kincseket is igénybe vették; a zsidókat kifosztották, de az igy szerzett pénzek nagy része elveszett az egyesek kezei közt; a hadi szerkezetlésre soha sincs pénz. A táborban Tomory apró késeket (bicskákat) árultat a török katonáknak, s az igy nyert pénzből fizetget zsoldokat. Burgio többször titokban küld pénz-segélyt, nehogy nyilvánosságra jutva, a kötelesség-teljesités csökkenjen. A mohácsi csatát megelőző hetekben Burgio sürün küldi jelentését, megirva minden eseményt és folyvást a legnagyobb kétséget fejezvén ki az iránt, hogy a szerencsétlen ország ellenállhasson a töröknek. Leirja, mikép indul II. Lajos király a táborba, de már Budától két órányira, négy napi pihenőt tart, s a Csepel-szigeten időző királynénál bucsulátogatást tesz. Az aug. 29-iki mohácsi csatáról szeptember 5-ikén küldi jelentését Pozsonyból. Már a király haláláról is részletes tudósitása van. Burgio a mohácsi csatáról azt irja, hogy a magyarok hajnal hasadtakor kezdték meg a harczot, s a törökök egész könnyeden vették. Ez ellenkezik a szemtanu Brodarics leirásával, a ki ugy adja elő, hogy a csata délután 3 órakor kezdődött. Burgio előadása szerint a törökök délután 4 órakor intézték az elhatározó támadást, rémitő erővel. A harcz most már alig tartott egy óráig. A király halálát Burgionak a boldogtalan fejedelem szolgája beszélte el, ki a menekülésben kiserte urát Atzél Istvánnal. Mikor a sulyos pánczél a Csele patakán átugratni akaró királyt a vizbe nyomta alá, Atzél segitségére sietett, de ő is odaveszett. A király halálának hirére a királyné azonnal elmenekült Budáról, melyet lakosainak legnagyobb része is elhagyott.

Az érdekes ismertetést megéljenezték.

Szilágyi Sándor titkár azután a jelenteni valókat adta elő. A hazai általános biztositó társulat 200 frttal járult a »Történeti életrajzok« alapjához. — Nyitramegye elhatározván, hogy a megye helységeinek régi magyar nevét, ha kikutatható, visszaállitja, fölkéri a társulatot, hogy legyen segélyére. Ezt a társulat szivesen megteszi, s az ügyet átadja annak a bizottságnak, mely Zólyommegyét is támogatta hasonló törekvésében. — A társulat egyik tagja, Pichler Herman inditványt küldött be, mely szerint az országos kiállitás és történeti kongresszus alkalmából történeti kiállitás rendeztetnék. Kiállitanák a diplomatikai és történelmi anyagkészletet, a kodexeket, okiratokat, stb. Erre nézve fölkéretnék a kormány erkölcsi támogatása, hogy a megyék, városok levéltárában, de a külföldön őrzött magyar történeti vonatkozásu okiratok is megnyerhetők lennének kiállitásra; a közoktatásügyi minisztertől pedig segélyt kellene kérni. Az inditványt a kongresszusi bizottsághoz utasitották, de rövid megjegyzéseket máris tettek rá, a miből előre sejteni lehet sorsát. Ily kiállitás rendezésére már nincs idő. Az 1882-iki könyvészeti kiállitáson különben is együtt volt az anyag jelentékeny része. A külföldről akkor sem lehetett megkapni, mert a nevezetes unikumokat nem is adják át, kitéve véletlen eshetőségeknek és baleseteknek. Aztán a jövő évben Budavár visszafoglalása kétszázados ünnepén szintén lesz történeti kiállitás.

Ezzel ért véget az ülés.

HÁZASSÁG.

— **Nagyjeszeni Joszenszky Béla** szt.-mihályi nagybirtokos, Temesmegye közgazdasági előadója és virilis bizottsági tagja, jegyet váltott Heinrich Ilona kisasszonynyal, ómoraviczai Heinrich Nándor vlajkoveczi nagybirtokos leányával.

GYÁSZROVAT.

Forgách Antal gróf ma délelőtt 11 órakor — mint nekünk Losonczról távirják — gácsi várában meghalt.

Forgách Antal gróf még az Árpádok korából származó s azóta folyton az ország főrendi családjaihoz tartozó gimesi és ghácsi gróf Forgách családból és pedig annak ifjabb ágából származott. 1819-ben született és most 66 éves volt. Birta a ghácsi, kékköi, kelecsényi és tolmácsi uradalmakat. Ifjabb korában jogi tanulmányokkal foglalkozott s a megyei közéletben, valamint a helytartótanácsnál is a közügyek intézésében részt vett s folyton az udvari párthoz tartozott. A magyar kir. kanczelláriánál kezdett hivataloskodni 1838-ban, öt év mulva a fiumei kormányzóságnál alkalmazták ülnökül s váltó- és kereskedelmi főtörvényszéki előadóul, 1846-ban a pesti váltótörvényszékhez jött ugyanily minőségben; két év mulva a főrendiháznak is jegyzője volt. A függetlenségi harcz idején az ellenség oldalán volt: Windischgrätz Hevesmegye királyi biztosává, később tábori biztossá, majd az északi megyék főbiztosává nevezte ki. — Jelen volt ő is a 49-ik év tavaszán tartott pozsonyi konventikulumban, mely a bécsi udvarnak *az oroszok segélyül hivására tett lépéseit* üdvözölte s később az orosz sereg bejöttével ennek felvidéki csapatjánál császári biztosi minőségben szolgált, a honnan származik hirhedt »muszkavezető« neve. Ezután egyideig gazdaságának élt, melyet nagy szakértelemmel és szorgalommal kezelt. Majd a kassai kerületnek volt főispánja, azután a csehországi helyhatóságnál nyert alkalmazást, a hol az alelnökségig vitte. 1859-ben a cs. kir. belügyminiszteriumnál volt osztályvezető, 1860. augusztusában Morvaország, novemberében Csehország helytartójává nevezték ki. Az októberi diploma pártjához tartozott. Schmerling őt szemelte ki arra, hogy a februári pátenst Magyarországon keresztülvinni segitse, s azért a 61-iki első felirat felküldése után, midőn báró Vay Miklós a kanczellárságról lemondott, a kanczellárságot ő fogadta el és az 1861 julius 21-én kelt leiratot, mely a magyar alkotmányt a februári pátens keretébe akarta beszoritani, ő irta alá. Az országgyülés feloszlattatván, szintén az ő kanczellársága alatt, mint Schmerlingnek mindenben engedelmes eszköze a 61-ben kezdődő provizorium alatt vezette az ország politikai kormányzatát. Az 1865-ben megkezdődött ujabb alkotmányos korszakban a politikától, a nemzetnek minden irányban nyilvánuló ellenszenve miatt visszavonult és csakis az 1872-diki országgyülésre választatott meg első izben országgyülési képviselővé. Azóta tagja volt a képviselőháznak s folyton a kormánypárttal tartott, de a házban hosszabb beszédben soha fel nem szólalt. Kanczellársága alatt ő felsége valóságos belső titkos tanácsossággal tüntette ki s később gazdaságán kivül többrendbeli vasuti ügyekkel is foglalkozott. Modora finom és szerény volt. Házasságából, melyet 1843-ban Ederer Florentina grófnéval kötött négy gyermeke van életben. A mult országgyülésen még tagja volt a képviselőháznak s annak utolsó ülésszakáig el is járt szorgalmasan az ülésekre, hanem a Dobránszky-affair fölmerülése után feltünő módon távol tartotta magát minden nyilvános politikai tértől, s a legutóbbi választások alkalmával már föl sem lépett. Az oroszok által feldult Losoncz sokat veszitett az elhunytban, a ki minden téren gyámolitotta a várost és annak szegényeit.

London, ápr. 2. *Cairns* gr., volt lordkanczellár meghalt.

(Cairns Hugh-Mac Malmont gróf Cultrában, Down irországi grófságban 1819-ben született, tanulmányait a dublini Trinity Collegeben végezte, 1844-ben Londonban ügyvéd lett, hol csakhamar köztiszteletet vivott ki magának. 1852-ben a belfarti konzervativek a parlamentbe választották, hol csakhamar kitünt jogi ismereteivel és ékesszólásával. Derby gróf 1858-ban sollicitor generalnek nevezte ki. — Azonban a kabinet már 1859. juniusban megbukott s Carvus is kénytelen volt visszalépni. — Derby 1866. juliusban ismét kormányra jutván, főállamügyésznek neveztetett ki, októberben pedig lord főbiró lett a legfőbb biróságnál. 1867. februárban Garmoyle báró lett és a lordok házában foglalt helyet. Nagy szolgálatokat tett a konzervativ pártnak, ugy hogy Disraeli 1868-ban lord kanczellárnak tette meg. A miniszterium bukása után ellenzéki állást foglalt el. Derby 1869-ben elhalálozván, Cairns lett a felsőházban a konzervativ párt feje. 1874. januárban ismét lordkanczellár lett és ebben az állásában sokat tett az igazságszolgáltatás javitására. 1878-ban grófi rangot nyert.

Páris, ápr. 2. *Ponteculant* gróf tegnap este hirtelen meghalt.

Tihanyi Miklós temetése.

— április 2.

A főváros közönsége impozáns módon rótta le kegyelete adóját a népszinház kitünő tagja iránt, kit oly korán vesztett el a magyar szinművészet. Két óra körül már beláthatatlan néptömeg lepte el a szinház környékét s megtelt egészen a halottas ház udvara és folyosója is köröskörül. A koporsót, melyet egészen elboritották a koszoruk, három órakor hozták le az udvarra s *Miculescu* görögkeleti lelkész beszentelte a halottat, mialatt az operaház énekkara megható gyászdalt énekelt.

A koszoruk közül a következőket sikerült följegyeznünk: A népszinház személyzete, A nemzeti szinház tagjai. A német szinház tagjai »Dem trefflichen Künstler« felirattal. A népszinház müszaki személyzete. Nagy Vincze »Feledhetetlen barátomnak« felirattal. Blaha Lujza »Isten veled« felirattal. A szegedi városi szinház tagjai. A népszinház jegyszedői. Sándory Ilka. Az irók és müvészek társasága. Pálmai Ilka. Piufsich Lajos. Hegyi Aranka »legkedveltebb Plinchardnak, Lili« fel-

irattal. Rákosi Jenő. Strelisky Sándor. Egger Gyula Pintér Sándor, özv. Rott Edéné «feledhetlen Gonosz Pistának» felirattal. Sverteczky István. A népszinház igazgatója. Gerő Károly. Várszinház személyzete. Berczik Árpád. «A vén kupecznek» felirattal. Almási Tihamér. A népszinház tánczszemélyzete. A magyar szinész-egyesület. A gyászoló család részéről: Feledhetlen férjemnek. Szeretett sógorunknak stb. A gyászoló közönség közt ott láttuk: Kamermayer Károly polgármestert, Busbach Péter orsz. képviselőt, Berczik Árpád min. osztálytanácsost, Almási Tihamért, Evva Lajos, Feleki Miklós szinigazgatókat, Ágai Adolfot és a budapesti szinházak összes személyzetét. A gyászkocsi a népszinház elé indult s felkanyarodott a főbejárat ajtajához. Ott Lukácsy Sándor népszinházi rendező a következő megható beszédet mondotta:

Itt állunk a vig muzsák házának csarnokában, a hova kedélyt viditani, az élet gondjait elnevetgélni, a mindennapos munka terhei után üdülni tér be a főváros közönsége.

De most nem mulatni, nevetni, hanem gyászolni, sirni jöttünk össze.

Az a lelki kedélytől duzzadó vig ember, kinek tréfás alakitását tegnap még falrengető hahotázás jutalmazta, ma itt fekszik dermedten a koporsóban, és zokogva sirnak felette ugyanazok, kik tegnap egész lelki gyönyörüséggel nevették művészi sikerein.

Komédia után a tragédia!

Hol a bölcseség, mely elég bátor volna ilyenkor perbe szállni sorssal és természettel?

Mit veszt az elhunytban e ház, — a közönség, — a pályatársai, a magyar szinészet, a szerető és szeretett család, szükségtelen mondanom — tudjuk mindnyájan — hirdeti az általános részvét, beszélik a néma ajkak, a könyező szemek, a lélek mélyéből feltörő sohajok, értékes, igaz kisérői az elhunyt szellemének, mert egyéni érdemeinek szentelvék.

Siratják ezt a pusztabirót a «Sárga csikó» üldözött betyárai. — Zokogva szalutálnak káplárjuknak a «Piros bugyellaris» huszárjai, a «Vereshaju» özvegy menyecskéje is sirva néz utána, Keszey Mihály uram magasztalt lelki erősségének, Tolonez, Kintornás, Vörössapka, Igmándi kispap, Vadgalamb s még számtalan alakitása lengi körül e koporsót s csüggedten bucsuzik tőle, ki nekik először adott formát és életet a szinpadon.

Most ő is bucsuzik a háztól, mely a legdrágábbja, éltető eleme, egész valója volt.

Bucsuzzunk el tőle hát mi is, hiszen ez a természet rendje, mely ellen nincs felebbezés.

Isten veled hát, örök mosolygó lélek — enyhitse szellemed ég felé szárnyalását mindnyájunk szivből fakadó résztvevése, — vigasztalja az utánad maradt árva családot ez általános részvét, mely nem fog nyomtalanul elenyészni, hanem meg fogja őrizni emlékedet s gondjait kiterjeszti árváidra.

Nyugtassa meg, deritse fel lelkedet a tulvilágon annak tudata, hogy a kiket annyiszor megnevettettél, most koporsódnál mindnyájan keservesen sirnak.

Isten veled — isten veled!

E beszédet csak azok hallhatták, kik közel állottak a szónokhoz, mert a kirendelt lovasrendőröknek nem volt rá gondjuk, hogy a zakatoló-csilingelő lóvonatok megállapodjanak arra a negyedórára, a mig a gyászmenet ott maradt a népszinház körül. A rendező beszéde után szép gyászdalt énekelt a népszinház énekkara s utána a Rácz Pali zenekara, melyhez a Berkes-féle zenekarnak néhány tagja is hozzászegődött, néhány szomoru népdalt játszott el.

A gyászmenet a czigányok játéka mellett vonult ki a temetőbe, a hol már nagy közönség várta a koporsót. Az özvegy gyalog kisérte ki halottját a sirkertbe s fájdalmas zokogásával könyekre fakasztotta felejthetetlen férjének nem egy tisztelőjét.

A sir előtt *Vidor* Pál a következő szavakkal bucsuztatta el pályatársát:

Drága halottunk!

Istennek, a legnagyobb, a legfőbb rendezőnek mindenható akaratából, egy életből meritett komédia vége felé közelg, szinjáték, melynek hőse te vagy drága halottunk. Még egy-két pillanat, legördül a függöny s a játéknak vége.

Oh, de előttünk még a végső jelenés, rémületes, rettenetes képében; tátongó sirgödör, árván hagyott hitves s apátlan gyermekek.

Irgalmas ég, mily hatásos látvány, mily idegfeszitő — a szinész jól játszott: tökéletes hatás!

De mi ez, hogy csend van és csak sziveink dobogása hallik? . . . Mért nem riad a taps, éljenzés, kihivás? Nem «szép» volt a játék, nem «jó», vagy nem «igaz»? Mit vársz még egyebet szeszélyes közönség? Igazában meghalt, látjuk koporsóját, halva fekszik benne s halála oly igaz, mint a jóságos Isten örökkévalósága, mért nem tapsolunk hát- mert nem ujráztatjuk! Fel-fel azt a függönyt! Te meg halott ébredj, szólit a közönség, köszönd meg a kegyet!

Még csak meczczanat sincs, a szin üres, sötét. Te drága halottunk, te már fel nem ébredsz, taps és dicsőségért nem hull verejtéked. Itt hagysz mindent, mindent, örömet, fájdalmat; a mit ugy szerettél, hogy szived kiesordult, elhagytad világod, más világi jókért, az örök békesség utján haladsz immár, hol nincsen fájdalom. Menj boldog utadon; omló könnyeinkkel nem tarthatunk vissza. Távozásod sulyos bánatot nehezit lelkünkre, de a te nemes szived fölött könnyü legyen a föld, árváidat pedig — kiknek jövendőjén rövid életedben annyit tépelődtél — karjaiba veszi a részvét, hogy miattuk ne támadjon zavar örök nyugalmadban.

Drága halott isten legyen veled!

A jeles művész beszéde után megható gyászdalt énekelt a népszinház énekkara s aztán lebocsatották sirjába a halottat. A közönség lassan széledt el a temetőből s a kapu előtt meg-megujult a tolongás, mely már jövet is megbontotta a gyászmenet rendjét.

A fővárosban időző vidéki szinészek is megadták a végső tisztességet kitünő pályatársuknak, s a kik nem jöhettek el a temetésre, azok távíró utján fejezték ki részvétüket. Kolozsvárról Krasznai Mihály és Kápolnai István küldöttek részvétsürgönyt.

A hivatalos lap április 2-ki számából.

Kitüntetés. Ő felsége *Török* Ferencz csendőr-ezredesnek, a m. kir. III. számu csendőr-kerület parancsnokának, valamint törvényes utódainak, a magyar nemességet a «murai és köröstarcsai» előnevekkel díjmentesen adományozta.

Kinevezés. A közmunka és közlekedésügyi m. kir. miniszter *Hartig* Sándor kir. mérnököt a m. kir. államépitészeti hivatalok létszámában kir. főmérnökké, a m. kir. pénzügyminiszter dr. *Várady* Gábor fogalmazósegédet a kir. kincstári jogügyi igazgatósághoz ideiglenes minőségü fogalmazóvá, a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Mooré* Mihályt a budapesti állami középipariskolához egyelőre ideiglenes minőségben titkárrá nevezte ki, *Telbisz* György zsombolyai polgári iskolai rendes tanitót jelen állásában végleg megerősitette. A m. kir. igazságügyminiszter *Schneider* Alajos budapesti kir. törvényszéki dijnokot ugyanazon törvényszékhez irnokká, *Simon* Ferencz kolozsvári ideiglenes fogházőrmestert a gyulafehérvári kir. törvényszéki fogházhoz fogházfelügyelővé, a fővárosi m. kir. pénzügyigazgatóság *Merkás* István jelöltet dijtalan m. kir. fogyasztási adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

Áthelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter *Buday* Gábor pancsovai kir. törvényszéki aljegyzőt a perlaszi kir. járásbirósághoz helyezte ki.

TÁVIRATOK.

Zágráb, április 2. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A *szerbek* ma kemény támadást intéztek *Voncsina* a közoktatásügyi osztály főnökének állása ellen, mert a görög keleti egyháznak nyujtandó állami segélyre, daczára annak, hogy a tartománygyülés tavaly elhatározta, még sem vétetett fel nagyobb összeg a költségvetésbe. A támadók nagy különbséget tettek a bán és a közoktatásügyi osztályfőnök közt s csak utóbbi iránt fejezték ki bizalmatlanságukat. Az illető tétel tárgyalását függőben hagyták, mert a bán kilátásba helyezte, hogy a dotáczió felemelésére nézve a legközelebbi ülésben nyilatkozni fog. *Suboticsnak* ama kivánságára, hogy a görög keleti egyház ügyei számára külön előadó neveztessék ki a kormányhoz, a bán megjegyezte, hogy sohasem fog a hivatalban dualizmust türni, helyesli azonban, hogy a kinevezéseknél figyelembe vétessenek azok, a kik a szerb viszonyokban is jártasak. A bán nyilatkozatát megelégedéssel tudomásul vették. Az ülés után élénken foglalkoztak a bizottság tagjai a Voncsina osztályfőnöknek szavazott bizalmatlansággal; azt hiszik, hogy ez állását még sem fogja megingatni. A szerbek a jelenlegi tartománygyülési többségnek fontos tényezőjét képezik. Voncsina beteges, minélfogva személyesen nem is vett részt az ülésben, s valószinü, hogy az ünnepek után azonnal hosszabb szabadságot vesz igénybe.

A tárgyalás lefolyása következő volt:

Gyurkovics felszólal a miatt, hogy a horvát és szerb lelkészek és egyházak számára adott segélyösszegek igazságtalan arányban osztattak fel. Szónok kiemeli, hogy mig az előbbiek számára a vallásalapból 170,890 frt és az ország részéről 245,673 frtnyi segély áll rendelkezésre, addig a szerbek az ország részéről csupán 9910 frtot kapnak. Daczára annak, hogy a kormány már a mult évben határozott igéretet tett arra nézve, hogy a segélyezések a két felekezet számaránya szerint fognak eszközöltetni, mindamellett e tekintetben semmi nem történt. Szónok ennélfogva felvilágositásokat kér a vallásügyi osztályfőnöktől és kijelenti, hogy azoktól teszi függővé a költségvetés megszavazását, valamint a bizalmi kérdést a szerbek részéről.

Mosinszky, a kormány képviselője, megjegyzi, hogy a segélyezési összegek felemelésére fedezet nem létezik. A javaslat szerint a jelenlegi költségvetésben az ország szerb egyházai részére 10,000 frttal, a végvidék szerb egyházai számára pedig 47,000 forinttal több irányoztatott elő, mint a mult évben.

Gyurkovics elvtársai nevében inditványozza, hogy Voncsina vallásügyi osztályfőnöknek bizalmatlanság szavaztassék.

Mosinszky, a kormány képviselője, az inditványt igazságtalan és indokolatlannak tartja.

Gyurkovics ragaszkodik inditványához.

Hédervári-Khuen gr. bán igéri, hogy a szerbek kivánalmait a lehetőség szerint tekintetbe fogja venni.

Gyurkovics köszönetet mond a bánnak amaz igéretéért, hogy a szerbek igényeit kellőkép méltányolni fogja; teljes bizalmat helyez annak méltányosságába.

Szubotics azt az óhaját fejezi ki, hogy a közoktatásügyi osztályban a szerb autonom iskolai és egyházi ügyekre nézve külön előadói állás létesittessék.

A *bán* ezt kivihetetlennek tartja, mivel e rendszabály vallásügyekben dualizmusra vezetne; mihelyt üresedés lesz a közoktatásügyi osztályban, alkalmaztatni fog egy képzett szerb nemzetiségü szakférfi, ki a szerb iskolai és egyházi ügyek elintézésével is megbizható lesz.

Gyurkovics megjegyzi, hogy ugy Magyarországban, mint Ausztriában az autonom vallásügyek szintén külön előadókra vannak bizva. Hosszabb vita után e kérdés függőben hagyatott.

Az «egyetem» cziménél *Smiciklas* inditványozza, hogy az egyetem ügyei külön előadóra bizassanak. Az inditvány elvettetett.

A tárgyalás a «népiskolák» czimeig haladt, mire a bizottság tárgyalásait április 8-ig elhalasztotta.

Prága, ápr. 2. (Az «Egyetértés» távirata.) A *Politik* jelentése szerint, habár a képviselőház husvét után csak egy formális vagy talán érdemleges ülésre jön össze a reichsrath feloszlatására nézve megtartják az eredetileg április 20-ára tervezett határidőt. Az uj választások junius hó első felében lesznek.

Berlin, ápr. 2. (Az «Egyetértés» távirata.) Orosz-Lengyelország további oroszositása czéljából a kormány a lengyel banknak és vidéki fiókjának megbüntetését tervezi, és ennek helyébe Orosz-Lengyelországban a birodalmi banknak szándékozik fiókokat szervezni. A varsói fiókintézet igazgatójául hir szerint Pallovot nevezik ki.

Heidelberg, ápr. 2. *Erzsébet* királyné ide érkezett és néhány hétig fog itt tartózkodni.

Kopenhága, ápr. 2. Az ideiglenes költségvetési törvény kibocsátása alkalmából a város egyes pontjain az alsóbb néposztály kisebb tömegekben csoportosult, de néhány rendőrtisztviselő közbelépése következtében ismét szétoszolt.

Mantua, ápr. 2. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A kormány bebizonyitotta, hogy a még mindig tartó parasztlázadást köztársasági izgatók szitják. Ennek következtében Pesieroból katonaságot küldtek az izgalás főhelyére. Több mint száz paraszt-egylet elnökét letartóztatták; a lázadó parasztok igen sok szőlőt egészen elpusztitottak.

Szófia, ápr. 2. A belügyminiszter az ellenzéki lapokban politikai barátaihoz intézett levelet tett közé, melynek éle a miniszterelnök ellen volt irányozva. Miután e levélben oly kérdések tárgyaltattak, a melyek az állam pénzügyeinek és külügyi viszonyainak kárára lehetnének: minisztérválság állott be. E válság akként ért véget, hogy a belügyminiszter beadta lemondását. A belügyminiszterium ideiglenes vezetésével a miniszterelnök bizatott meg.

Pétervár, ápr. 2. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. Legujabban azt az alaptalan hirt terjesztették itt, hogy Románia királynéja Yaltába készül utazni, a honnan a nyáron inkognitóban Pétervárt és más orosz városokat fog meglátogatni. E hirek alaptalansága mellett szól az is, hogy *Kretzulesev* pétervári orosz követ a jövő hónapban hosszabb időre szabadságra megy.

Pétervár, ápr. 2. (Az «Egyetértés» távirata.) Grasdanin egy az ázsiai orosz birtokokra nézve készitett polgárositó tervezetről tesz jelentést; e szerint a benszülöttek birtokaikat állami vagyonnak nyilvánitanák, s azután azoktól pénzért megvásárolnák. A belügy- és külügyminiszterek hir szerint ellenzik, mig a hadügyminiszter helyesli a tervet. Ez a hir kétségesnek látszik.

Konstantinápoly, ápr. 2. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. Msg. Kirimian, Melchisedek és Koren közül, kiket az örmény nemzetgyülés az etsmiadzini katholikus méltóságra kijelöltek az elsőnek van legtöbb kilátása arra, hogy ezt a méltóságot végleg megnyeri.

Konstantinápoly, ápr. 2. (Az «Egyetértés» távirata.) Az *Ofret* jelentése szerint az arab felkelők elfoglalták Tama városát, melyet most megerősitenek.

Kairó, ápr. 2. *Graham* tábornok a *Tamaiba* vivő uton levő erőditményből mai kelettel azt táviratozza, hogy meg fogja kisérelni, hogy az ellenséget ma ütközetre kényszeritse. Utközben, mig a hadtest az erőditményig jutott, az ellenség nem támadta meg.

Newyork, ápr. 2. A fölkelők egy ütközet után elfoglalták Panamát és márcz. 30-án támadást intéztek Elcoco mellett San-Salvador csapatainak hadállásai ellen. Elkeseredett harcz keletkezett, mely egész alkonyatig tartott. Márcz. 31-én hajnalban ujból megkezdődött a harcz, és 10 óra hosszáig tartott. A guatemalai csapatok teljes vereséget szenvedtek és futásban kerestek menedéket. Mindkét fél vesztesége jelentékeny.

Washington, ápr. 2. A «Galena» amerikai hadihajó parancsnoka azt táviratozza, hogy a panamai fölkelők felgyujtották Aspinwallt, hogy elkerüljék a kormány csapatai által való elfogatást. Csak a «Pacific Mail-Compagnie», a panamai vasut és a panama-crispoli csatorna-társaság épületeit sikerült megmenteni. A hajók a kikötőben biztonságban vannak. Ezer meg ezer ember van hajlék nélkül, a legnagyobb nyomornak kitéve.

Washington, ápr. 2. Tegnap miniszteri értekezlet tartatott, mely elhatározta, hogy Panama és Colori közt az ut szabadon tartassék, ha kell, még kényszer utján is. A kormány Aspinwallba még több hadihajót küld.

A Bismarck-ünnep.

Berlin, ápr. 1. A nagyszámu küldöttségek fogadása nagyszerü ünnepélylyé nőtte ki magát. Bismarck herczegné tegnap meghatottan mondá, hogy férjében minden komorság örömmé változott s el van telve hálától a boldogságért, melyet nemzete szerzett neki. Természetesen, Bismarck tegnap csaknem hihetetlen módon igénybe volt véve. Palotájának belseje épen oly élénk volt, mint maga az utcza. Százan meg százan tolongtak az összes termekben, a legnagyobb fesztelenséggel. A kanczellárnak mindenkihez volt egy barátságos szava: némelyik beszéde jelentékeny volt. Ritkán szólt belőle a pártember, hanem mindig a hazafi, néha a speczifikus porosz hazafi brandenburgi szinezettel. Igy például a halberstädti vértesek fogadásakor. A birodalmi gyülés elnöksége nem jelent meg testületileg; Wedell elnök konzervativ párti képviselte ultramontán és szabadelvü elnöktársait. A berlini városi hatóság egészen távol maradt s az üdvözlő feliratot egyszerüen elküldötte. A küldöttségek száma végtelen volt; az összes egyetemek hallgatói, a harczosegyletek, valamint tizenkét városi hatóság, az itteni egyetem, műegyetem és akadémia szenátusai küldöttségileg tisztelegtek.

A hivatalos üdvözlések sorát délelőtt 10 órakor az államminiszterium nyitotta meg, melyhez a szövetségtanács csatlakozott. Ennek nevében Lutz miniszter üdvözölte Bismarckot, s ezt, mint a birodalom és az alkotmány lovagját ünnepelte. A kanczellár válaszában kiemelte, hogy hetvenedik születés-napján legtöbbre becsüli azokat az emlékeket, melyek Németország egyesitésének művéhez füződnek. Különös köszönettel tartozik a szövetséges fejedelmeknek, kik a császárral egyetemben lelkesedéssel fölkarolták a német eszmet, és ennek érdekében magánérdeket is áldoztak fel. A szövetségtanács büszkén tekinthet vissza multjára, a melytől az utókor sem tagadhatja meg elismerését. Ha a jó egyetértés szelleme, mely ma a szövetségtanácsot eltölti, meg lett volna a német szövetségtanácsban, ugy ez mindeneknek áldására ma is együtt lenne. A kanczellár végül azon való óhajának adott kifejezést, hogy e viszonyok a birodalom üdvére tovább is fenmaradjanak. Bismarck meghatva vált el kollegáitól.

Közvetlen azután jelent meg a badeni nagherczeg és röviddel ezután jelentették a császárnak, a trónörökösnek, s a Berlinben időző összes herczegeknek érkezését. A császár és a kanczellár találkozása mindenkit mélyen meghatott. A kanczellár eléje sietett a lépcsőn az uralkodónak, ki a meghatottság hangján mondott köszönetet Bismarcknak azokért az érdemekért, a melyeket hosszas működése által a császárral és az uralkodó házzal szemben szerzett; felkérte, hogy továbbra is maradjon hive és kivánta, hogy még sokáig maradhasson meg hivatalában. Mikor a kanczellár a neki nyujtott kezet meg akarta csókolni, a császár megölelte és könyezve többször megcsókolta arczát és homlokát. Bismarck a császár szavaira válaszolva azt mondta, hogy életének hátralevő részében is az lesz legnagyobb boldogsága, ha a császárnak és az országnak szolgálatot tehet. Minden sikert, a mit elért, a császár bizalmának köszönheti. Erre a trónörökös, ki hasonlóképen igen barátságosan üdvözölte a kanczellárt, leleplezte a császári család ajándékát: Wernernek «a császárság proklamácziója Versailles-ban» czimü képét, melyet maga a művész másolt le ez alkalomra.

A császár parancsára Pape tábornok vezetése alatt megjelent tábornoki kar üdvözletére Bismarck figyelemreméltó politikai nyilatkozattal válaszolt. A császár kegyéből viseli ugymond ő is a katonai egyenruhát, s ő testtel lélekkel a hadsereghez tartozik. A hadsereg támogatására gondol a nehéz és válságos időkben is. Csak a hadsereg utján sikerült a császár politikáját megvalósitani. A tanács és a tett kell, hogy kiegészitsék egymást. Igaz az, a mit neki Königgrätz mellett egy tiszt mondott: «A vértesek ma az ön politikáját vivták ki!» Mint a tanács és a tett, ugy forr ő össze a hadsereggel. A tanács csak üres szó, ha tett nem követi, s csak a tett által nyer életet.

Megjegyezte a tábornokkal szemben, hogy a birodalom fennállásának biztositéka rejlik a hadsereg mai szervezetében, s ebben kárpótlást találhatnak azokért a harczi babérokért, miket a hosszu s remélhetőleg még sokáig tartó béke következtében szerezniök nem lehet. A császár — ugymond — kitüntetésekkel és különböző méltóságokkal halmozott el, de szivemben mindig önökhöz tartozom, s katona maradok végleheletemig. E szavak csaknem leirhatatlan lelkesedést keltettek a tábornokok körében.

E közben a Bismarck-adományra gyüjtő bizottság az egyik nagy teremben gyült össze. Az adományról szóló okiratokat Ratibor herczeg nyujtotta át, s azt mondta: A kanczellár visszaszerezte a nemzetnek Elzász-Lothringiát, s ennek viszonzása képen a nemzet visszaadja neki Schönhauzent. A kanczellár meghatva mondott köszönetet, s megigérte, hogy az az öntudat, hogy ősi birtokát a német nemzettől kapja vissza, a legnagyobb jutalom az ő számára. Az általa tervezett jótékony alapitványra vonatkozólag megvárja a császár elhatározását. Előttem — ugymond — felsőbb tanintézetek tanárai javára szolgáló alapitvány eszméje lebeg, mert a munkás alapitvány mellett az ügy szétforgácsolódnék.

Az ősi birtok adományára vonatkozó okmányhoz nyilatkozat volt mellékelve, melyben több gazdag pénzember kötelezi magát arra, hogy a birtokot még terhelő 350,000 márka jelzálogkölcsön kifizetését magukra vállalják.

Az ezután következő tisztelgéseknél már nem tartották meg a pedáns rendet, s több küldöttség egy csoportban jelent meg az elfogadó teremben. Jöttek az egyetemi hallgatók s velök egy időben a tábornokok, ragyogó egyenruhában körülbelül ötvenen, továbbá a Bismarck vértes-ezred tisztei s az egyetemek szenátusainak küldöttei. A beszédek, melyeket Bismarck ezután tartott, nem egyes küldöttségeknek szóltak, s inkább az egész tarka-barka társasághoz, melyhez a Bismarck-család hölgyei szolgáltatták az érdekes hátteret, voltak intézve.

Dernburg tanárnak, a berlini egyetem rektorának, ki a kanczellárt egyetemi idejére emlékeztetté, azt mondta Bismarck: «Nagyon szeretnék latinul felelni, de elfeledtem a nyelvet. Sok idő telt el azóta. Köszönetet mondok önnek s minden német egyetemnek. Senki sem becsülheti többre jelentőségüket a nemzeti életre, mint én. Sokáig az egyetemek voltak a Vestaszüzek, kik a szent tüzet ápolták, midőn sokan igyekeztek rá hamut dobni s friss légvonatra volt szükség, hogy az lángot vessen. Ezért vagyok én s nem csupán ifjusági emlékeim következtében az egyetemnek hü barátja. A felső és a legfelsőbb tanintézetek reánk nézve különösen azért fontosak, mert fentartják a nemzedékben a nemzeti érzelmet s lerontják a partikulárizmus gátló hatásait. A berlini egyetemre különösen élénken emlékszem, mély benyomást tesz reám, ha visszagondolok az épület balszárnyára s a második emelet egyik ablakából átnéztem a palotára, nem sejtve, hogy gyakran fogok benne megfordulni, mint miniszter. De ez nem zavarja meg emlékeimet. Az alma materre csak hálásan emlékezem vissza. Az egyetemek nem csak a tudomány ápolásával találják meg a nemzeti gondolatot, hanem az utóbbinak ápolása által — s ezt ugy mondom mint politikus — szolgálják a tudományt is.

Ezután *Curtius* tanár a tudományos akadémia nevében szólott. Görögország, ugymond, a tudományok ápolása közben elvesztette államát; Németország, melynek egységét a kanczellár alapitotta meg, egyesiteni fogja az államformát a tudománynyal. *Bismarck* herczeg szintén kifejezte, hogy ezt a reményt ő is osztja, s utalt arra, hogy a Hohenzollern-ház tagjai a tudományokat is szorgalommal ápolják.

A kanczellár ezután a jerichovi választó kerület küldötteihez lépett. Ifju korában a kanczellár ebben a kerületben lakott. A küldöttség tagjai mezei gazdák s kisebb földbirtokosok voltak, valamennyien régi ismerősei Bismarcknak, a ki barátságos bizalommal, vidáman társalgott velük. «Ott volt — ugymond — az én első választási csatám. Jó napot, öreg barátaim!»

A tanulóifjusághoz is igen barátságosan szólott, *Zedlitz* bárónak, ki az ifjuság szónoka volt, azt mondta, hogy a jövőbe vetett összes bizodalmát az ifjuságba helyezi, de óhajtja, hogy az ifjak hagyjanak fel a pártviszályokkal. Szivesen halok meg — igy végzé szavait, — mert látom ezt a derék ifjuságot. Ezután következett a Bismarck-féle «Frühschoppen», melynél számos küldöttség, a képviselőház és tartományigyülés elnökei, az akadémiák képviselői, továbbá a tübingai és erlangeni egyetemek küldöttei, kik tiszteletbeli tudori oklevelet hoztak, összesen mintegy 600-an voltak jelen. A nagy konferenczia-teremben egy hosszu asztalon, mely mellett a berlini konferenczia lefolyt, bort és müncheni sört szolgáltattak fel. Bismarck herczeg egyik csoporttól a másikhoz ment, s végül nejével együtt az asztalhoz ült, hol beszédet mondott. Különösen megemlékezett a császárról, s ezért emelte poharát. *Pape* tábornok rövid felköszöntőben a kanczellárt éltette. Ezután a tanulók köszöntötték fel a kanczellárt az ő sajátos módjuk szerint; ez nagyon tetszett a kanczellárnak, mire a tanulók megismételték a dolgot. A kanczellár neje egy székre állott, hogy jobban láthassa a mozgalmas képet. *Mittnacht* miniszter szép felköszöntőben a kanczellár hüséges feleségét éltette. Még *Zedlitz* báró mondott beszédet, mire a kanczellár a német ifjuságra, a nemzeti szellemre, s az egyetemek jövőjére üritette poharát. A herczeg és a herczegné igen barátságosak és előzékenyek voltak vendégeikkel szemben, s az egész ünnepély szerfölött hangulatos volt. A kanczellár nem hagyott figyelmen kivül egy [illegible] sem; különösen szives köszönetet mondott a [illegible] bajor [illegible] kik tenyészállatokat [illegible] neki.

Üdvözlő feliratok érkeztek a pétervári németektől, a római német archeologiai intézettől, a sziczíliai, rotterdami az, orániai és amerikai németektől, továbbá számos német községtől és testülettől. Diszpolgári oklevelet kapott Bismarck Kissingenből, Wormsból és Blankenburgból. Bismarck Herbert gr. a vörös sasrend második osztályát kapta.

Berlin, ápr. 2. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A kanczellár palotájában tartott tegnapi lakománál dr. *Raudnitz* a prágai egyetemen levő német-osztrák hallgatók képviselője, valamint *Bahns* egyetemi hallgató a bécsi egyetem képviselője az összes jelenlevők viharos tetszésnyilatkozatai mellett üritettek poharat a nemzeti eszme hatalmára és az összes németek egységére. Ezután Wagner tanár (konzervativ) a kanczellár jelenlétében az osztrák testvérfaj iránt való rokonszenvének adott kifejezést; az osztrák testvérfaj — ugymond — saját, valamint Németország jóvolta érdekében kiszakitotta magát a régi szövetségből, a nélkül azonban, *hogy a szomszéd-birodalomhoz való tartozóságát elvesztette volna*. Végül a *Germania* nevü burschenschaft képviselője mondott felköszöntőt Ferencz József uralkodóért.

Berlin, ápr. 2. Ma a Hotel du Nordban a Bismarck-nemzetség általános gyülése lesz, minthogy a tegnapi ünnepélyre a Bismarckok minden ágának valami ötven tagja feleségestől ide érkezett. A család szeniora Bismarck-Döblin, ki küldöttség élén a kanczellárnak albumot adott át száznál több fényképpel, a kanczellár ama rokonai közül, kik a Bismarck-nevet viselik.

Berlin, ápr. 1. A *Germania* kivételével valamennyi ujság lelkes czikkekben ünnepli a Bismarck-napot. A *National Ztg.* azt mondja: Daczára, hogy a mostani kor politikai küzdelmei számosakat távol tartanak az ünneptől, senki sincsen Németországban, a kit meg ne hatna az, hogy a német egység megteremtője hetvenedik születésnapját üli, s meg ne emlékeznék arról, mennyit köszönhet Németország e férfiunak. A *Vossische Ztg.* igy ir: Bismarck nagyságáról szólva nem lehet megfeledkezni hiányairól, a Vatikánnal szemben való sikertelen eljárásáról és elhibázott szocziálista és adópolitikájáról. Azután igy folytatja az emlitett lap: Minket teljesen kielégit az, amit Bismarck tett. Nem teszünk neki szemrehányásokat azért, amit helytelenül tett. Neki halhatatlan érdemei vannak Németország körül, s joga van követelni azt, hogy az utókor kiegészitse művét. A *Berl. Tagebl.* következőleg nyilatkozik: Mielőttünk szabadelvüek előtt is egy nemzeti Messiás megtestesülése Bismarck herczeg, kinek megjelenésére a minket megelőző nemzedék küzdelmek és könyek közt epedve várt; mi előttünk is hatalmas hős a [illegible] kanczellár. A *Nordd. Allg. Ztg.* Bismarck herczeg[illegible], mint a császár és a birodalom hüséges Eckartját, mint becsületes alkuszt és bátor szoczial-politikai reformátort ünnepli. Bismarck és Ranke tegnap és ma jubileumuk alkalmából kölcsönösen melegen üdvözölték egymást.

Pétervár, április 1. Bismarck herczeg születésnapja alkalmából a *Journal de St. Petersbourg* a *Deutsche St. Petersburger Ztg.* és a *Herold* rokonszenves vezérczikkeket irtak. Az előbbi kiemeli Bismarck békepolitikáját s azt, hogy Németországnak Oroszországhoz való békés viszonyát konszolidálta. — A *D. P. Ztg.* azt fejtegeti, hogy Bismarcknak személyes viszonyai Oroszország iránt mindig jók és Oroszországra nézve kedvezők voltak. Bismarck nemcsak hatalmas államférfi és uttörő diplomata mi előttünk, hanem ő hosszu évek során, jó és rossz időkben Oroszország valódi barátjának bizonyult s igy nekünk jogunk és kötelességünk kivánni neki azt, hogy sokáig élvezze élettörekvéseinek gyümölcseit.

Pétervár, ápr. 2. (Az «Egyetértés» távirata.) Az itteni orosz nyelven megjelenő lapok hallgatással mellőzik a Bismarck-ünnepet. Csak a *Novoje Vremja* ma, mint a nemzeti eszme képviselőjét üdvözli Bismarckot, s az ünnepben ennek az eszmének megünneplését látja.

A francziák veresége Tonkingban.

Páris, ápr. 2. Briére de l'Isle tábornok tegnapi kelettel a következőket távirja Ha-Noiból: A második dandár, melynek egészen tegnapig folyvást apróbb csatározásai voltak az ellenséggel, ma a legjobb rendben Chuba érkezett. A khinaiak üldözése lomhán történt. Veszteségünk nem volt jelentékeny. A Kep körül elfoglalt hadállásunkban gondosan őrködünk. — Courbet tengernagy jelentése megerősiti a Halász-szigeteknek márczius 29-én történt elfoglalását.

London, ápr. 2. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A Pall Mall Gazette azt jelenti, hogy Negrier veresége előtt alkudozások folytak a legjobb kilátásokkal; Ferry rá állott, hogy a legfőbb pontokban enged, lemondott a kártéritésről, ráállott, hogy Formosát kiüriti és beérte Tonkinggal. Khina állitólag elfogadta ezeket a feltételeket, de Negrier veresége tökéletesen megváltoztatta a helyzetet; ma vagy holnap döntő csatát várnak Tamai mellett. (N. Fr. Pr.)

Páris, ápr. 2. A *Paris* hirlap továbbra is fentartja állitásait s azt irja, hogy a béke megkötése ügyében folyt tárgyalásoknál *Campbell*, Hart khinai vámigazgató ügynöke volt a közvetitő, a ki Khina részéről felhatalmazást nyert a tárgyalásokban való részvételre. Nevezett hirlap szerint Khina a tientsini szerződést és a kereskedelmi szerződést elfogadta oly feltétel alatt, ha egyhavi fegyverszünet köttetik és ha Francziaország bárminő hadikárpótlás iránti kérelemről lemond. *Ferry* miniszterelnök megfontolta az elfogadható feltételeket s csupán néhány módositást hozott javaslatba. A Langszon mellett szenvedett vereség még azelőtt történt, mielőtt a khinaiak válasza Hardtól megérkezett volna. Ferry miniszterelnök kedden este Hardt ügynöke utján értesitést nyert Khina válasza felől, mely a kiürités idejére és módjára vonatkozó néhány részlet kivételével, kedvezően hangzott.

Páris, ápr. 2. *Brière de l'Isle* tábornok táviratozza Hanoiból tegnapi kelettel: Ugy látszik, hogy *Langszonnak Negrier* tábornok megsebesülése következtében történt kiüritése elhamarkodott volt, kivált a francziák sikerült ellentámadása után, mely nagyobb veszteség nélkül ment végbe. A dandár 20 napra el volt látva élelmi- és lőszerrel s igy bevárhatta volna a jelzett erősbitést. Ép oly kevéssé magyarázható meg Dong-Song gyors kiüritése. Eddig ugy látszik, hogy a khinaiak csak régi hadállásaikat akarják megszállni Deo-Quantól és Deo-Vantól északra. A helyzet egyáltalán jobb, mint a négy nap óta érkezett tulzó hirekből következtetni lehetett. *Desbordes* ezredes ma átvette a parancsnokságot a Chuban levő csapatok fölött.

Páris, ápr. 2. *Courbet* tengernagy távirata következő részleteket közöl a *Halász-szigetek bevételéről*:

Az expediczió hat hajóból állott, melyeken több kiszálló század volt elhelyezve. A hajóraj márczius 29-én bombázta a négy üteggel fölszerelt khinai erődöt, mely a poug-hou-i és a mackungi kikötőket védelmezte. A töltés, mely a kikötőkbe való behatolást meggátolta, szétromboltatott. Márczius 29-én a csapatok partraszállottak, 30-án Mackungba mentek s 31-én megszállották az erődöt, miután előbb több izben összeütköztek az erődnek 1500 emberből álló khinai helyőrségével. A francziák a szárazon 4 halottat és 12 sebesültet vesztettek. A hajórajnál csupán egy ember öletett meg; sebesülés nem történt.

Berlin, ápr. 2. Azt a hirt, mintha *Freycinet Courcel* b. berlini nagykövetet a külügyi tárczával kinálta volna meg, hiteles forrásból alaptalannak nyilvánitják.

Páris, ápr. 2. *A kamara* ülése. *Jolibois* (bonapartista) a tegnapi botrányról beszél, melyet a «Paris» hirlapnak a Francziaország és Khina közötti béke megkötéséről szóló jelentése idézett elő. A szónok azzal vádolja az emlitett hirlapot, hogy e hirével tőzsdei manővert űzött. (Tiltakozások a baloldalon.) Ezután Jolibois a jobboldal tetszésnyilatkozatai és a baloldal tiltakozása közt folytatván beszédét, kéri, hogy a kezdeményező bizottság azonnal terjeszsze elő a miniszterium vád alá helyezésére vonatkozó jelentését. Szónok kéri továbbá, hogy a kamara elnöke Grévy köztársasági elnöknél inditványt tegyen az iránt, hogy a folyó ügyek elintézésére bizottságot nevezzen ki, miután jelenleg semmiféle miniszterium nem létezik. A ház Jolibois inditványát 348 szavazattal 77 ellenében elvetette. — A kamara mai ülése rövid, de igen zajos lefolyásu volt. Szombaton ismét ülés lesz. A szenátus szintén szombaton tartja legközelebbi ülését.

Páris, ápr. 2. Mint bizonyosat állitják, hogy *az uj kabinet* már megalakittatott és pedig a következőleg: Kormányelnök és külügyminiszter *Freycinet*; belügyminiszter: *Sarrien*, közoktatási miniszer: *Spuller*, pénzügyminiszter: *Sadi-Carnot*, kereskedelmi miniszter: *Legrand*, földmivelési miniszter: *Allain-Targe*, postaügyi miniszter: *Cuvinot*, tengerészeti miniszter: *Krantz*, hadügyminiszter: *Delebecque*. A közmunkaügyi és igazságügyi miniszterek nevei még ismeretlenek.

Páris, ápr. 2. A kamara folyosóin az a hir terjed, hogy *Ferry* ma *Grévy* elnöknél járt, hogy meghatalmazást kérjen a *békekötés iránt Khinával* létrejött előzetes feltételek aláirására, *Grévy* azonban nem adta meg a meghatalmazást és kijelenté Ferry előtt, hogy ez utódjára kell hagynia. A békefeltételek sarkpontjai hir szerint a következők: a khinaiak kiüritik egész Tonkingot; Francziaország a békeszerződés végrehajtásáig megszállva tartja Formosa szigetét, a kivánt hadikárpótlásról lemond s ipari és kereskedelmi tekintetben kedvezményekben részesül.

Az angol-orosz készülődések.

London, ápr. 2. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az alkudozások Anglia és Törökország között az Egyiptomra vonatkozólag létesitendő megállapodásra nézve egészen eredménytelenek maradtak. Anglia az afghán kérdésnek legválságosabb idejében rendkivül előnyös ajánlatokat tett a portának. A tárgyalásokat már végleg befejezték és Fémi pasa már legközelebb visszatér Konstantinápolyba. Törökországban elkeseredett hangulat uralkodik Anglia ellen, mert az utóbbi minden héten megváltoztatja politikáját és politikájának alapvonalait. Mind valószinübb, hogy az afghán kérdést választott biróság fogja elintézni. (N. Fr. Pr.)

London, ápr. 2. (Az «Egyetértés» távirata.) Megerősitik azt a hirt, hogy Giers elfogadta Granville lordnak a további alkudozások alapjára vonatkozó propoziczióit. Bizonyos formaságok megtartása után a határrendező bizottság megkezdi a határjelölést.

Berlin, ápr. 2. (Az «Egyetértés» távirata.) A *Dziennik Poznanszki* értesülése szerint az orosz hadügyminiszterium két itt állomásozó ezrednek Közép-Ázsiába való elindulását rendelte el.

Pétervár, ápr. 2. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. Itteni mérvadó körökben szilárdan biznak abban, hogy az Angol- és Oroszország közti differencziákat sikerülni fog békés uton kiegyenliteni. E körökben annyira idegenkednek attól, hogy Angliával szakitásra kerüljön a dolog, hogy az angol készülődések daczára eddigi angol fegyverkezésnek, jelentéktelen erősitéseket küldtek Középázsiába, ámbár ott legfeljebb 10,000 ember áll, tehát alig annyi, a mennyi sikeres védelemre szükséges volna. Igen kétséges azonban, vajjon az orosz kabinet megmaradna-e akkor is passzivitásában, ha Angolország a fegyverkezést folytatná, mert akkor felelősségénél fogva ellensulyozásról kellene gondoskodnia. Katonai körökben még mindig igen háborus hangulat uralkodik, eddig azonban az ázsiai parancsnokokhoz intézett szigoru utasitások elégségeseknek bizonyultak arra, hogy nagyobb mozgalmat megakadályozzanak. A legujabb utasitások szerint a középázsiai csapatoknak mostani állásaikat az Angolországgal folyó tárgyalások befejezése előtt semmi szin alatt sem szabad elhagyni.

Pétervár, ápr. 2. (Az «Egyetértés» távirata.) Restből (Perzsia) jelentik, hogy a bokharai emir, Abdurrahman emir apósa, szabad átvonulást engedett a maga országán át az orosz csapatoknak háborus bonyodalmak esetére. A fegyvergyárban és a nikolajevi hajógyárban czirkálóhajókat és torpedónaszádokat helyeztek készenlétbe.

Odessza, ápr. 2. (Az «Egyetértés» távirata.) Az itt állomásozó tizenötödik hadosztály, mint az *Odesski Viestnik* jelenti, legközelebb a Kaukázusba megy.

KÖZGAZDASÁG.

Bécs, ápr. 2. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Fiume város* különféle épitési czélokra mintegy *négy millió forintra rugó sorsjegykölcsönt* szándékozik felvenni, melynek financzirozása végett a letét bankkal és Rejzes-czéggel már tárgyalásokat is kezdett. Eleintén Fiume 400.000 db 10 forintos sorsjegy kibocsátását tervezte, de a magyar kormány az ily kis sorsjegyek kibocsátásához aligha járulna hozzá, mert a magyar vörös kereszt sorsjegyeknek nagy versenyt csinálhatnának. Ennél fogva most 200.000 db 20 forintos sorsjegy kibocsátását tervezik.

Brünn, ápr. 2. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Glogauer* Mór posztókereskedő, ki nem régiben fizetésképtelenné vált, de békés uton kiegyezkedett, két hét óta eltünt. Eleintén azt állitották, hogy üzleti dolgokban utazott el, miután azonban jelenleg esedékes váltói vannak, a hitelezők a további lépések iránt tanácskoztak. Az adósságok mintegy 50,000 frtra rugnak.

Berlin, ápr. 2. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Segall fizetésképtelenségének* megszüntetése végett valószinüleg létesül az egyezség. Az összes függő kötelezettségek kiegyenlittetnek. A különbözetek mintegy 7—800,000 márkára rugna.

Berlin, ápr. 2. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A *német birodalmi bank* igazgatóságának legközelebbi ülésén valószinüleg leszállitják a kamatlábot.

Páris, ápr. 2. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Gaertner* és van *Berg* üzérkedők *fizetésképtelenséget* jelentettek.

Páris, április 2. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Boulevard-forgalom.* 8. ó. 55 percz. 3 százalékos franczia járadék 78.55, 4 ½ százalékos franczia járadék 108.82, olasz járadék 96.70, ottomán bank 582.50, török dohány-részvény —.—. Szilárd.

ORSZÁGOS KIÁLLITÁS.

= **Az országos kiállitás** sajtóosztályának főnöke, Halász Imre ur, mára ismét meghivta a fővárosi sajtó képviselőit a kiállitás megtekintésére. A kiállitás elnöke Matlekovics Sándor ur és Halász Imre ur, kalauzolása mellett a sajtó képviselői ujból megtekintették a kiállitási területet valamint az épületeket és örömmel győződtek meg róla, hogy a két hónap előtti szemle óta ugy az építkezésben, mint az épületek berendezésében, a szekrények elhelyezésében roppant haladás történt, sőt itt-ott már a teljesen felállitott tárgyak is láthatók. E szemlére, mely a szemlélőket egyrészt arról győzte meg, hogy a kiállitási munkálatok a legszebb természetes rendben haladnak, másrészt arról, hogy a kitüzött megnyitási határidőig a kiállitás egészben kész is lesz, legközelebb visszatérünk. A szemle után, melyben, a napi-, heti- és szaklapok képviselői is résztvettek, az első magyar részvény serfőződe vendéglőjében a kiállitási elnökség megrendelése folytán Pohl Károly vendéglős igen izletes villásreggelit tartott készen a hirlapirók számára. Ez alkalommal Törs Kálmán a sajtó nevében meleg szavakban emlékezett meg Matlekovics Sándor államtitkárnak a kiállitás szervezése körüli érdemeiről, Gelléri Mór a sajtóiroda főnökét, Halász Imrét köszöntötte föl, ki iránt az ő kollegái diszes állásában bizalommal viseltetnek, Matlekovics Sándor a sajtó nagy hatásáról szólva, ennek képviselőit, Kenedi Géza pedig *Müller* Béla főmérnököt éltette.

= **Orvosi szolgálat**. Az országos kiállitás területén, illetőleg a Cottage-kórházban rendszeresitett orvosi szolgálatra nézve a következő szabályzat állapittatott meg: 1. A kiállitás területén alkalmazottak, nemkülönben a kiállitási látogató közönség érdekében a balesetre és rögtöni megbetegedések esetére *első segélynyujtás* végett a Cottage-kórházban orvosi szolgálat rendszeresittetik. 2. Ez orvosi szolgálatot a belügyminiszterium által kirendelt rendőrorvosok végzik. 3. Kirendelt orvosok a kiállitás egész tartama alatt a Cottage-kórháznak e czélra berendezett helyiségében naponkint a kiállitási terület megnyitásától annak végleges bezárásáig [illegible] felügyeletet — inspekcziót — tartanak. A szolgálati időbeosztás különös utasitás által szabályoztatik. 4. A felügyelő orvos — szolgálattevési ideje alatt — köteles rögtöni megbetegedéseknél, megsérüléseknél és baleseteknél bárkinek a kiállitás területén az első orvosi segélyt nyujtani s ez okból — ha kell — a kiállitás területén bárhol kivántatnék segélye, haladéktalanul megjelenni. 5. Ezen orvosi segélynyujtáshoz szükséges orvosszereket és kötanyagokat a kiállitás igazgatósága szerezi be s ezek folytonos jókarban, tisztán és rendben tartásáról az orvosok tartoznak gondoskodni, kik egyszersmind azok hovaforditásáról is beszámolni tartoznak. 6. A felügyelő orvosnak jogában áll hivatása teljesitésében a Cottage-kórházban alkalmazott felügyelőnek, esetleg kiállitási őrszemélyzetnek segitségét — ha szükségesnek tartja — bármikor igénybevenni. 7. A felügyelő orvosok az előfordult rendelések- és balesetekről, melyek segélyük igénybe lett véve, szabályos minta szerint, pontos jegyzőkönyvet kötelesek vezetni, melyben a netán alkalmazott sebészeti készülékek hovaforditása is megjelölendő. 8. A felügyelő orvosnak a teljesitett segélynyujtásért dijat követelni nem szabad. Kelt Budapesten, 1885. évi márczius hó 10-én. *Matlekovics*, elnök.

= **A kiállitási épületek értéke.** A biztositási szerződésben, melyet az országos bizottság a hazai biztositótársulatokkal kötött, az épületek értéke következőképen vannak fixirozva: 1. Az országos bizottság tulajdonát képező épitmények értéke 975,200 frt; 2. Magánépitmények 539,350 frt, összesen *egy millió ötszáz tizennégy ezer ötszáz ötven forint.* Megjegyzendő, hogy itt leginkább az összes épületek *éghető részéről* van szó, mert ha az épületeknek összes értékét, vagy is *előállitási költségét* veszszük, akkor a kiállitási épületek értéke meg fogja közeliteni a *két és fél millió forintot.*

= **Orvosi és őrszolgálat.** Ma délelőtt kezdte meg hivatalos müködését a két kiállitási orvos dr. Várady és dr. Dimitrian Miklós a kiállitás területén. A mai naptól kezdve a kiállitás őrizetére 32 tüzoltó, 120 gyalog, 30 lovas rendőr és 150 polgári őr van kirendelve a kiállitási területre.

= **Az állatorvosi tanintézet** szépszámu és valóban meglepő praeparatumokkal lesz képviselve az orsz. kiállitáson. *Tormay* Béla min. tanácsos az intézet volt igazgatója az állattenyésztésre vonatkozó térképeket, dr. *Thanhoffer* Lajos helyettes igazgató önálló készitményeket és a demonstrativ előadáshoz szükséges készülékeket, dr. *Czakó* Kálmán parasitákat, részint külön, részint a megtámadott szervvel együtt, továbbá állati szervekben talált köveket és konkrementumokat, valamint a marhavész felismerésére vonatkozó készitményeket természetben és modellekben, dr. *Varga* sebészeti készülékeket és müszereket, dr. *Nádaskay* Béla kiváló corrosio praeparatumokat és boncztani készülékeket, dr. *Azary* egy husvizsgáló s dr. *Liebermann* egy berendezett tejvizsgáló helyiséget s végre *Schwenczki* Ármin patkógyüjteményeket állitanak ki. Kiváló érdeket van hivatva kelteni a magvizsgáló állomás részéről, a Magyarországon vadon termő és kultivált összes növények maggyüjteménye, a mely Czakó tanár 3 évi fáradozásának eredménye s mely nagyszabásu gyüjteménynyel, a magyar flora magvai méltóan lesznek képviselve. A tárgyakat már közelebb fel fogják állitani a szakpavillonban.

= **A bányászati szakbizottság** márczius 30-án *Zsigmondy* Vilmos elnöklete alatt, a m. kir. földtani intézet hivatali helyiségében végrehajtóbizottsági ülést tartott, melynek tárgyát a bányászati szakkatalógus munkálatairól szóló jelentés és a gyüjteményes kiállitás felállitásmódjának megállapitása képezte. Elnök jelenti, hogy a katalogus magyar szövege egy csekély rész kivételével teljesen elkészült, a német forditás pedig szintén folyamatban van. Örömmel tudatja, hogy a VI. csoportnak ugyszólván összes kiállitóitól, ugy a magán, mint a kincstári bánya- és kohómüvektől sikerült az elnökségnek — jóllehet gyakran nagy nehézségekkel és csak többszöri levelezés után — a telepeikre vonatkozó ismertető és statisztikai adatokat beszerezni. A szakbizottság tehát abban a kellemes helyzetben van, hogy Magyarországnak ama bánya- és kohóvállalatairól, melyek a kiállitáson képviselve lesznek, felette érdekes adatokat fog a közönség kezeibe szolgáltathatni. Ezután elhatározták, hogy az ország földtani, bányászati és kohászati viszonyait egy bevezetésben fogja a katalogus általánosan ismertetni s ezen részek elkészitésére *Böck* János, *Gezell* Sándor és *Kachelmann* Farkas bizottsági tagok kéretek fel. A katalogus letárgyalása után elnök jelenti, hogy a gyüjteményes kiállitók nagy részétől a tárgyak már beérkeztek s felhivja a jelenlevőket, vajon földirati vagy tudományos rendszer szerint kivánják-e a Magyarország bánya- s kohótermenyeiből rendezendő kollektiv kiállitás rendezését eszközöltetni. A többség *Wartha* Vincze és *Belházy* János bizottsági tagok felszólalásai után a tudományos csoportositás mellett nyilatkozott, s ennélfogva az egynemü ásványi anyagok együttesen csoportositva fognak az orsz. tárlatban felállittatni. Ezzel az ülés d. u. 6 órakor véget ért.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

‡ **A budapesti közuti vaspálya-társaságnak** 1885 évi márczius hóban 801027 szállitott személy után 86301 frt 37 kr bevétele volt, tehát többlet a mult év hason szakához képest (frt 776.49·40) 8651 frt 97 kr. Az összes bevétel 1885. január 1-től márczius 31-ig 243985 frt 46 kr a mult év hason szakához képest (frt 222907.48) többlet 21077 frt 98 krral.

‡ **Az 1884. évi szüret eredménye** a földmivelési miniszterium kimutatása szerint a következő volt: Termeltetett összesen 654,863 katasztralis holdon. Must termett összesen 4.901,536 hektoliter, eladatott 510,584 hl., seprűre 10% 439,088 hl. Bor készült: fehér közönséges 2.276,184 hl., finom csemegebor 14,183 hl., közönséges vörös 730,901 hl., finom csemege vörös 12,795 hl., siller 917,645 hl., aszu 156 hl., összesen 3.951,864 hl. Az eladott mustból lett 459,527 hl., készült 4.411,391 hl., átlag egy holdon termett 6·74 hl. Szőlő eladatott: a külföldre 825,354 kg., belfogyasztásra 1.537,392 kg., összesen 2.362,746 kg. Becs és eladási ára: a mustnak 7.58 frt, a lehuzott uj bornak 8.76 frt, a közönséges ó bornak 11.03 frt, a finom csemege bornak 25.20 frt, az aszunak 127.18 frt, a szőllőnek 10 frt. Értéke a termett összes bornak 39.086,521 frt, az eladott szőllőnek 243,596 frt, együtt 39.330,117 frt.

A m. kir. államvasutak összes vonalainak bevételei
az 1885. év 12-ik hetében.

Idő	Szállitott mennyiség: Utasok	Szállitott mennyiség: Áruk	Revételek: 1885-ben	Revételek: az 1884. év hasonló időszakában	+ Többlet − kevesblet 1885 ben 1884-hez képest
	száma	tonna	o. é. frtokban (adópótlék nélkül)		
1885. márcz. hó 19-től márczius hó 25-ig	102000	137700	597600	480217	+ 117383
1885. jan. hó 1-től márczius hó 18-ig	964760	1530780	6.076780	5.234712	+ 842068
Összesen	1066760	1668480	6.674380	5.714929	+ 959151

SORSOLÁS.

— **A Rudolf-sorsjegyek** április 1-jén Bécsben megtartott sorsolásánál következő sorszámok huzattak ki: 73 128 163 167 472 512 513 572 587 716 893 964 1509 1600 1634 1776 1804 1843 2021 2198 2242 2308 2386 2408 2647 2772 2931 2943 3173 3227 3272 3278 3531 3624 3626 3754 3880. Ezek közül nyertek: **15,000** frtot 3173 sor. 20 sz., **3000** frtot: 964 sor. 13 sz., **1500** frtot 2242 sor. 34 sz., **400** frtot: 2647 sor. 3 sz., 3880 sor. 49 sz., **200** frtot: 1634 sor. 19 sz., 2386 sor. 4 sz., 2408 sor. 7 sz., **100** frtot: 512 sor. 36 sz., 587 sor. 43 sz., 716 sor. 35 sz., 2021 sor. 34 sz., 3173 sor. 4 sz., 3278 sor. 27 sz., **50** frtot: 513 sor. 22 és 35 sz., 572 sor. 20 sz., 893 sor. 11 sz., 1509 sor. 7 sz., 1804 sor. 24 sz., 2386 sor. 43 sz., 3278 sor. 32. sz., 3624 sor. 24 és 46 sz., 3880 sor. 42 sz. **30** frtot: 128 sor. 36 sz., 163 sor. 50 sz., 167 sor. 3 és 16 sz., 472 sor. 6 sz., 512 sor. 45 sz., 893 sor. 5, 36, 45 és 48 sz., 1600 sor. 29 sz., 1634 sor. 3 és 38 sz., 1804 sor. 40 és 48 sor. 1843 sor. 2 sz., 2647 sor. 32 sz., 3173 sor. 44 sz., 3227 sor. 25 sz., 3278 sor. 6 sz., 3534 sor. 32 és 48 sz., 3624 sor. 7 és 41 sz. 3880 sor. 18 sz. A fenti 37 sorozatszámban foglalt többi 1800 nyerőszám mindegyikére 12 forint nyeremény esik. A nyereményeket 1885. julius 1-től kezdve fizetik ki 15 százalék levonással. A legközelebbi huzás 1885. október 1-én lesz.

— **A székesfehérvár-győr-gráczi sorsjegyek** Amsterdamban e hó 1-én tartott sorsolásánál a következő sorszámok huzattak ki: 265 2461 2572 4766 6345 6510 7382 8549 8839 9043 9767 10251 10286 10677 10857 11905. Ezek közül nyertek ezüstben: **67500** forintot 10677 sor. 4. sz., **9000** frtot 10857 sor. 1. sz., **2700** frtot 7382 sor. 5 sz., **1800** frtot 2572 sor. 5 sz., 8839 sor. 10 sz., **450** frtot 265 sor. 3 sz., 265 sor. 6 sz., 265 sor. 9 sz., 7382 sor. 7 sz. A fenti sorszámokban foglalt többi nyerőszám mindegyike 150 ezüst forintot nyert. A nyereményeket 1885. julius 1-től kezdve fizetik ki.

— **A török sorsjegyek** április 1-én Konstantinápolyban megtartott sorsolásnál egy távirat szerint a **600,000** frankos főnyeremény az 1045244. számu sorsjegyre esett; **60,000** frankot nyert a 86929 szám, **20,000** frankot nyertek egyenkint a 1251622 és 204593 számok.

— **Bécsvárosi sorsjegyek**. Az április 1-én Bécsben megtartott sorsolásnál a már közlött főbb nyereményeken kivül **250** forintot nyertek: 631 sor. 93 sz., 648 sor. 87 [illegible] 88 sz., 1334 sor. 56, 82 és 83 sz., 1497 sor. 35 és 58 sz., 1880 sor. 44 sz., 2036 sor. 48 sz., 2464 sor. 87 és 96 sz. A közlött sorozatszámokban foglalt többi 1280 nyerőszám mindegyike **140** frtot nyert. A nyereményeket 1885. julius 1-től fizetik ki. A legközelebbi huzás 1885. julius 1-én lesz.

IPARÜGYEK.

— **Az aradi ipartestület** e napokban alakult meg *Nyáry* Béla iparhatósági biztos elnöklete alatt. A testület elnökévé ifj. *Kristyóry* János, az ipartársulatnak is sok éven át volt derék elnöke választatott meg. Az elöljáróság alakuló ülésén alelnökökké Grobszt Ferencz és *Fikker* József, titkárrá *E. Illés* László, pénztárnokká *Müller* József, könyvtárnokká és háznagygyá *Welser* Alajos választatott meg. Az irodatiszti állásra szavazattöbbséggel *Schoór* Béla választatott. Azután letárgyaltatott és megállapittatott a költségvetési előirányzat javaslata 3800 frt bevétellel és 3265 frt kiadással.

— **Gyors sulygép.** Molnár Péter ujpesti munkás oly gépet talált föl, a mely viz és gőz nélkül erőt fejt ki és fekvő gépezetek mozgatására gyáraknál, malmoknál stb. *gőzgépek helyett* alkalmazható. Az egész gépezet, egy az abban elhelyezett s megfelelő suly által mozgattatik, a mely mozgás egy ember által szabályozható. Előnye felállitásának feltünő olcsóságában és egyszerüségében, valamint a gőzmozdony vagy más gépezetekhez szükségelt fütőanyag és kezelő személyzet szükségtelenségében, de különösen gyors mozgásánál fogva az időbeni nyereségben áll. A gépezet hasonlóan a lokomobil lóerejéhez nagyobbnál nagyobb erő előállitására alkalmazható, illetve készithető. Minta, — 10-szer kisebbitett mértékben, — mely egy 4 pár kőre járó malmot hajt, készen áll és megtekinthető. — A szakértők föladata most már annak megállapitása, mennyiben képes a gép a feltaláló által fönnebb jelzett föladatnak megfelelni. A föltaláló különben nagyfontosságu találmányainak nagyban való értékesitéséhez társat keres.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **Vidéki pénzintézetek**. *Nagy-Károlyi takarékpénztár*: Alaptőke 60,000 frt, tartaléktőke 30,000 frt, ujabb tartalék 3006.04 frt, betétek 741,383.58 frt, váltó-tárcza 572,690 frt, jelzálogkölcsönök 87,259.96 frt, értékpapirok 150,490 frt, összes vagyon 867,863.67 frt, tiszta nyereség 26,483.86 frt, osztalék 20%. — *Zsombolyai takarékpénztár*: Részvénytőke 60,000 frt, tartalék 11,210 frt, betétek 345,776.48 frt, váltótárcza 376,858.09 frt, összes vagyon 457,562.17 frt, tiszta nyereség 12,807.72 frt, osztalék 15%. — *Adonyi takarékpénztár-részvénytársaság*: Részvénytőke 42,000 frt, tartaléktőke 1255.07 frt, betétek 158.970.71 frt, váltótárcza 124,842 94 frt, összes vagyon 212,003.41 frt, tiszta nyereség 6784.46 frt, osztalék 10%. — *Ugocsai takarékpénztár-egyesület*: Részvénytőke 60,000 frt, tartalék 29,081.50 frt, betétek 94,195.27 frt, váltók 182,707 frt, összes vagyon 237,288.91 frt, tiszta nyereség 12,361.28 frt. — *Szilágy-Cseh és vidéke takarékpénztár-részvénytársaság*: Részvénytőke 14,980 frt, betétek 6920.87 frt, váltók 36,845 frt, ebből visszleszámitolva 14.200 frt, összes vagyon 37,893.20 frt, nyereség 453.62 frt.

** **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Kreditorenverein következő fizetésképtelenségekről tesz jelentést: Nazar Haji Tache vegyesárukereskedő Pitestiben, Antonov Manea gyarmatárukereskedő Buzeauban, *Ungar* Jónás kereskedő Sajó-Szent-Péteren, *Rosenberg* János és *Welisch* József kereskedők Nagykanizsán, *Vartus* Alajos bej. kereskedő Zentán, *Weriga* Giga kereskedő Pancsován, Thein Adolf és Menzer kézmüárukereskedők Bécsben.

Magyarországi kereskedelmi czégek.

— Kivonat a «Központi Értesitő» 1885-ik évi 16—17. számából. —

I.

CZÉGBEJEGYZÉSEK.

a) **Egyéni czégek.** *Steiner* Fülöp szatócs Kulpinban, *Schwimmer* Simon bor és pálinkakereskedő Temesvárt, *Deutsch* Miksa vegyesárukereskedő Kapuvárott, *Löwy* Sali czipészüzlet és kereskedés tulajdonos B.-Gyarmaton, *Grossberger* Miksa anyag, füszer- és vegyeskereskedő Salgó-Tarjánban, *Kohn* Emánuel szatócs Csorbádon, *Reiter* Henrik vegyesáru kereskedő Petrováczon, *Goldstein* Fáni czipész Ó-Becsén, *Dröszt* János vegyeskereskedő Privigyén, *Frank* Hermann vegyesker. Totmegyeren, *Schönfeld* József vegyesker. Villányban, *Stuck* József molnár mester Beszterczén, *Reichentsein* Jakab vegyesárukereskedő Ó-Radnán, *Kirtner* Mór vegyesárukereskedő Bozovicson, *Hell* József épület és tüzifakereskedő Orsován, *Braun* Mihály vegyesárukereskedő Orsován, *Klein* Adolf vegyesárukereskedő Szent-Andráson, *Várady* Gyula vegyeskereskedő Orosházán, *Schmideg* József vegyeskereskedő Várpalotán, *Lang* Mórícz vas- és bőrkereskedő Bánban, *Brichta* Gerson vegyesárukereskedő Puchon, *Diner* Jozefina rőfös és gyapjuárukereskedő Zsolnán, *Richs* Ede vegyeskereskedő O-Beszterczén.

b) **Társas czégek:** *Hubenay Sándor és társa* gazdasági gépgyárosok Mosonyban, *nemesvidi* takarékpénztár részvénytársaság Nemes-Viden, *Hay és társa* betéti társaság Ersekujvárott, *E. G. Orgidan et comp.* czipő- és kalapárúüzlet tulajdonosok Brassóban, *Eisner et Tritsch* terménykereskedők Brassóban, *Morton és Huber* fűszer- és vegyesárukereskedő Nagy-Kanizsán, *Rechnitzer testvérek* vas-, fűszer- és norinbergi árukereskedők Körmenden, *Kohn Gyula és fia* építkezési vállalkozók Trencsénben, *Weisz Sámuel és fia* fűszer- és vegyeskereskedők Miskolczon, *Metz testvérek és Reményik* műszaki iroda és építész vállalati üzlete Kolozsvártt.

II.

CZÉGTÖRLÉSEK.

a) **Egyéni czégek**: *Eisner* Lajos Brassóban, *Feigelstock* Márton Csepreghben, *Eibisch* R. Székesfehérvárott, ifj. *Eibisch* Zsigmond Székesfehérvárott.

b) **Társas czégek**: *Fried és Weisz* Miskolczon, *Schossberger*, *Grosz és társa* Ujpesten, *Müller és Friedmann* Miskolczon, *Weissberg és Sparger* Miskolczon.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Április 2. —

Gabonatőzsde.

A *buza*-üzlet ma meglehetősen szilárd irányt követett. A kinálat gyenge volt, a vételkedv mérsékelt és mintegy 12.000 mm. adatott el teljesen változatlan árakon. — Egyéb gabonanemekben gyér volt a forgalom és irány s árak teljesen változatlanok. — Eladatott:

Buza: *Tiszavidéki* 200 mm. 78 k. 8.92½ frt, 300 mm. 78 k. 8.95 frt, 200 mm. 77.2 k. 8.80 forint, 100 mm. 76.5 k. 8 65 frt, 100 mm. 76.5 k. 8.65 frt, mind három hóra.

Pestvidéki 100 mm. 75 k. 8.52½ frt, 850 mm. 73 7 k. 8.37½ frt, mindkettő három hóra.

Tolnai 2100 mmázsa 78 k. és 2100 mm. 76.5 k. 8.87½ forint, három hóra.

Zentai 1300 mm. 73 k. 8.35 frt, három hóra.

Bácsmegyei 100 mmázsa 72.3 k. 8 forint, három hóra.

Északmagyarországi 100 mm. 76.8 k. 8.55 forint, három hóra.

Szerbiai 2200 mm. 73.8 k. 7.65 frt, három hóra.

Rozs 100 mm. 7.40 frt, 200 mm. 7.45 frt, 100 mm. 7.25 frt, mind készpénzen.

Zab 200 mm. 7.15 frt, 100 mm. 7.20 frt, 200 mm. 7.30 frt, mind készpénzen.

Tengeri 600 mm. 6.10 frt, 400 mm. 6.02½ frt, 100 mm. 6.02 frt, 100 mm. 6.05 frt, 700 mm. 6.07½ frt, mind készpénzen.

Mai hivatalos effektiv árak:

			frttól	frtig
Buza	ó, bánsági	74—79 %	—.—	—.—
—	» tiszavidéki	74—79 %	8.25	8.95
—	» pestvidéki	74—79 %	8.15	8.85
—	» fehérmegyei	74—79 %	8.15	8.85
—	» bácskai	74—79 %	—.—	—.—
—	» északmagyarországi	74—79 %	8.—	8.60
Rozs	»	70—72 %	7.40	7.70
Arpa	» takarmany	60—62 %	6.70	7.—
—	» égetni való	62—64 %	7.20	8.10
—	» sörfőzdei	64—66 %	8.35	9.60
Zab	»	39—41 %	7.—	7.80
Tengeri	uj, bánsági	75 %	6.05	6.10
—	« másnemü	78 %	5.95	6.—
—		— %	—.—	—.—
Köles	ó,	— %	5.80	6.25
Repeze	uj, káposzta	— %	—.—	—.—
—	» bánsági	— %	—.—	—.—

Határidőüzlet gyenge forgalom mellett kellemesebb irányban nyilt meg. — Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza tavaszra mintegy 10,000 mm. 8.49, 8.50, 8.51, 8.52 és 8.53 frton.

Szokványbuza őszre mintegy 10,000 mm. 8.81, 8.82 8.83, 8.84 és 8.85 frton.

Tengeri május—juniusra mintegy 10,000 mm. 5.95, 5.96 és 5.97 frton.

Hivatalosan *felmondatott* e hó 7-ére 5000 mmázsa *szokványbuza.*

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén csendesebb irány mellett csekély volt a forgalom. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra mintegy 5000 mmázsa 8.53 és 8.52 forinton.

Szokványbuza őszre mintegy 5000 mm. 8.84 és 8.83 frton.

Tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 5.96 és 5.95 forinton.

Déli 1 órakor hivatalosan zárulnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	8.51 —	8.52—
Szokványbuza őszre	»	8.84 —	8.83—
Tengeri május—juniusra	»	5.95 —	5.96—
Szokványzab tavaszra	»	7.15 —	7.17—
Káposztarepcze augusztus—szeptemberre	»	12.¾ —	12.⅞—

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalom szintén csekély volt és az irány ellanyhult. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra mintegy 5000 mm. 8.52, 8.51 és 8.50 forinton.

Tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 5.96 és 5.95 frton.

Szokványzab tavaszra 2000 mm. 7.17 frton.

Esti 6 órakor zárulnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	8.49 —	8.51—
Szokványbuza őszre	»	8.81 —	8.83—
Tengeri május—juniusra	»	5 95 —	5.97—
Szokványzab tavaszra	»	7.16 —	7.17—
Káposztarepcze augusztus—szeptemberre	»	12.¾ —	12.⅞—

Terménytőzsde.

Terményekben mérsékelt volt a forgalom; irány és árak változatlanok.

Termények mai hiatalos jegyzések 100 kilónkint:

Különféle termény	Irányzat.	Faj	Pénz frt	Áru frt
Heremag	—	luczerna magyar	52 50	53.50
	szilárd	franczia	80.—	82.—
	—	olasz	70.—	72.—
		vörös	50.—	52.—
Repczeolaj	csendes	nyers azonnali száll.	—.—	—.—
	»	finomitott	31.50	32.—
	»	őszi, kétszer finomitott	—.—	—.—
Lenmagolaj	csendes		—.—	—.—
Olajpogácsa	csendes	repcze, egysz. préselt	5.30	5.40
Disznózsir ingyen hordó netto tara	csendes	pesti	52.75	53.—
		vidéki	—.—	—.—
Szalonna	csendes	Ia légensz. áru m. sz.	40.50	41.50
		városi légensz.	44.50	45.—
		füstölt, azonnal	50.—	51.—
Fagygyu	szilárd	olvasztott	40.50	41.50
Szilva ingyen hordó t. s. hordó es zsákokban	szilárd	bosznia, hordóban	—.—	—.—
	»	bosznia, zsákokban	13.—	13.50
	»	szerbiai, hordóban	—.—	—.—
	»	szerbiai, zsákokban	13.—	13.50
Határidő Szilva ingyen hordó t. s. hordó és zsákokban	kellemes	bosznia, hordó okt—nov.	—.—	—.—
		zsákokban «	—.—	—.—
		szerbiai hordó «	—.—	—.—
		« zsákokban «	—.—	—.—
Szilvaiz ingyen hordó netto tara	lanyha	szlavoniai Ia uj	16 50	17.—
		bánsági uj	16.—	17.—
Határidő Szilvaiz ingyen hordó netto tara	—	slavoniai sept—okt.	—.—	—.—
		bánsági «	—.—	—.—
Dió	—	magyar min. szerint	—.—	—.—
	—	szerbiai	—.—	—.—
Gubacs burok nélkül	szilárd	magyar Ia	15.50	16.60
		szerbiai	—.—	—.—
Hamuzsir ingyen hordó netto tara	—	magyar, fehér	—.—	—.—
	—	magyar, kékes	—.—	—.—
	—	házi, kék	—.—	—.—
	—	illiriai	—.—	—.—
	—	erdélyi	—.—	—.—
Borkő term. hordó nélkül	—	fehér Ia	—.—	—.—
	—	fehér IIa	—.—	—.—
	—	vörös	—.—	—.—
Méz netto tara	—	nyers, min. szerint	24.—	25.—
	lanyha	sárga, csurgatott	25.—	26.—
		fehér	—.—	—.—
	—	apró hordókban	—.—	—.—
Viasz	szilárd	rozsnyói	140.—	142.—
	—	szlavoniai	—.—	—.—
Szesz 100 liter százalékonkint	csendes	szesz	26 25	26 50
	—	szesz-élesztő	28.50	29.—

Értéktőzsde.

A mai értéktőzsde a párisi boulevard-hausse következtében tetemesen javult árfolyamokkal nyilt meg, miután a contremin a franczia-khinai békekötés hirére födözési vételeket tett. Később kissé lanyhult az irány, mivel az emlitett békekötésre vonatkozó hirt nem erősitették meg. Az utótőzsdén mérsékelten ingadozott az irány és az esti tőzsdén csekély forgalom mellett gyengült.

Előtőzsde.

Az előtőzsde hauisseirozva nyilt meg, de zárlat felé kissé gyengült az irány. Osztrák hitelrészvény 294.50—294.90 közt ingadozván, maradt 294.20 pénz prolongált darabokért, magyar hitelbank 297.25-től 296.50-ig, magyar aranyjáradék 98.35-től 98.05-ig, magyar papirjáradék 92 60-tól 92.40-ig köttetett.

11 óra 30 perczkor zárul: Osztrák hitelrészvény 294.20—294.30.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde nyugodtabban folyt le. Osztrák hitelrészvény 293.70-től 294-ig köttetvén, maradt 293.70 pénz, magyar hitelbank 296.25-től 296.75-ig vétetvén, maradt 296.25 pénz, magyar jelzálog-hitelbank 107-től 107.25-ig, magyar jelzáloghitelbank 88.25-ön köttetett. Befektetési értékek közül eladatott: magyar aranyjáradék 98.02½-től 98.25-ig, magyar papirjáradék 92.42½-től 92.50-ig köttetett. Más értékek közül: pesti közuti vasut 605-ön, Drasche-féle téglagyár I. kibocsátásu 277-től 278-ig kelt; pesti könyvnyomda részvénytársaság (75 frtos szelvény nélkül) 1025 pénz, salgótarjáni szénbánya (9 frt szelvény nélkül) 131.50 pénz. Valuták és váltók változatlanok.

1 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 293.70—293.80, magyar hitelbank 296.25—296.50, magyar aranyjáradék 98.15—98.20, magyar papirjáradék 92.45—92.50.

Praemiumüzlet: Osztrák hitelrészvény holnapra 3.50—4.50 forint; nyolcz napra 7—8 frt, egy hóra 14.50—15.50 forint.

Utótőzsde.

Az utótőzsdén szilárdan nyilt meg, de később ellanyhult az irány. osztrák hitelrészvény 294.50-től 293.50-ig árultatván, maradt 293.70 pénz, magy. hitelbank 296-on, magyar aranyjáradék 98-tól 98.15-ig vétetett, magyar papirjáradék 92.20 névlegesen.

3 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 293.70—293 80, magyar aranyjáradék 98—98.02½.

A magánforgalomban osztr. hitelrészvény 293.80-tól 294.30-ig köttetett.

Esti tőzsde.

Az esti tőzsde valamivel gyengébb irány mellett üzlettelenül folyt le. Osztr. hitelrészvény 293.50-től 293.70-ig árultatván, maradt 293.60 pénz, magyar aranyjáradék 98.05 névlegesen, magyar papirjáradék 92.25-ön névlegesen.

6 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 293.60—293.70, magy. aranyjáradék 98.05—98.07½, magyar papirjáradék 92.25—92.27½.

Felszámitolási árfolyamok.

Magy. 4% aranyjárad.	—.—	Osztrák hitelintézet	294.—
» 5% papirjáradék	—.—	Angol-osztrák bank	—.—
» általános hitelb.	296.—	Állami vasut	—.—
» pénzv.éslesz.bank	—.—	Déli vasut	—.—
Tiszai és szegedi kölcsön	—.—	Török birod. dohány	—.—
Magy. jelzálogbank	—.—	Rima-Murányi	—.—

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, ápr. 2. Az üzlet csendes. — Magyar urasági, öreg, nehéz 41—42 forint, fiatal nehéz 44—45 forint, fiatal, közép 44—45 forint, könnyü 43—44 forint. — Szedett nehéz 43—43½ forint, közép 43—44 forint, könnyü 42—43 forint. — Romániai átmeneti, bakonyi nehéz —— forint, átmeneti közép —.— frt. átmeneti könnyü —.— forint, eredeti nehéz —.— frt, átmeneti közép —.— frt. — Szerbiai nehéz 42—43 forint, közép 41½—43 forint, könnyü 41½—42 frt. Hizó 1 éves élősulyban 4% 30—34, hizó két éves élősulyban 4% 32—36 frt. 1 éves hizó a vasutról mazsalva ——. Az árak hizlalt sertéseknél páronkint 45 kilos és 4 százalékos levonással kilogrammonkint értendők. Makkos sertés, élősulyban 4%-os levonással) —— frt. Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmenetiek adattak el, vevőn s páronkint 3 aranyban vám fejében megtéríttetnek.

BECSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, ápr. 2. (Az «Egyetértés» távirata.) A hausse a párisi boulevard-üzletben az itteni magánforgalomban a játékértékek jelentékeny árfolyamjavulását idézte elő. Az előtőzsde megnyiltával az üzérkedés ismét csendesebb lett és a khinai békekötés hirének megczáfolására az árfolyamok ismét csökkentek. Mindenek daczára kedvező volt az irány. Az orosz vála-zjegyzék hire megnyugtatólag hatott. Az üzlet korlátolt maradt és csak nehány értékpapirra szoritkozott. Valuták változatlanok.

11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 293.90, *magyar hitelbank* 296.50, uniobank 74.75, osztrák-tartományi bank 104.25, osztrák-magyar államvasut 305.40, déli vasut 137.60, tramway 216 90, májusi járadék 82.60, *magyar aranyjáradék* 98.25, *magyar papirjáradék* 92.45, husz frankos arany 9.81.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde változatlan árfolyamokkal indult. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 294, *magyar hitelbank* 296.50, angol-osztrák bank 103, uniobank 74.50, bankegyesület 103.75, osztrák tartományi bank 104, osztrák-magyar államvasut 305.40 Károly Lajos vasut 265.75, déli vasut 137.50, elbavölgyi vasut 176.—, tramway 216.75, májusi járadék 82.60, *magyar aranyjáradék* 98.22, husz frankos arany 9.81.

A coulissa-értékek iránya később elgyengült, mert az üzérkedés kissé tul volt terhelve kötelezettségekkel. A sorompón a magasabb árfolyamokat tartvák. Váltók és valuták változatlanok.

2 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 293, angol-osztrák bank 102.75, uniobank 75.50, *magyar hitelbank* 296 25, osztrák-magyar államvasut 305, Károly Lajos-vasut 266.25, dunagőzhajózási részvény 490, Lloyd-részvény 568, észak-nyugati vasut 173.50, elbavölgyi vasut 176.75, tramway 215, déli vasut 127.25, májusi járadék 82.60, osztrák aranyjáradék 107.75, *magyar aranyjáradék* 98.05, 1864-diki sorsjegy 171.50, bécsi községi sorsjegy 125.25, husz frankos arany 9.81½, német birodalmi márka 60.72. Párisi jelentésekre lanyha.

Bécs, ápr. 2. *(Magyar értékek hivatalos zárlata.)* Magy. földtehermentesitési kötvények 101.75, Erdélyi földtehermentesitési kötvények 100.50, 5½% magyar földh. int. záloglevél 102.75, Erdélyi vasut 184.50, Magyar keleti vasut 107.50. Magyar ny. k. sorsjegy 118.80, Szőlődézsmaváltsági kötvények 97.—, 6% aranyjáradék —.—, Tiszavölgyi sorsjegy 119.—. Magyar 4%-os aranyjáradék 98.—. Magyar vasut kölcsön 137.—. Magyar hitelbank 296.25, Alföldi vasut 185.25. Magyar északkeleti vasut 176.—. Keleti vasuti elsőbbség 98.—. Tiszav. vasut-részvény 250.—. Magy. lesz. és váltób. részv. —.—, Kassa-oderbergi vasut 151.50. Magyar papirjáradék 92.35. Dohány-részvények —.— Leszámitoló-bank —.—

Bécs, ápr. 2. *(Osztrák értékek hivatalos zárlata.)* Osztrák hitelrészvény 292.80 Déli vasut 137.50, 4%-os aranyjáradék 107.80, Váltó Londonra 124.30, Károly-Lajos vasut 265.75, 1864-es sorsj. 171.50 1860-as sorsjegy 139.—, török sorsj. 22.—. Angol-osztrák bank részv. 102.75, 4.2%-os ezüstjáradék 83.10, osztr. államv. 305 50, 20 frankos 9.81, 4.2%-os papirjáradék részv. 82.55, osztr. hitelsorsjegy 178.—, osztr.-magyar bankrészv. 860, cs. k. arany 5.79, német bankváltók 60.70, elbavölgyi vasut részv. 177.—, Wiener Bankverein részv. 103.75. Dunagőzhajózási társ. részvény 490. Szilárd.

Esti tőzsde.

Bécs, ápr. 2. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az aránylag kedvező külföldi jelentések csak kevés figyelemben részesültek, bár az irány szilárd volt, de a helyi események következtében tartózkodó az üzérkedés. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 293.75—293.25, *magyar hitelbank* 296.25—295.75, angol-osztrák bank 102 50—102.60, uniobank 75.60—75.70, bankegyesület 103.75—103.50, osztrák tartományi bank 103.75—103.50, tramway 115.75, osztrák-magyar államvasut 305.50, déli vasut 136.50—136.75, lemberg-czernovitzi vasut 231.90, török dohányrészvény 109.75—110, alpesi bányatársaság 43.25, májusi járadék 82.55, osztrák ezüstjáradék 83, *magyar aranyjáradék* 98.10—98.02, *magyar papirjáradék* 92.30—92.25.

5 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 293.50, *magyar hitelbank* 296, osztrák tartományi bank 103 50, Károly Lajos vasut 266, elbavölgyi vasut 177, májusi járadék 82.55, *magyar aranyjáradék* 98.02, husz frankos arany 9.81, német birodalmi márka készpénzen 60.72, ultimora 60.70.

Zárlat után jegyez: Osztrák hitelrészvény 293.60, *magyar aranyjáradék* 98.07.

Az **esti magánforgalomban** marad osztrák hitelrészvény 293.50.

Praemiumüzlet a bécsi értéktőzsdén.

Bécs, ápr. 2. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A dijtételek valamivel olcsóbbak. — Osztrák hitelrészvény holnapra 3—3½ forint, nyolcz napra 7½—8 forint, egy hónapra 15—15½ frt, három hónapra 25—26 forint, osztrák-magyar államvasut egy hónapra 8—9 forint, déli vasut egy hónapra 7—7½ frt, *magyar aranyjáradék* egy hónapra 2¾—3 százalék, három hónapra 4½—5 százalék.

Magánkamatláb: Első helyi váltóra 3½—4 százalék, távolabbi látra és telepitett váltóra 4¼—4½ százalék.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, ápr. 2. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Jobb newyorki árfolyamokra a buzahatáridők hangulata ismét valamivel megszilárdult, de zab határozottan lanyha volt. Az üzlet igen szük határok között mozgott és a forgalom jelentéktelen volt. Csak tengeriben volt valamivel nagyobb üzlet. Köttetett: *Buza* tavaszra 8.83—8.85, őszre 9.03—9.06; *zab* tavaszra 7.68, őszre 6.81; *tengeri* május—juniusra 6.45—6.46, julius—augusztusra 6.60 frton. Rozs-határidőkben nem volt forgalom.

Szesz ára ma is változatlan maradt. Kész gabonaáru 27 25 frton adatott el és marad 27⅜ frton kinálva; áprilisra vevő tetszése szerint 27⅜ és 27.25 frton adatott és marad 27.25 frt pénz.

Délután az üzérkedés teljes tartózkodása mellett üzlettelen volt a tőzsde, de az irány alig változott és az árfolyamok általán tartvák. — Végül zárulnak: *Buza* tavaszra 8.85 pénz és áru, őszre 9.05—9.06, *rozs* tavaszra 7.45—7.47, május—juniusra 7.54—7.56, őszre 7.52—7.55; *zab* tavaszra 7.70 inkább áru, május—juniusra 7.62—7.64, őszre 6.78—6.80; *tengeri* május—juniusra 6.45—6.47, julius—augusztusra 6.60—6.62.

Kész áru változatlan csendes, tegnap meglehetősen jelentékeny tételek adattak el fog asztok részére; köztük *ercsii buza* 3200 mm. urasági áru 78.2 k. 8.97 frt Ercsi: *becsei* 1900 mm. 73.8 k. 1100 mm. 73 k. 8.40 frt Győr; *verbászi* 1600 mm. 71.7 k. 8.52 frt Bécs, mind három hóra: 800 mm. *magyar rozs* 73 k. 8.35 frt három hóra Bécs.

KÜLFÖLDI ÉRTEKTOZSDÉK.

Trieszt, ápr. 2. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az irány valamivel gyengébb. Váltó Londonra 124.40, olasz bankpiaczokra 48.85, husz frankos arany 9.81, májusi járadék 92.65, *magyar aranyjáradék* 98, *magyar papirjáradék* 92.25, osztr. hitelrészvény 292.75, Lloyd-részvény 565, olasz járadék 95.75.

Berlin, ápr. 2. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Ma a tőzsde béketárgyalásokról szóló párisi hirek következtében szilárd irányban nyilt meg. Később párisi fizetésképtelenség és alacsonyabb bécsi jegyzések következtében e-tek az árfolyamok. Zárlat nyugodt. Magánkamatláb 3¼%.

Berlin, április 2. (Tőzsdei jelentés.) A külföldi jegyzések fedezési és véleményvásárlásokra ösztönöztek. Zárlat felé azonban a nyugoti tőzsdék jelentései gyengitőleg hatottak. Bankpapirok és külföldi értékek tetemesen javultak. Vasuti és bányaértékek elbanyagoltak.

Berlin, április 2. (Utótőzsde.) *Magyar aranyjáradék* 80 60, osztrák hitelrészvény 486½, osztrák-magyar államvasut 504½, osztrák déli vasut 228, Károly-Lajos vasut 110. Szilárd.

Frankfurt, április 2. (Esti tőzsde.) *Magyar aranyjáradék* 80.56, osztrák hitelrészvény 242½, osztrák-magyar államvasut 251.62, Károly Lajos vasut 219½, osztrák déli vasut 111.87. Igen szilárd.

Páris, ápr. 2. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A mai tőzsdén daczára annak, hogy a békehir még nem nyert megerősitést, szilárd irány uralkodott. Report 4½—5 százalék. *12 óra 15 perczkor jegyeznek*: 3 százalékos franczia járadék 78.35, 4½%-os franczia járadék 108.55, osztrák-magyar államvasut 628.25, osztrák déli vasut 298.75, török konzol 17.42, egyiptomi kölcsön 343.12, török sorsjegy 45.25, ottomán bankrészvény 583.75, osztrák tartományi bank 473.75, Szuez-részvény 2102, spanyol kölcsön 60 37, *magyar aranyjáradék* 80 68, Credit Foncier 1332.

3 óra 40 perczkor zárulnak: 3%-os franczia járadék 78.07, 4½%-os franczia járadék 108.42, osztrák-magyar államvasut 625, osztrák déli vasut 296, franczia törleszthető járadék 79.95, *magyar aranyjáradék* 80¾, ottomán bankrészvény 580. Aprilisra szóló árfolyamok.

Páris, ápr. 2. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata). Az *utótőzsdén* a minisztervválság és az öt és később hatszázalékos report daczára az árfolyamok szilárdan ellenállnak az időközönkint beállt nagyobb kinálatnak. Franczia járadék különösen szilárdak. *5 óra 58 perczkor jegyeznek*: Magyar aranyjáradék 81, Szuezrészvény 2105, Tunis Meridionale 705, egyiptomi kölcsön 342.

London, ápr. 1. *Magyar aranyjáradék* 79.50, osztrák aranyjáradék 88.50, osztrák ezüstjáradék 67, angol consolok 98.01 (szelvény nélkül), ezüst 49. Szilárd.

Newyork, április 1. (Kabelsürgöny.) Váltó Berlinre 400 márka után (60 napi látra) 94⅜, váltó Londonra 4.84½, négyszázalékos tőkésitett kölcsön 1877-ből 121⅝, (szelvény nélkül), Erie-vasut 12¼, váltó Párisra 4.26⅞.

London, április 1. *Buza* csendes és változatlan, egyéb renyhe és gyengébb. — *Olaj* helyben 25. — Felhozatal: Buza 22660, árpa 1690, zab 33040 imperial-quarter. — Időjárás: igen szép.

Külföldi értéktőzsdék zárlata

Az árfolyamok az illető helyi szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, e szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok K-val, a medióra M-mel, az ultimóra U-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy afenti átszámitásokhoz még a transakczió-költségek, továbbá medió- és ultimó-árfolyamoknál azonkivül még a mindenkori budapesti prolongáczió-tételek is számitásba veendők. A [illegible]-gal jelölt értékeke budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek. Átszámitási árfolyam 100 márka vista = 60 frt 70 kr. 100 frk vista = 49 05 kr.

Április hó 2.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. é.
PARIS.				
*Franczia 3%-os járadék		78.07	—.—	—.—
» 4½%-os »		108.48	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	625.—	304.69	— 0.96
Osztrák déli vasut	U	296.—	136.35	+ 0.49
*Osztrák földhitel-részv.-társaság		—.—	—.—	—.—
*Franczia törleszthető járadék		79.95	—.—	—.—
Osztrák 4%-os aranyjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Magyar vasuti kölcsön	U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzáloghitelbank	K	—.—	—.—	—.—
Bécsi uniobank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar aranyjáradék	U	80.75	98.22	—.—
Magyar 5%-os papirjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Magy. leszám. és pénzv.-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank	K	—.—	—.—	—.—
BERLIN				
Osztrák 4⅕%-os papirjáradék	K	67.80	82.43	+ 0.64
» 5%-os »	K	80.90	98.28	—.—
» 4⅕%-os ezüstjáradék	K	68.25	83 07	+ 0.30
» 4%-os aranyjáradék	K	88.50	107.87	+ 0.60
Magyar aranyjáradék	U	81.—	98.62	+ 0.48
» 5%-os papirjáradék	U	75.60	92.21	— 0.36
» keleti vasuti kötvények	K	—.—	—.—	—.—
Keleti 5%-os v. elsőbbs. kötv.	K	101.30	123.25	— 0.12
Osztrák hitelrészvény	U	486.—	294.91	+ 2.40
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	504.—	305.85	+ 0.60
Osztrák déli vasut	U	228.—	138.13	+ 1.80
Károly-Lajos vasut	U	109.90	266.58	—.—
Kassa-oderbergi vasut	K	62.25	151.58	+ 1.08
*Román vasuti részv.		—.—	—.—	—.—
Orosz bankjegy		208.90	126.80	+ 0.18
Váltó bécsi piaczra		164.40	60.76	—.—
*Keleti kölcsön II. kib		62.80	—.—	—.—
Magyar jelzáloghitelbank	K	—.—	—.—	—.—
Magy. leszám. és pénzv.-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank	K	—.—	—.—	—.—
FRANKFURT.				
Osztrák 4⅕%-os papirjáradék	K	67.68	82.29	+ 0.30
» 5%-os »	K	80.68	98.03	+ 0.06
» 4⅕%-os ezüstjáradék	K	68.43	83.27	+ 0.30
» 4%-os aranyjáradék	K	89.13	108.63	— 0.14
Magyar aranyjáradék	U	80.68	97.97	—.—
» 5%-os papirjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Osztrák hitelrészvény	U	243.12	295.71	+ 2.10
Osztrák-magyar bank	K	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	252.—	306.63	+ 1.35
Károly-Lajos vasut	U	219.87	267.46	+ 1.64
Osztrák déli vasut	U	112.50	138.74	+ 1.20
Erzsébet osztrák nyugoti vasut	K	194.87	236.98	+ 1.20
Magyar-gácsországi vasut	K	—.—	—.—	—.—
Tiszavidéki v. elsőbbs. kötv.	K	—.—	—.—	—.—
Váltó bécsi piaczra		164.30	60.[illegible]0	— 0.02
4½%-os földhitelint. záloglevél	K	—.—	—.—	—.—
Magy. leszám. és pénzv. bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzáloghitelbank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank		—.—	—.—	—.—

KÜLFÖLDI ARUTOZSDÉK.

Berlin, ápr. 2. *Buza* nyugodt, *rozs* és *zab* szilárd, *olaj* bágyadt, *szesz* csendes.

Páris, ápr. 2. *Buza* és *szesz* csendes, *liszt* és *olaj* tartva.

Newyork, ápr. 1. (Kabelsürgöny.) Gyapot Newyorkban 11⅛, Neworleansban 10⅝. — Petroleum fin. 70° Abel Test Newyorkban áprilisra 7⅞. — Philadelphiában áprilisra 7¾. — Nyers petroleum 7. — United pipe line certificates 80⅞. — Liszt 3.25 — Piros őszi buza helyben 90¼ cent (= 8.23 frt), áprilisra 89¼ cent (= 8.13 frt), májusra 90¾ cz. (= 8.28 frt), juniusra 92⅜ (= 8.42 frt) 100 kilonkint. Tengeri 49.25 — Czukor (Fair rafining Muscovados) 4.55. Rio kávé 8.65 — Zsir (Wilcox jegyü) 7.35 (Fairbank jegyü) 7.25. Gabona fuvardij imperial-quarterenkint Észak-Amerikából az angol kikötőkbe és az ezekkel egy magasságon fekvő kontinentális kikötőkbe 4¼ cent (= 1.15 frt 100 kilokint.) Napi felhozatal gyapotból 5000 b.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Gabonaszállitási dij waggonrakományokban 100 kilónkint értendő. Beviteli vám Németországba 100 kiló buzáért, rozsért és zabért 1 márka, árpáért, tengeriért s hüvelyesért 1 márka, lisztért 3 márka, malátáért 1.20 márka. Beviteli vám a Svájczba 100 kilo gabonaért 0.30 frank, malátáért 0.60 frank, lisztért 1 frank. Átszámitási árfolyam a német piaczokra 100 márka vista 60 forint 70 kr. Párisra 100 frk vista 49 frt 05 kr.

Április hó 2.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet utolsó zárl. at-hoz képest osztr. értékben
PÁRIS.			
Buza folyó hóra	21.90	10.74	—.—
— májusra	22.40	10.99	—.—
— májustól 4 hóra	22.75	11.16	—.—
— julius-augusztusra	23.—	11.28	—.—
Liszt folyó hóra	46.80	14.45	+ 0.02
— májusra	47.40	14.63	—.—
— májustól 4 hóra	48.10	14.84	+ 0.03
— julius-augusztusra	48.50	14.96	—.—
Olaj folyó hóra	63.75	31.27	—.—
— májusra	64.—	31.40	— 0.11
— májustól 4 hóra	64.50	31.63	— 0.12
— utolsó 4 hóra	66.75	32.74	+ 0.12
Szesz folyó hóra	46.50	24.85	—.—
— májusra	46.25	24.72	—.—
— májustól 4 hóra	46.25	24.72	—.—
— utolsó 4 hóra	46.75	24.98	—.—
Szállitási dij: Budapestről	8.27	4.03	
— « Bécsből	7.87	3.83	
BERLIN.			
Buza április-májusra			
— szeptember-októberre	165.75	10.06	—.—
Rozs április-májusra	177.25	10.76	—.—
— szeptember-októberre	148.75	9.03	+ 0.02
Zab április-májusra	153.—	9.29	+ 0.02
— május-juniusra	144.75	8.79	+ 0.03
Olaj április-májusra	145.—	8.80	+ 0.04
— szept.-okt.-re	48.20	29.25	— 0.07
Szesz április-májusra	51.80	31.44	— 0.12
— augusztus-szeptemberre	43.—	26.10	—.—
Szállitási dij: Budapestről	45.80	27.80	— 0.06
— « Bécsből	3.98	2.30	
	3.24	1.90	
STETTIN.			
Buza április-májusra	168.50	9.89	+ 0.09
— junius-juliusra	170.—	10.32	+ 0.13
— szeptember-októberre	177.—	10.74	—.—
Rozs április-májusra	141.50	8.59	— 0.09
— junius-juliusra	146.50	8.89	—.—
— szeptember-októberre	149.50	9.04	—.—
Olaj kész szállitásra	48.50	29.44	—.—
— májusra	52.—	31.56	—.—
Szesz áprilisra	40.50	24.58	+ 0.06
— május-juniusra	41.20	26.01	+ 0.12
— junius-juliusra	43.40	26.34	+ 0.12
— augusztus-szeptemberre	45.20	27.44	+ 0.06
Repcze	—.—	—.—	—.—
Szállitási dij: Budapestről	4.81	2.90	
— « Bécsből	3.62	2.10	
KÖLN.			
Buza májusra	17.80	10.79	—.—
— juliusra	18.20	11.05	— 0.06
Rozs májusra	15.10	9.17	+ 0.06
— juliusra	15.20	9.23	— 0.06
Olaj kész szállitásra	27.—	32.78	— 0.24
— májusra	26.20	31.80	— 0.24
Szállitási dij: Budapestről	5.95	3.59	
BOROSZLÓ.			
Buza	16.60	10.07	—.—
Zab	14.80	8.98	—.—
Olaj	42.10	25.54	+ 0.05
Rozs	13.50	8.44	—.—
Repcze	23.60	14.33	— 0.06
Tengeri	14.50	8.80	—.—
Szállitási dij: Budapestről	2.95	1.71	

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Budapesti husárak.

— április 2.

Ökörhus 100 kilogramm — — — 51 frttól 55 frtig.
Tehénhus 100 kilgr. — — — 49 » 50 »
Borjuhus 100 kilogr. (brutto élősuly) 60 » 65 »
Bivalyhus 100 kilogr. — — — 45 » 49 »
Birkahus 100 kilogr. — — — — » — »

Marhavásár.

Budapest, ápr. 2. (*Braun* József és fia czég jelentése az «Egyetértés» részére.) *Felhajtatott*: 701 drb magyar ökör, 262 db magyar tehén, 63 db szerbiai ökör, 43 db bivaly és 24 db bika, összesen 1093 drb vágómarha. A felhajtás ma körülbelül 300 darabbal kevesebb volt mint a mult héten; ennélfogva ma a mészárosok élénken vettek részt a vásárlásban és az üzlet menete általában meglehetős kedvező és szilárd irányzat mellett folyt le. Az egységi árak métermázsánkint 1—2 frttal emelkedtek. — Következő árakat jegyeztünk:

Magyar ökrökért — — — 50 frttól 55 frtig
« tehenekért — — — 49 » 52 »
Bivalyokért — — — 47 » 50 »
Bikákért — — — 49 » 51 »
Szerbiai ökrökért — — — 53 » 56 »
métermázsánkint.

A fővárosi vásárigazgatóság hivatalos jelentése szerint a mai marhavásáron állott összesen 1633 darab nagy és 4578 drb aprómarha, eladatott:

33 drb bika darabja — — 110 frttól 250 frtig.
831 drb ökör párja — — 190 » 380 »
400 drb vágó tehén párja — 180 » 260 »
181 drb fejős tehén drbja — 110 » 190 »
38 drb bivaly párja — — 150 » 230 »
694 borju darabja — — 6 » 25 »
3884 drb bárány párja — — 4 » 8 »
— drb birka párja — — — » — »

Páris (La Villette), márcz. 30. Felhajtatott 2731 darab ökör, 566 db tehén, 244 db bika, 1027 db borju, 23065 db ürü 2253 db sertés. Fizettek ökrökért 1.10—1.68, tehenekért 1.06—1.60, bikákért 1.04—1.44, borjukért 1.46—2.36, ürükért 1.46—2, sertésekért 1.24—1.44 frankot kilogrammonkint. Az üzlet nagy felhajtás miatt nehézkes volt, s a mult vásáron jegyzett árakat csak nehezen lehetett elérni. Magyar juh 3091 db volt a vásáron, melyekért 1.70—1.90 frankot fizettek.

Szurómarhavásár.

Bécs (St. Marx), ápr. 2. (Távirat.) A tegnapi és mai husvéti vásáron készlet volt 6392 db borju, 1098 db élő és 1614 db leszurt sertés, 2101 élő és 562 db leszurt juh és 10474 db bárány. A feldolgozott hus 44.680 kilót tett. A borju-üzlet nehézkes volt, de azért a multheli árak fentartották magukat. A juh-üzlet a franczia vámemelések életbeléptetése miatt lanyha volt; az árak 1 forinttal estek páronkint. Fizettek: borjukért 34—60 frtot, bárányokért 6—16 frtot páronkint.

Juhvásár.

Pozsony, ápr. 2. (Távirat.) A mai juhvásárra 2776 db juhot hajtottak fel. A franczia vámemelések és a párisi piaczról érkezett kedvezőtlen jelentések következtében árhanyatlás állott be. A vásáron következő jegyzések történtek: Kiviteli juhért páronkint 20—27 frt, kivételesen 33 forint, silányabb minőségü 12—18 forint páronkint.

Lóvásár.

Budapest, ápr. 2. Felhozatott 385 darab ló. Ebből eladatott: átiratás mellett 121 db, uj lólevél mellett 38, melyből bécsi vágóra ment 31 db. Az árak: közönséges lovakért 16—56 frtig, jobb kocsilovakért 65—180 frtig. Bécsi vágóra valókért 23—37 frtig drbonkint.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

Gazdasági tudósitók. A földmivelés, ipar és kereskedelemügyi m. kir. miniszter *Biró* Bertalan k.-kőrösi lakost Pestmegye solti-alsó járására, *Trexler* Kornél taszári lakost Somogymegye kaposvári járására, *Fördös* Dezső nagy-dorogi lakost Tolnamegye duna-földvári járására nézve az állandó gazdasági tudósitói tiszttel bízta meg.

Gazdasági tudósitás.

K.-Apáti, márcz. 31. A megenyhült időjárás kicsalta a vegetácziót, mely most annál jobban sanyarog a nyugoti szelek okozta szárazságban. Egy jó meleg eső már nemcsak kivánatos, hanem nagyon szükséges is. — Az őszi vetések általában gyengék. A jókoriak foltosak, ritkák és rendkivül gazosak. A lapályban fagy és drótféreg által pusztitva nagyon megritkultak és csakis a kései vetések azok, melyek a gazdát kielégitik. A tavasziakból az apró magvak általában elvetvék, söt nagyrésze ki is kelt, szomjasan várva az üditő esőt; erre várunk még csak, hogy a tengerivetést is megkezdjük. Addig pedig szertegarolunk, mert nagy takarmányszüke van és félthető, hogy még sokáig nő meg a legelő igásaink számára e rendkivüli szárazságban. Jószágaink egészségesek és a meddőlek már künn legel.

NAPIREND: Április 3-án.

Naptár: Péntek. — Római kath.: Nagy péntek. — Prot.: Nagy péntek. — Görög-orosz: (márczius 22.) Vazul vértanu. — Zsidó: (nizán 18.) Félünnep második napja. — Nap kél 5 ó. 37 p., nyug. 6 ó. 30 p. — Hold kél 10 ó. 40 p. este, nyug. 7 ó. 37 p. reggel.
Pénzügyminiszter fogad d. u. 3—4-ig.
Honvédelmi miniszter fogad d. u. 4—5-ig.
Horvát miniszter fogad d. e. 10-től d. u. 2.
Nagypéntoki ájtatosságok az összes fővárosi templomokban egész nap.
Iparművészeti muzeum a műcsarnok épületében d. e. 9-től d. u. 1 óráig.
Muzeumban: ásványtár d. e. 9-től d. u. 1.
Vörös-kereszt Erzsébet-kórház (Buda, déli pályaudvar közelében) megszemlélhető naponkint délelőtt 10—11 óra között.
Műszaki iparmuzeum a kerepesi-uton (Beleznay-kert) nyitva d. e. 9-től d. u. 1-ig és d. u. 3—5.
Egyetemi füvészkert az üllői-uton ünnepnapok kivételével naponkint látható d. e. 8—12 és d. u. 2—4.
Egyetemi könyvtár d. u. 4—8.
Akadémiai könyvtár d. e. 3—7.
Állatkert nyitva egész nap.
Margitszigetre hajó indul óránkint.

Kivonat a hiv. lap április 2-i számából.

Árverések a fővárosban. Berger Emanuel 2846 forintra becs. ingóságai ápr. 9 (mázsa-utcza 8599). Lefkovits Mór 1533 frtra becs. ingóságai ápr. 3 (Károly-körut 10). Eisen Manó 666 forintra becs. ingóságai április 3 (hajó-utcza 10). Örömi József 472 forintra becs. ingóságai ápr. 4 (zerge-utcza 5). Stift Ferencz 318 frtra becs. ingóságai ápr. 4 Nagy-Tétény. A pesti népbank 1774 forintra becs. ingatl. ápr. 29 (torony-utcza 1. sz.)

Árverések a vidéken. Csatár Zsigmond 918 forintra becs. ingóságai ápr. 9 Haraszti (Ócsa). Csapó András 10,992 forintra becs. ingatl. május 30 Kapuvár. Várady Amália 2310 frtra becs. ingatl. ápr. 9 Rákócz (Korpona). Horváth András 359 frtra becs. ingatl ápr. 30 Kóka (Nagy-Káta). Muttnyánszky Alajos 742 forintra becs. ingatl. május 16 Bonyhád. Krcsadinácz G. és fia 2456 forintra becs. ingóságai ápr. 9 Pancsova. Skopecz Antal 11,514 forintra becs. ingatl. jul. 4 Nyitra. Athanaszievits Mária 2400 forintra becs. ingatl. jun. 18 Zombor.

Csődmegszüntetések. Wagner Antal szatmári lakos ellen.

Felelős szerkesztő: **Csávolszky Lajos.**

IDEGENEK NÉVSORA.

Schmidt-Orient szálloda.
Kremszir K. Barcs
Illésné D. Péczel
Dr. Talányi O. K.-Szentmárton
Dörényi J. N.-Röcze
Ferenczi L. Kolozsvár
Karancsu S. Kapuvár
Koller I. Kolozsvár
Mayerszky B. Nyiregyháza
Burger F. Szeged
Zsemberi I. Miskolcz
Schrefer F. Bécs
Eckensberger G. Jászberény
Mandel E. Brünn
Deutsch S. T.-Szentmiklós
Kalich K. Selmecz
Borsitzky J. Szemsz
Csokay M. Karczag
Pethő G. Debreczen
Jeszenszky D. Fehérvár
Simonfalvi Gy. Turkeve
Apáti I. Kecskemét
Ujfalusi A. Turkeve
Tarján E. Turkeve
Molnár V. Jászberény
Fabri I. Heves
Özv. Szombathelyiné Kolozsvár
Dr. Becsár J. Veszprém
Szücs I. Udvard
Soskó I. P.-Falva
Fehér A. Szatmár

Tigris szálloda.
Tuchek V. Prága
Jicker A. Prága
Schack L. Bécs
Rolitsek L. Bécs
Szedek G. Bécs
Arany J. Eger
Friedmann M. Bécs

Vadászkürt szálloda.
Rell E. Bécs
Király F. Debreczen
Fertig M. Szegzárd
Skuletzky V. Brünn
Jung I. Prága
Pless F. Miskolcz
Charvet A. Bécs
Arenz H. Bécs
Grünfeld H. Bécs
Lederer S. Newyork

Aranysas szálloda.
Bogha Á. N.-Dobos
Satranyovszky G. B.-Gyarmat
Nirtit E. Czegléd
Erdélyi D. Szabadka
Szöllösy K. Arad
Bruchner F. Szentmiklós

Erzsébet szálloda.
Vally M. Bécsujhely
Somogyi I. Hatvan
Klein T. Pécs
Vannay I. B.-Gyarmat
Szokolay M. Kecskemét
Téglás G. Déva
Schwarz I. Vácz
Böhm M. Győr
Fink T. Sopron

Fehér hattyu szálloda.
Mészáros I. Losoncz
Träger F. Pancsova
Stern A. Kóka
Tolcsvay I. T.-Szentmiklós
Lustig A. Nagyvárad
Hoffer E. T.-Györgye
Laky M. T.-Györgye
Schwarz A. Eger

Holzwarth-Frohner száll.
Stadler G. B.-Bánya
Speakmann I. Dundée
Horovicz S. Kolozsvár
Hirschler F. Becskerek
Aser F. Grácz
Eisner E. Zágráb
Eisenstädter A. Bécs
Franzosz K. Bécs
Pfaff E. Bécs
Ohr H. Bécs
Ungar M. Bécs
Hancisz E. Bécs
Flandrak K. Bécs
Kuffler A. N.-Abony
Gold M. Győr
Singer A. Győr
Kircz L. Komárom
Stengel I. Apatin

Fehérló szálloda.
Longauer W. Buják
Egerfy A. Erdély
Dachs S. Zsámbék
Hegyi Gy. Szamosujvár
Irsay B. Vasvár
Krassai S. Vasvár

Hungária szálloda.
Schwarz E. Temesvár
Satzger K. Áland
Pulay R. T.-Becse
Pulitzer G. Trieszt
Danzas I. Basel
Pour L. Bécs
Knopfmacher I. Arad
Löwenherz E. Berlin
Puig Gy. Páris
Alacca A. Páris
Brunner E. Bécs
Hermann M. Temesvár
Dr. Kobeim Zombor
Dr. Wohsen K. Bécs
Dr. Tonner P. Arad
Kollár L. Temesvár
Berger M. Veszprém
Áldásy M. Pancsova
Sshotter A. Zupanje
Linnemann R. Lipcse
Reutsch M. Lipcse
Tundheimer G. Frankfurt
Spitz G. Brünn
Jeiteles J. Prága
Justusz E. Bécs
Altschul S. Bécs
Steglich G. Bécs

Magyar király szálloda.
Simonyi G. A.-Marót
Mezey B. Dévaványa
Nemes V. gr. Peszli
Adler A. Nagyenyed
Dr. Fest A. Sz.-Váralya
Laky R. Paks
Macdonald M. London
Reisz M. B.-Csaba
Reiszner M. B.-Gyula
Weiss K. Devecser
Binder I. Metzenzéf
Klein E. Zombor
Kohn Zs. Bécs
Réthi M. Bécs

Nemzeti szálloda.
Gaal F. Szeged
Szluha I. Szentiván
Koller F. Keszthely
Vas B. Fehérvár
Reichel F. Bécs
Gwasdorf K. Bécs
Leitersdorf J. Szegzárd

Pannonia szálloda.
Dr. Buoi I. Bécs
Domé I. Fehérvár
Timár B. T.-Süly
Kardos Zs. Hódmezővásárhely
Dr. Tóth I. Mezőtúr
Altorjay S. Eger
Patz S. K.-Bánya
Entersz L. Fráta
Mizsák I. S.-Aljaujhely
Marossy S. Rimaszombat
Wachsmann L. Szentimre
Bánfalvy B. Pozsony
Hatfaludy S. Heves
Farnek L. Nagykanizsa
Schwarz A. Bécs
Nelbach S. Esztergom
Stoffner I. Szeged
Rainer K. Szeged
Szirmay J. Mezőtúr

Páris szálloda.
Holeschovszky A. Bécs
Reinprecht A. T.-Füred
Hell J. Selmecz
Boxhorn V. Nyitra
Mayer G. Bécs
Pölzer M. Bécs
Zeisel I. Brünn
Franz S. Gyarmat
Klein M. Brünn

Elhaltak Budapesten 1885. márcz. 31.

Horacsek G. 2 é. aszt. fia VII. k. kertész-u. 27. vörheny.
Mile I. 43 é. pénztárnok VII. k. aréna-ut 16. májbaj.
Frentzl J. 45 é. czipész VIII. k. n.-templom-u. 26. gümőkór.
Csontos L. 8 é. bérkocsis fia VIII. k. koszoru-u. 27. szivbaj.
Leitner J. 2 é. pinter fia VIII. k. tömő-u. 26. tüdőlob.
Viszkocsil J. 2 é. napsz. leánya VIII. k. futó-u. 12. agyhártyalob.
Kosztolnyik J. 58 é. özv. VIII. k. kerepesi-u. 75. szivbaj.
Korik Zs. 26 é. mgzőnő VIII. k. kerepesi-u. 68. hagymáz.
Hirschler E. 53 é. hivt. V. k. nádor-u. 18. bélbaj.
Kárász A. 33 é. halász leánya I. k. fehérvári-ut 9. sorvadás.
Oláh E. 85 é. cseléd I. k. aranykakas-u. 7. aggkór.
Maier L. K. 80 é. özv. III. k. szél-u. 16. tüdőgümő.
Braunich R. H. 24 é. hivt. neje VI. k. sziv-u. 28. kimerülés.
Goldmann A. 76 é. tanitó VII. k. Rombach-u. 6. tüdőlob.
Schwarz L. 60 é. házaló VI. k. izr. kórház csontszu.
Tepler M. 72 é. czipész VI. k. rózsa-u. 105. tüdővész.
Balla K. 8 é. aszt. leánya VIII. k. muzeum-u. 10. agykérlob.
Schlossberger B. R. 70 é kdő neje VI. k. király-u. 34. szivbaj.
Böhm E. 3 é. gyári munkás leánya VI. k. ó-u. 25. agylob.
Udvardy D. S. 35 é. festő neje VI. koronaherczeg-u. 17. kimerülés.
Wertheimer B. 2 é. szatócs I. II. Niedermayer-u. 20. agykérlob.
Löwensohn S. H. VI. k. Eötvös-u. 28. tüdőgümő.
Losikon F. 32 é. szobafestő VI. k. Szondy-u. 85. rögtöni halál.
Czvirna F. 83 é. napsz. VI. k. gyár-u. 41. tüdőgümő.
Gallics M. 74 é. kormányos III. k. kórház agyguta.
Tihanyi M. 35 é. színész VII. k. kerepesi-ut 50. szivbaj.
Hertelendy K. 19 é. tisztv. IV. k. havas-u. 3. gümőkór.

NYILT-TÉR.

BÉRLET JEGYEK

az 1885. évi budapesti országos általános kiállitásra f. hó 5-étől kezdve a magyar országos bank-részvény-társulatnál (nádor-utcza 9.) válthatók, és pedig:

Bérletjegy, mely az egész kiállitási időre mindenkori belépésre jogosit — — — 12 frt
Hasonló jegy, mely ily jegybirtokosnak, bizottsági tagnak, vagy kiállitónak háztartásához tartozó személyek nevére állittatik ki — — — 8 frt
Egy havi érvénynyel biró bérletjegy, mely csak azon hóra érvényes, a melyre váltatott — 5 frt

Ezen bérletjegyek a birtokos nevére szólnak, és csakis fénykép bemutatása mellett adhatók ki, és másokra át nem ruházhatók.

Azok, kik egy 8 frtos bérletjegyre igényt tartanak, ezen jogositványt a 12 frtos bérletjegy, vagy pedig a fényképpel ellátott szabad jegy bemutatásával tartoznak igazolni. 1093

A négyszög és a kör azon alapelv, melyre én egy egészen uj szabási rendszert épitettem. Hogy ez a rendszer helyes és minden követelménynek megfelel, arról sok száz elismerés tanuskodik, melyeket az általam szerkesztett és kiadott «Első magyar divatlap» előfizetői küldöttek be nekem.

Minden ruha, melyet szállitok, ezen általam szerkesztett modellek után szabatnak. A ruha szorosan tapad a testhez s mindamellett igen kényelmes. A szorosan álló ruha kétszer annyi ideig viselhető. Ezen szabásmód magában foglalja azon eddigi problema megoldását, hogy formáját állandóan megtartja.

Ajánlom a m. tisztelt közönségnek szabó-termemet ruhaszükségleteinek fedezésére. Szilárd szolgálat, olcsó árak, ez jelszavam. Nagy választék mindig a legujabb divatu szövetek és kész uri ruhákból. **Krausz Lipót fia.** Budapest, kigyó-utcza 3. szám. Minták és árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek. 946

Prospektusok és lakásmegrendelés az igazgatóságnál
Stájer országos gyógy-intézet
Rohitsch-Sauerbrunn
Alsó Stájerország.
Déli vasutiállomás: Pöltschach.
május—október idény
Hirneves glaubersavas savanyuviz. Hidegvizkura. Savókura. Főindicatio: az emésztési szervek megbetegedése. Kényelmes tartózkodás.
1053 Ujonnan megnyitott forrás
„STYRIAI-FORRÁS"
különösen kiváló rendkivüli gazdag **kettős szénsavas** magnesiumáról, mely 10.000-nél 45.3331 részre rug.
Vizfőraktár Hoffmann József-nél Budapest, akadémia-u.

TERMÉSZETES ÁSVANYVIZEK
és forrástermények
MATTONI és WILLE
BUDAPEST
Dianafürdőépület és Mérleg-utcza 12.
Telephon 239 sz.
1087

Der Conducteur. A hivat. menetrendkönyv Waldheim-féle kiadása Április. A hazai és külföldi utmenetrendekkel a fővárosok képes kalauzával, Bécs, Prága és Budapest tervével. Ára 50 krajczár. — Postán 60 kra czár. 1083
Utánnyomások vételétől óvjuk.

Csekély költség mellett nagy nyeremény van biztositva mindazoknak, a kik Brandt Richárd gyógyszerész svájczi labdacsait használva (dobozonkint 70 kr. a gyógyszertárakban) testöket kitisztitják s ez által az uj életre serkentik s megerősitik. Megjegyelendő, hogy a doboz czimlapján meg van-e a fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. névaláirása.

SZINHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

A szinházak ma zárva vannak.

Orpheum.

Ma csütörtökön, április 2-án az *O-meers* család a zenész-clovn *Prize* és leányai bucsuelőadása. *Steidler József* énekes-komikus, *Katzer és Smutz* duettisták, továbbá *Banola* kitünő röktornász fellépte. — Pénteken és szombaton zárva.

Vasárnap, 5-én nagy előadás.

A Gergele család fellépte (The Marveilles.

IDŐJÁRÁS április 2. regg. 7 órakor.

Az időjelző-intézet távirati jelentése.

Állomások	Légnyomás mm 700 +	Szél iránya és ereje 1—12	A hőmérséklet Celsius-fokban	Csapadék mm	Felhőzet
Arad	58.0	ENY 4	+ 3.0	—	
Besztercze	—	—	—	—	
Besztercebánya	57.2	©	+ 1.0	—	
Budapest	58.8	NY 1	+ 2.3	—	
Csáktornya	57.2	E 3	+ 4.2	—	
Debreczen	56.6	ENY 1	+ 2.0	—	
Eger	60.7	ENY 2	+ 0.4	—	
Eszék	—	—	—	—	
Fiume	57.8	DNY 2	+ 8.2	—	
Késmárk	—	—	—	—	
Keszthely	59.1	DK 4	+ 4.8	—	
Kolozsvár	58.6	ENY 1	+ 0.2	—	
Magyar-Óvár	57.5	DK 1	+ 2.6	—	
Mármaros-Sziget	57.4	©	+ 0.6	—	
Nagy-Enyed	56.3	—	+ 1.2	—	
Nagy-Szeben	57.5	DK 3	+ 4.2	—	
Nagyvárad	60.1	E 2	+ 1.7	—	
Orsova	58.7	©	+ 7.6	4	
Pancsova	57.4	E 2	+ 2.4	2	
Selmeczbánya	59.6	K 4	+ 1.4	—	
Sopron	—	—	—	—	
Szatmár-Németi	—	D 2	+ 0.1	—	
Szeged	57.5	E 2	+ 2.0	—	
Sepsi-Szt-György	60.5	EK 2	+ 1.8	✱3	
Szolnok	57.8	©	+ 2.2	—	
Temesvár	58.9	E 2	+ 4.0	—	
Trencsén	58.6	K 1	+ 1.0	—	
Ungvár	57.1	ENY 1	+ 2.9	—	
Zágráb	57.6	EK 1	+ 7.6	—	
Bécs	59.2	©	+ 1.8	—	
Bregenz	58.0	D 1	+ 3.6	—	
Lesina	56.5	©	+ 10.7	—	
Pola	57.0	K 1	+ 6.4	—	
Prága	58.8	EK 1	+ 2.3	—	

Jelek magyarázata: © = szélcsend; ○ = tiszta, derült; ◔ = ¼ felhős; ◑ = ½ felhős; ◕ = ¾ felhős; ● = borult; ⊗ = eső; △ = jég; ≡ = köd; ✱ = hóeső; ∞ = göz; ⌐ = zivatar, villám.

Áttekintése a mai időjárásnak.

Európában: A nagy légnyomás (763—764) Oroszországban, a depressziók (756—757) egyike északnyugoton, másika (755—756) Dél-Olasz- és Görögországban van. — Az idő Közép-Európában változó felhőzettel, kevés hőváltozás mellett, száraz.

Hazánkban: Északias, részben délkeleties mérsékelt szelek mellett hőmérséklet északon, a légnyomás mindenütt kisebb lett. Az idő változó felhőzetü, közben napos. Helyi csapadékok délkeleten voltak, keleten egy pár helyen hóval.

Kilátás a jövő időre.

Hazánkban: Általában változó, közben napos, szelesebb időt várhatni, helyenkint csapadékkal.

VIZÁLLÁS 1885. április 2.

Névszerint	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik	Névszerint	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik
Duna				**Tisza**			
Pozsony	1.49	—	apadó	M.-Sziget	0.72	—	apadó
Komárom	1.55	—	apadó	Beregszász	—	—	—
Budapest	1.77	—	apadó	Sárospatak	—	—	—
Mohács	2.87	—	áradó	Szatmár	—	—	—
Vukovár	—	—	—	Tokaj	2.78	—	áradó
Ujvidék	3.11	—	áradó	Szolnok	2.61	—	áradó
Pancsova	2.25	—	áradó	Szeged	2.53	—	változatlan
Orsova	2.72	—	áradó	**Körös**			
				B.-Gyula	0.12	—	apadó
Dráva				**Maros**			
Barcs	1.55	—	apadó	Arad	—	0.51	áradó
Eszék	2.56	—	áradó				
Száva				**Béga**			
Mitrovicza	3.95	—	áradó	Temesvár	—	0.25	apadó

Kiadótulajdonos: PALLAS irod. és nyomdai részv.-társaság.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései április 2.

Faj	Irányzat	74 kg frttól	74 kg frtig	75 kg frttól	75 kg frtig	76 kg frttól	76 kg frtig	77 kg frttól	77 kg frtig	78 kg frttól	78 kg frtig	79 kg frttól	79 kg frtig	kg frttól	kg frtig	kg frttól	kg frtig
bánsági buza ó	bágyadt	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—	—	—	—
tiszavidéki «	«	8.25	8.40	8.35	8.55	8.50	8.65	8.60	8.75	8.70	8.85	8.80	8.95	—	—	—	—
pestvidéki «	«	8.15	8.30	8.25	8.45	8.40	8.55	8.50	8.65	8.60	8.75	8.70	8.85	—	—	—	—
fehérmegyei «	«	8.15	8.30	8.25	8.45	8.40	8.55	8.50	8.65	8.60	8.75	8.70	8.85	—	—	—	—
bácskai «	«	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—	—	—	—
m. északv. «	«	8.—	8.10	8.15	8.26	8.25	8.30	8.35	8.40	8.45	8.50	8.55	8.60	—	—	—	—

Gabona	Ó vagy uj	Faj	Irányzat	Minőségi suly hektoliterenként	100 kg ára -tól frt	kr.	-ig frt	kr.
rozs	ó	—	szilárd	70—72	7	40	7	70
árpa	«	takarmány	«	60—62	6	70	7	—
«	«	égetni való	«	62—64	7	20	8	10
«	«	sörfőzdei	szilárd	64—66	8	35	9	60
zab	«	—	szilárd	39—41	7	—	7	30
tengeri	uj	bánsági	csendes	75	6	05	6	10
«	«	másnemü	«	72	5	95	6	—
köles	«	—	«	nélkül	5	80	6	25
káposzta-repcze	uj	—	«	—	—	—	—	—
bánsági repcze	«	—	«	—	—	—	—	—

Szokvány gabona, határidőre:

Gabona	Irányzat	Határidő	100 kg ára pénz frt	kr.	áru frt	kr.
buza	csendes	tavaszra	8	51	8	52
«	«	őszre	8	82	8	83
tengeri	csendes	máj.—jun.	5	95	5	96
zab	csendes	tavaszra	7	15	7	17
«		őszre	—	—	—	—
repcze káposzta	«	aug—szeptemb.	12⅞	—	12⅞	—

ÉRTÉKPAPIROK

ÁLLAMADÓSSÁG.

Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar királyi aranyjáradék adómentes 100, 500, 1000	4%	98.15	98.45
Magyar királyi aranyjáradék adómentes 10,000	4%	—.—	—.—
Magyar papirjáradék adómentes	5%	92.45	92.75
Magyar vasuti kölcsön á 120 frt o. ért. (300 frank)	5%	146.—	146.75
Magyar vasuti kölcsön 120 frt egyes darabokban	5%	146.—	146.75
Gömöri államvasuti zálogievelek	5%	—.—	—.—
Magyar 1869. keleti vasut állam-kötv. (elsőbbs.) adóm.	5%	97.50	98.—
Magyar 1873. keleti vasutarany v. ezüstb. (elsőbbs.) adóm.	5%	121.—	—.—
Magyar 1876. keleti vasut állam-kötvény aranyban	5%	107.50	108.50
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 100 frt.		118.50	119.50
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 50 frt		118.50	119.50
Tiszai és szegedi kölcsön	4%	118.75	119.25
1871-iki magyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben	5%	—.—	—.—
1873-iki magyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben	5%	—.—	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvények	5%	102.—	103.—
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	101.50	102.50
Magyar földtehermentesitési kötvények temesi	5%	101.50	102.50
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	101.50	102.50
Magyar földtehermentesitési kötvények horvát-szlav.	5%	102.—	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvények erdélyi	5%	100.—	100.75
Magyar országos jelzálog urbéri váltság kötvény (100 frt)	5%	95.—	96.—
Királyi horv.-szlavon jelzálog földváltsági kötvény (100 frt)	5%	—.—	—.—
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt)	5%	97.—	98.—
Magyar királyi kamatozó kincstári utalvány 6 hóra (100 frt)		—.—	—.—
Egyesitett államadósság papirban május—nov.	4²/₁₀%	82.30	82.60
Egyesitett államadósság papirban febr.—aug.	4²/₁₀%	82.30	82.60
Egyesitett államadósság ezüst kamat január—julius	4²/₁₀%	82.70	83.—
Egyesitett államadósság ezüst kamat april—október	4²/₁₀%	82.70	83.—
Osztrák aranyjáradék adómentes	4%	108.—	108.30
Osztrák papirjáradék, adómentes	5%	97.75	98.25
Osztrák államadósság, kisorsolással 1854-iki á 250 frt p.p.	4%	128.50	129.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki á 500 frt o. é.	5%	138.75	139.75
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki á 100 frt o. é.	5%	141.50	142.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki á 100 frt o. é.		171.50	172.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki á 50 frt o. é.		171.—	172.—
Pest város kölcsöne 1870-ből adómentes	6%	106.—	107.—
Pest város kölcsöne 1871-ből adómentes	6%	107.—	108.—
Budapest főváros 1880-iki kölcsöne adómentes	5%	99.75	100.50
Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank	3%	34.—	34.50
Bécs város nyerem. kölcsöne 1874-ből		125.—	126.—

Osztal. 1884-re	Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
	a) Bankok.			
—	Angol-osztrák bank	120	—.—	—.—
8.—	Budapesti bankegyes.-részv.-társ.	100	101.—	101.50
—	Horvát leszámitoló bank	200	—.—	—.—
—	Központi partársulati hitelintézet	80	—.—	—.—
21.—	Magyar Általános Hitelbank	200	296.25	296.50
27⅓fr	Magyarjelzálog-hitelbank	200	—.—	—.—
13⅓fr	Magy. jelzáloghitelb. II. kib. id. e.	100	107.—	107.50
5.50	Magyar leszám. és pénzváltóbank	100	83.25	83.50
—	Magyar országos bank részv.-társ.	200	—.—	—.—
15.—	Osztrák hitelintézet	160	293.70	293.90
42.30	Osztrák-magyar bank	600	860.—	865.—
11.50	I. magyar iparbank	150	154.—	155.—
45.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	580.—	585.—
—	Sziszeki hitelbank	100	—.—	—.—
—	«Unio» bank	100	—.—	—.—
	b) Biztositó társulatok.			
—	Bécsi biztositó társaság	200	234.—	238.—
—	Bécsi élet- és járadék-biztos. társ	200	195.—	200.—
220.—	Első magyar ált. biztositó társ.	1000	3300.—	3320.—
—	Foncière pesti biztositó intézet	100	81.—	82.—
—	Magyar-franczia biztos. társaság	200 ar.	212.—	213.—
50.—	Pannonia viszontbiztositó társ.	300	—.—	900.—
	c) Gőzmalmok.			
40.—	Concordia gőzmalom	500	550.—	555.—
100.—	Első budapesti	500	1230.—	1240.—
20.—	Erzsébet malom	200	236.—	238.—
50.—	Hengermalom	500	575.—	585.—
24.—	Lujza	160	274.—	276.—
30.—	Molnárok és sütők	210	410.—	414.—
50.—	Pannonia	1000	1060.—	1080.—
15.—	Viktória	300	345.—	350.—
	d) Közlekedési vállalatok.			
—	«Adria» m. tengeri hajózási részv.-t.	200	—.—	—.—
—.—	Alföld-fiumei	200	184.50	185.50
—.—	Arad-Csanádi vasut	100	—.—	—.—
—	Arad-Körösvölgyi vasut	100	—.—	—.—
—	Barcs-Pakraczi vasut rész.-társas.	200	198.50	199.—
—	Báttaszék-dombóvári	200	179.—	180.—
—	Debreczen-hajdunánási vas. els. részv.		97.50	98.—
—	Déli vasut	200	137.—	138.—
—	Észak-keleti vasut	200	175.—	176.—
—	Erdélyi vasut	200	184.—	185.—
—	Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	—.—	—.—
—	Kassa-oderbergi vasut	200	150.50	151.—
—	Magyar-galicziai vasut	200	177.—	178.—
—	M. nyug. v. (székesf.-győr-gráczi v.)	200	177.50	178.50
—	Mármarosi sóvasut r.-t. elsőbbs. rés	100	—.—	—.—
—	Osztrák-magyar államvasut	200	305.25	305.75
	Pécs-barcsi vasut	200	—.—	—.—
—	Szamosvölgyi vasut t. elsőbs. r.	500	85.—	—.—
—	Tiszavidéki vasut	200	250.—	251.—
—	Osztrák dunagőzhajózási társaság	500	491.—	495.—
32.—	Pesti közuti vaspálya	200	603.—	605.—
22.—	Pesti közuti vaspálya elv. jegy.		403.—	405.—
	e) Takarékpénztárak.			
6.—	Budapest III. kerületi	50	76.—	78.—
328.—	Országos központi	300	438.—	442.—
50.—	Pesti első hazai	1000	5700.—	5750.—
28.—	Egyesült Budapest fővárosi	200	433.—	436.—
4.50	Magyar ált. takarékp. részv.-tár.	100	90.—	92.—
	f) Különféle vállalatok.			
10.—	Alagut	105	149.—	151.—
—	Általános waggon-kölcsönzőtárs	80	85.—	86.—
40.—	Első magyar üveggyár r. t.	500	—.—	—.—
—	Ész.-magyarorsz. e. köszénb. r. t.	100	—.—	—.—
—	Franklin-Társulat könyvnyomda	150	202.—	204.—
65.—	Ganz és társa vasöntöde s gépgy.	400	880.—	890.—
28.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	428.—	430.—
20.—	Gyapjumosó és biz., első magyar	200	250.—	255.—
30.—	Kereskedelmi testület épülete	210	600.—	—.—
40.—	Könyvnyomda «Athenaeum»	150	548.—	550.—
75.—	Pesti könyvny. részvény-társaság	500	1025.—	—.—
20.—	Kőszén- és téglagyár (Drasche) I. k.	200	277.—	278.—
—.—	Kőszénbánya- és téglagyár II. k.	200	257.—	258.—
8.—	Nemzeti waggon-kölcsönző-r.-t.	100	87.—	88.—
—.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmű	100	101.—	102.—
9.—	Salgó-tarjáni kőszénbánya	100	131.50	132.50
18.—	Schlick-féle vasöntöde s gépgyár	200	235.—	236.—
—	Serfőzde első magyar	400	884.—	890.—
20.—	Sertéshizlaló	200	245.—	248.—
—	Spodium és csontlisztgyár	200	194.—	197.—
6.50	Szálloda részvény-társaság	80	110.—	111.—
—	Szegedi szeszgyár és finom. r.-t.	200	200.—	206.—
15.—	Tégla- és mészégető, ujlaki	200	169.—	170.—
—	Török bir. dohány-egyedárusági	250frk	114.—	115.—
—.—	Téglagyár, kőbányai	100	270.—	272.—

Zálogleveleк		Utolsó árkelet pénz	áru
Magy. földhitelintézet papirérték	5½%	102.75	103.75
Magy. földhitelintézet papirérték	5%	101.75	102.25
Magy. földhitelintézet papirérték	4½%	96.—	96.25
Magy. földhitelint. arany v. ezüst	5%	123.75	124.25
Magyar jelzálogbank	5½%	101.25	102.—
Magyar jelzálogbank	5%	98.50	99.—
Kisbirtokosok orsz. földhitelint.	5½%	99.50	99.75
Osztrák-magyar bank osztr. ért.	5%	102.15	102.35
Osztrák-magyar bank osztr. ért.	4½%	101.75	102.—
Osztrák-magyar bank osztr. ért.	4%	97.40	97.65
Pesti magyar kereskedelmi bank	6%	102.25	102.75
Pesti magyar kereskedelmi bank	5½%	101.50	102.—
Pesti magyar kereskedelmi bank	5%	99.—	99.50
«Albina» takarék-eshitelintézet	6%	100.50	101.—
Nagyszebeni földhitel-intézet	5½%	100.—	100.80
Nagyszebeni földhitel-intézet	6%	101.50	102.50
Bpesti közuti vasp. társ. részlet	5½	101.25	101.75
Magy. jelz.-hit.-bank nyer. kölcs.	4%	100.—	100.50
Pesti h. I. takarékp. e. k. kötv.	5%	99.25	99.75

Elsőbbségek			Utolsó árkelet pénz	áru
Alf.-fiumei v. u. (v.-eszéki v.)	200	5%	100.50	101.—
Alföld-fiumei vasut 1874. kib.	200	5%	100.—	100.50
Budapest-pécsi vasut		5%	99.50	100.—
Báttaszék-dombóvár-zákányi v.	200	5%	99.50	100.—
Dunagőzhajózási társulat	100/200	5%	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társaság	300	6%	—.—	—.—
Észak-keletivaspálya	300	5%	99.—	99.50
Észak-keletivaspálya (aranyban)	1000	5%	123.—	—.—
Észak-keletivaspálya (aranyban)	200	6%	180.25	—.—
Ész.-magyarorsz. e. kőszénb. r. t.	200	6%	—.—	—.—
Magyar-gácsországi vaspálya	200	5%	100.—	100.50
Magy.-galicziai vaspálya II. kib.	200	5%	99.50	100.—
M. ny. v. (sz.-feh.-győr-gráczi v.)	200	5%	99.50	100.—
Magyar nyugati vas 1874. kib.	2000/1000	5%	—.—	—.—
M. vas. elsőbbs. beruh. aranyb.	200	5%	122.—	122.50
I. erdélyi vaspálya	200	5%	99.—	99.50
Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	6%	—.—	—.—
Kassa-oderbergivasut, ezüstben	300	5%	100.75	101.25
Kassa-oderb. v. (eperjes-tarn. v.)	200	5%	100.—	—.—
Kassa-oderb. v. (osztrákvonal)	200	5%	102.50	—.—
Kassa-oderb. v. (magyar vonal)		5%	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut		5%	—.—	—.—
O.-magy. államv. 1883. kib. 400/2000 m.		4%	—.—	—.—
Tiszavidéki vasut		5%	107.—	108.—
Budapesti lánczhid	100	6%	[illegible]	104.25
Lloyd- és tőzsde-épület	100	5%	97.35	97.75
Magánsorsjegyek				
Osztrák hitelintézet			178.—	179.—
Budavárosi sorsjegy			47.50	[illegible]
Keglevich sorsjegy			19.—	[illegible]
Magy. ez. korona orsz. vörös kereszt egyl.			8.75	[illegible]
Osztrák vörös kereszt-egylet			15.75	16.25
Pálffy sorsjegy			39.50	40.50
Pénznemek				
Császári királyi arany (vert)			5.80	5.82
Császári királyi arany (kör.)			5.72	5.75
Osztrák-magyar 8 frtos arany			9.81	9.84
20 frankos arany			9.81	9.84
20 márka			12.14	12.18
Török aranylira			—.—	—.—
Osztrák- és magyar ezüst			—.—	—.—
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi			60.65	60.80
Váltók árfolyama (látra).		Bank kam.		
Német bankpiaczok 100 márk.		5%	60.65	60.85
Amsterdam 100 hollandi frtért		3%	102.75	103.—
Brüssel 100 frankért		3%	—.—	—.—
Páris 100 frankért		3%	49.05	49.15
Marseille 100 frankért		3%	—.—	—.—
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért		3½%	48.90	49.—
Zürich 100 frankért		3½%	48.90	49.—
London 10 font sterlingért		3½%	124.80	124.80
Szentpétervár 100 rubelért		6%	—.—	—.—
« « bankpiaczok 100 liren souvit		5%		

I. CS. KIR. SZAB. DUNAGŐZHAJÓZÁSI-TÁRSASÁG
Hirdetmény.
Van szerencsénk ezennel köztudomásra juttatni, miszerint f. évi **márczius 28-tól** kezdve az **ordasi állomás a postahajók** által **lefelémenetben** is **érintetni** fog.
Budapesten, 1885. márczius 28-án.
A forgalmi igazgatóság.

A «Franklin Társulat» kiadásában Budapestenmegjelent és minden könyvárusnál kapható, az osztrák tartományok számára Szelinszki György császár kir. egyet. könyvárusnál Bécsben I., Stephansplatz Nr. 6.
ORVOSI TANÁCSADÓ
VÁROSON ÉS FALUN.
SZERKESZTI
dr. LENGYEL DÁNIEL.
Második javitva és bővitve átdolgozott kiadás.
Ára fűzve 1 frt 50 kr.

6601
Első magyar
verseny uri-ruha raktár
Rendkivüli alkalom
kész férfi ruhákban.
Egy finom öltöny tiszta gyapjuból 16 forint.
Legfinomabb kész férfi öltöny tiszta angol gyapjuból 26 forint.
Finom tavaszi felöltők 16 frttól feljebb.
Reggeli felöltők, utazó köpenyek, stb. minden e szakmába vágó tárgyak a legjutányosabb árak mellett. A ruhák finomsága s rendkivüli olcsósága felett mindenki szabad meggyőződést szerezhet. Vidéki megrendelések Bécsből pontosan eszközöltetnek.
Koch Lipót Bécsből,
Budapesten, Kristóf-tér 3. sz., I. emelet.

ÖLTÖZETSZÖVETEK
csakis tartós gyapjuszövetből férfi számára.
Alapittatott — 1866. —
STIKAROFSKY JÁNOS
gyári raktárában Brünnben.
Minták bérmentve, mintalapok a szabómester urak számára bérmentetlenül. 10 frton felüli utánvételes küldemények bérmentve.

Rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 krba kerül, hirdetése kért, melyek a hirdető félnek lakczimével el vannak látva, minden egyes közlés után 30 kr. bélyegdij is fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal. Levélbe tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta bélyeg beküldetik, és a hirdetés alatt álló kis szám közöltet

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg beküldetik.

Jómódu fiatal úr ki vidékről jött, itt tartózkodása alatt megismerkedni óhajt egy fiatal csinos nővel tisztességes szándékból. Levelek «Ernő» czimmel a kiadóhivatalba kéretnek. 2059

Egy kitünő állásu és nagy jövedelmü 26 éves r. kath. fiatal ember, ki egészen egyedül árván áll a világon, ismeretség hiányában ily uton keres magához illő élettárst. Levelek arczképpel «F. . a» alatt a lap kiadóhivatalába küldendők. 2100

Szerdán bizonyosan ott leszek, ugy megyek, többet vissza sem jövök, ird rögtön hova szálljak. Örökre Mimike. 848

Klára! Edesem! Mindenem! Sietek felelni, a kis leveledet mint a mai leveledet megkaptam, nyugtalan voltam már. Hozzád jövök, reméllem édesem, hogy lesz elég mesélni valóm, én sirtam, mikor ma láttam drága irásodat. A tied voltam, vagyok és maradok. Számtalanszor csokollak. 850

Eladás.

Czukrászüzlet vidéken olcsón eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 2070

Narancsok vagy czitromok, uj termés, érett, válogatott messinai, 30—45 drb nagyság szerint szép, 5 kilos kosárban, óvatosan csomagolva, postával bérmentve Osztr.-Magyarországra elvámolva küldetik utánvét mellett frt 1.90 **R. MAITI, Trieszt.** Három kosár vételénél egy czim alatt, és az összeg bérmentes előleges beküldése mellett kosarankint 14 krral olcsóbb. 892

Somlyai bor 250 hektoliter kitünő minőségü, eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 2112

300 hectoliter jó minőségü 1884-iki fehér asztali bor eladó. Czim a kiadóhivatalbán. 2012

Gépeladás. Egy gyár átalakitása miatt eladandó: 1 tiz lóerejü gőzgép-locomobil 1 Brahm-féle sajtó. Mindkettő jókarban. Bővebb felvilágositást szivességből ad **Herz Armin** V. Béla-u. 2. 1084

Zenélő-áruk, mint dobozok, schweiczi faragványok, albumok, irószerek, ékszerszekrények, keztyütartók, sörös kancsók, szivartartók, dohányzó eszközök 2—100 darabot játszók, árra nézve 2 frttól 25.00 frtig. Raktáromon *Ujvilág-utcza 2,* eladásra kiállittattak. — Képes árjegyzékek ingyen. 699 **KARRER S.,** zenélő-áruk gyarosa.

Kőfödélpép, (Dachsteinpappe), legjobb, 2¼ millimeter vastag minőségben, 10 négyszögméter tekercsekben, 24 kgr. négyszögmétere. Tudakozások czimzendők Vajda Béla, Budapest, Károly-körut 5. 705

Angol Tricycle, gyönyörü munka, kitünő szerkezett, egészen uj, igen olcsó árban eladandó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 706

Uj Singer-féle varrógép, használható czipészek, kalaposok és szabók által, jutányos áron eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 829

Eladó több ezer cserépszárító **deszka** Hol? megmondja a kiadóhivatal. 2107

A Brockhaus-féle Conversations-Lexicon legujabb, még be sem fejezett kiadásának pedig megjelent 9 kötete, bolti árnál tetemesen olcsóbban eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2122

Zongora és pianino ujak és régiek térszüke miatt jutányosan eladók Szvigulinszky J. zongorakészitőnél Szerb-utcza 17. Javitások jól és olcsón eszközöltetnek. 814

Két amerikai hús- vagy nyersfaggyu vágógép tökéletesen jó karban, jutányosan eladandó. Bővebb felvilágositást szivességből ad 1085 **Herz Ármin** V. Béla-u. 2.

Egy ház, 30 évig adómentes, a budai oldalon a rakparton, szemben az országházzal, mely 3 szögü 59 négyszögöl terjedelmü, három utczára nyiló homlokzattal bir, a tiszta bérletjövedelem 9% mellett, könnyü fizetési feltételek alatt eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 849

Vétel.

Több iróasztal, irodaberendezéssel és rostélylyal kerestetik megvételre. Bővebbet a kiadóhivatal. 2114

Alkalmazást keres

Fiatal nős hivatal-szolga ajánlkozik házmesternek, ki már ilyen minőségben alkalmazva volt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 108

Egy nagyobb 2 emeletes házban házmesteri minőségben, jelenleg is alkalmazott, gyermektelen házaspár f. é. május 1-re hasonló minőségben alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatal. 2040

Orvosoknak. Jártas fogorvos óhajt egy egyetemes orvostudorral, ki tisztességesen butorozott évi lakáson kivül jó helyen, még legalább 1000 frt készpénzzel rendelkezik, fogászati müterem alapitása végett szövetségbe lépni. Az illető a foghuzáshoz szükséges mindennemü szerekkel, eszközökkel és gépekkel teljesen fel van szerelve és bir az ezen szakhoz szükséges tapasztalatokkal. Csak komoly ajánlatok kéretnek «komoly szándék» alatt a kiadóhivatalhoz. 2115

Kereskedelmi akadémiát végzett fiatal ember, ki a magyar és német nyelvben teljes jártassággal bir, a gabona- és faüzletben szakavatott, levelezői vagy könyvelői állást óhajt a fővárosban elfoglalni. Ily minőségben már hosszu idők óta alkalmazva van, s minden igényeknek megfelelni képes. Szives kérdezősködések a kiadóhivatalhoz intézendők. 851

Magántitkári állást keres egy politika napilap belső munkatársa. Ajánlatok a kiadóhivatalhoz intézendők. 2039

Egy teljesen megbizható jómódu ember alkalmazást keres mint házfelügyelő, vagy ehhez hasonló állásra ajánlkozik. Az illető biztositékot is képes letenni. Bővebb felvilágositást ad a kiadóhivatal. 2096

Alkalmazást nyer

Magyar levelező Egy kereskedő segéd, ki az irodai munkálatokban tökéletesen jártas, szép irással bir, különösen magyarul jól tud levelezni, egy budapesti nagy kereskedésben azonnal alkalmazást nyer. Ajánlatok a bizonyitványok *másolatával Haasenstein és Vogler* «C. U. 2294» jel alatt *Budapestre* küldendők. 1065

Kerestetik egy bonne, ki a magyar, német és franczia nyelvet folyékonyan beszéli és a zongorában is jártas. Bővebbet a kiadóhivatal. 2111

Lakás és bérlet.

Nyári lakás kerestetik a budai hegyek közt. Legyen elegendő viz és árnyék, konyha és két—három szoba. Ajánlatokat elfogad az «Egyetértés» kiadóhivatala. 825

Kiadó helyiségek. **A kerepesi uton 82. sz.** alatti házban, utczára szolgáló, több rendü **uj lakások** és **igen nagy pinczehelyiségek** (825 négyszögöl egy folytában) f. é. május 1-től kiadandók. Az utóbbiak raktárakul, mühelyekül, v. vendéglői helyiségül is használhatók. Bővebb felvilágositást a házmester ad. 1069

Oktatás.

Órák adására vagy egyébb egész délutáni foglalkozásra ajánlkozik egy franczíául tudó müegyetemi hallgató. Bővebbet szivességből a kiadóhivatal. 2119

Alapos zongora-oktatást ád egy zeneakadémiát végzett egyén. Bővebbet a kiadóhivatal. 755

Különféle.

Az ünnepekre kitünő minőségü franczia **PEZSGŐ** **MACHER és ROSZNER** szállitó üzletében, 1076 **Zrinyi utcza 2. Európa szállodában.**

Képzelhető kényel-mes lakást, teljes ellátást s minden megkivánható szolgálat teljesitését ajánlja fiatal gyermektelen házaspár oly vagyonos öreg urnak vagy asszonyságnak, ki hajlandó lenne őket örökbe fogadni s róluk — elhalálozása után atyailag gondoskodni. Ajánlatok «örökbefogadás» czim alatt a kiadóhivatal közvetit. 2089

47038/384 sz.

Pályázati hirdetmény.

A közmunka és közlekedésügyi m. kir. ministerium pályázatot hirdet egy Vásáros-Namény közelében, a Vásáros-Namény és Gergely községek között utvonalba eső Tisza-hidnak kő, illetőleg vasanyagból leendő tervezetére és kiépitésére.

A pályázni szándékozókkal közöltetnek a hid tervezéséhez szükséges adatok és feltételek, melyek alapján a pályázók a hid tervezetét elkészithetik, s az annak kiépitésére vonatkozó ajánlataikat megtehetik.

Az emlitett versenyfeltételek és adatok a közmunka és közlekedésügyi ministerium müszaki tanácsánál lesznek megtekintés végett kitéve.

A ministerium azon pályázónak fogja az épitést odaitélni illetőleg azon pályázóval fogja a hid kiépitése iránt a szerződést megkötni, kinek terve, egyrészt a kinek terve, egyrészt a hid biztos fennállását, másrészt annak épitési és fentartási költségeit tekintve, a ministerium megitélése szerint legelőnyösebbnek fog ismertetni.

Csak oly pályázatok fogadtatnak el, melyek úgy a hidfők, illetőleg pillérek, mint a vasfelszerkezet, valamint a szükséges kőhányások, szóval a hid teljes forgalomképes előállitásával járó összes munkák elvállalását foglalják magokban.

A lepecsételt ajánlatok és tervek 1885. évi május hó 2-ik napjának déli 12 órájáig a közmunka és közlekedésügyi ministeriumhoz benyujtandók, később erkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Vállalkozók ajánlataikban kifejezni tartoznak, hogy a versenyfeltételeket minden részében teljesen megértették s ajánlataikat a helyi viszonyok teljes ismerete alapján tették meg.

A hid összes munkáinak ide értve az alkalmazandó kőhányásokat is, befejezési határidejéül 1886. évi szeptember hó vége állapittatik meg.

A bánatpénz, mely a közmunka és közlekedési ministerium számvevősége által számfejtendő ellennyugta mellett a budapesti (pesti) m. kir. állampénztárnál teendő le, 10.000 frtban állapittatik meg. Ezen összeg a szerződés megkötésekor 20.000 frtra egészitendő ki.

Bánatpénzül vagy készpénz vagy a következő értékpapirok tehetők le.

1-ör. Az összes magyar vagy osztrák állampapirok kivétel nélkül.

2-or. Az osztrák-magyar monarchia egyik vagy másik állama részéről kamat biztositást élvező s teljes üzletben álló magyar és osztrák vasutak elsőbbségi kötvényei.

3-or. A magyar földhitelintézet záloglevelei és az osztrák-magyar bank, illetőleg a volt szab. osztrák nemzeti bank záloglevelei.

A letéti nyugta az ajánlathoz melléklendő.

Budapest, 1885. márczius 31-én. 1082

A m. kir. közmunka és közlekedésügyi ministerium.

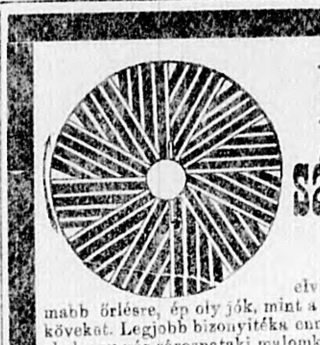

BRZORÁD J. REZSŐ

sárospataki malomkövei

Sárospatakon,

elvitázhatlanul a világ **első** malomkövei. Mert a legfinomabb őrlésre, ép oly jók, mint a franczia kövek; a **simaőrlésre** pedig rendkivüli módon felülmulják a franczia köveket. Legjobb bizonyitéka ennek az a körülmény, hogy még **nyugot Németország részére is nagyon keresettek** ahol egy pár sárospataki malomkő **150 márkával drágább,** mint ott a francziák. Tehát egészen alaptalan, ha itteni némely malomtulajdonos a köveket drágáknak találja, ahol **olcsóbbak,** mint a francziák

Megrendelések elfogadtatnak.

1. **Brzorád J. Rezső** kovamalomkő-gyárában **Sárospatakon** (posta-, vasut- és távirda állomás.) — 2. A

Főraktárban Budapesten

GEITTNER és RAUSCH uraknál

3. **Szegeden Pálfy testvérek** uraknál. — 4. **Aradon Magyari Ferencz** urnál. — 5. **Nagyváradon Kugler Albert** urnál és 6. — az alólirottnál.

Árjegyzékek az elősorolt helyekről kivánatra bérmentve küldetnek.

Miután vállalatom fenállása óta még sohasem voltam képes valamennyi megrendelést a tulajdonképeni idény alatt junius—októberben pontosan teljesiteni, — kérem bárminemü szükségletre nézve a megrendeléseket lehetőleg minél előbb megtenni.

Számos megrendelést kér 781 Mély tisztelettel

Mogyorós, Utolsó posta Táth. **BRZORÁD J. REZSŐ.**

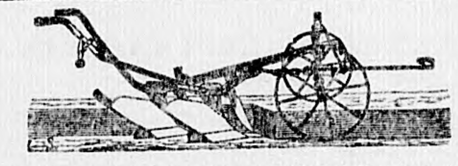

A midőn tisztelettel alantirott **Sack Rudolf** világhirü. hazánkban is általános elösmerésben részesitett és számos **elsőrendü dijakkal** kitüntetett foldmivelési eszközeit jelesül **egyetemes aczélekéket**, mély mivelésre való ekéket, **kitünő** és **olcsó kettős** és **hármas ekéket,** kapáló és töltögető ekéket boronákat és több e félét, valamint felül nem mult sorbavető gépeket, szórvavető- és kapálógépeket — legjobb eredeti minőségben jutányos árakon ajánlani bátorkodom, nem mulaszthatom el arra kérni a t. gazdaközönséget, miszerint az vételnél méltóztassék figyelni, hogy minden egyes darab az itt feltüntetett **törvényes védjegygyel** — melyet utánozni tilos —legyen ellátva, amennyiben csak is az ilyeneknél vállaltatik **anyag, szerkezet szilárdság** és **tartósság** tekintetében felelősség

Propper Samu

Budapest, váczi körut 35. sz.

Képes árjegyzék és használatiutasitás, valamint szükséges felvilágositásokkal készségesen szolgálok ingyen és bérmentve. 1050

2973/1885 sz.

Árverési hirdetmény.

Szolnok város tulajdonát képező bor és pálinkamérési jog 1885. évi április hó 20-án, d. e. 9 órakor, a sermérési jog pedig ugyanazon hó 25-én, d. e. 9 órakor, az új városház nagy termében nyilvános árverés mellett, 1885. évi november hó 1-től számitott hat évre bérbeadatik.

A bor és pálinka-mérés 36 helyen gyakoroltatik, kikiáltási ár 39211 frt 58 kr.

Az egész város területén gyakorlandó sörmérési jog kikiáltási ára 6306 frt.

Ajánlatok tehetők együttesen és külön-külön minden egyes korcsmára.

A feltételek a polgármesternél megtekinthetők.

Szolnokon, 1885. évi márczius hó 28-án.

Elek Dávid

1086 polgármester.

Titkosbetegségek minden alakját, az önfertőzés mindennemü utóbajait, férfi tehetetlenséget stb. alaposan gyógyit **Dr. PÁPAY** koron. ar. érdemkeresztes tb. megyei főorvos Budapesten, ujvilág-utcza 33. I. em. a Ferenczi kávéházzal szemben. 443 Rendel 9—5-ig délután este 6—7-ig levélileg is

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban, Budapesten IV. kerület, himző- és kalap-utcza sarkán

---

DREHER ANTAL-féle

PALACZKSEREK

valódiságuk és hamisitlanságuk jótállása mellett

DIETRICH és GOTTSCHLIG-nál BUDAPESTEN,

vagy

DREHER A. serfőzdéjében Kőbányán

rendelhetők meg. 1057

Megrendeléseknél mindenkor a legjobb minőségü reservált kiviteli ser jő eszközlésbe.

Ismételadókat vételökhöz mérten a lehető legnagyobb előnyökben és jutányos árakban részesitünk.

Bővebb árjegyzéket bárhova ingyen és bérmentve küldünk.

---

310 ctm. őszi és téli gyapjuszövet

EGY FÉRFI-ÖLTÖZETRE

I. minős. frt 3.66, — II. minős. frt 5.78, — III. min. frt 7.96.

Minták bérmentve, minta nélkül szövetet nem küldök, mindenki győződjék meg, mit vesz. 780

KRAUSZ LIPÓT FIA

posztó gyári és ruharaktára Budapest, IV., kigyótér 3. sz.

Értesités a husvéti kiállitásról.

A legdiszesebb husvéti tojások, 10 krtól 30 frtig, rendkivül nagy választékban. Hasonló husvéti tojás-töltelékek hölgyek és gyermekek számára. Pompás meglepetési tárgyak **husvéti öntözéshez,** részint kölni töltött fecskendő, vagy kedvderitő természetűek. Illatszerrel töltött fecskendő órláncok 1.—, fecskendő nyakkötő-tűk 1.40, fecskendő inggombok 1.—, fecskendő ibolyák —.35, **virágok** —.46, folyton töltve —.35, fecskendő üvegek ... fecskendő szivarok meg ... **uj, folyton tölthető** ... Legfinomabb **illatszorek,** melyek meg, **különlegességek,** csak a vevő ismertetük meg.

KERTÉSZ TÓDOR Budapest, Dorottya-utcza 1.

SZENZÁCZIÓS UJDONSÁG!

Gondolatok kitalálása! 1064

Postabérmentesen beküldött 70 krért kapható **POSNER KÁROLY LAJOS** m. kir. udvari szállitónál Budapesten, Erzsébettér 7.

A VÁROSLIGETI ÁLLATKERTBEN

ma pénteken április hó 3-án és mindennap nagy előadás.

A sudániak karavánja

férfiak-, nők- és gyermekek.

A MAHDI 967

Machmed Achmed álprófétának harczosai és csatlósai, közülök **ALI BATRAM herczeg** El Abeit és Tamanik győzője, 18 éves leányával **SAIDA,** honi erkölcs- és szokásaiban, saját fegyvereikkel, szereikkel és tevéikkel müködni fognak: **Nagy versenyzés tevéken nyargalás és vivásban.**

Láthatók reggeli **9** órától déli **12** óráig és délután **2** órától esti **7** óráig: *Bemeneti dij 30 kr. Közkatonaság és gyermekek 15 kr.*

MELLBETEGSÉGEK

alphosphorsavas mész-szörp.

342

GRIMAULT & TÁRSA gyógyszerésztől Párisban.

Husz év óta közkedveltségü és népszerü ezen kellemes szer. Makacs **köhögésnél, hurut, sihaló köhögésnél, valamint más mellbajoknál, főképen pedig keletkező tüdővésznél** ezen szörp csodálatos hatást idéz elő, behatása folytán csökken a kinzó köhögés, megszünik az éjjeli izzadás és a beteg meglepő gyorsan nyeri vissza a jólétét. Figyelni kell **Grimault és Co.** gyári jegyre, hogy a valódi szerhez jussunk.

Raktár az Osztrák-Magyar birodalom minden nagyobb gyógyszertárában, *Ára 2 frt, 6 üveg 10 frt.* Budapesten Török József gyógyszerésznél.

Előfizetési felhivás

az

ORSZÁG-VILÁG

czimü képes hetilapra.

*Az **Ország-Világ** megjelenik minden szombaton gazdag tartalommal. Közöl eredeti és forditott **regényeket, beszélyeket, költeményeket,** továbbá **ismeretterjesztő közleményeket** a társadalmi élet, tudomány, képzőmüvészet, müipar stb. köréből Ezenkivül gazdag és változatos rovatokat ád, melyek a hét legérdekesebb eseményeit foglalják magukban. Évenkint több száz eredeti képet közöl.*

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

1885 január—deczemberre 10 frt, 1885 január—juniusra 5 frt, 1885 április—juniusra 2 frt 50 kr.

AZ EGYETÉRTÉSSEL EGYÜTT:

egész évre 28 forint, fél évre 14 forint, negyed évre 7 forint.

*Előfizethetni postautalványnyal a **kiadóhivatalnál** és minden bel- és külföldi könyvkereskedés, postahivatal és hirlapközvetitő intézet utján.*

***Mutatványszámokkal** kivánatra ingyen és bérmentve szolgál az*

ORSZÁG-VILÁG kiadóhivatala

Budapest, Gránátos-utcza 6.

*Kiadótulajdonos: **„PALLAS"** irodalmi és nyomdai részvénytársaság.*

7482 sz. 1885.

Hirdetmény.

A nagyméltóságu m. kir. belügyministerium 1885. évi márczius hó 4-én 12420/III. b. sz. a. kelt rendeletével a torontálmegyei régi székház átalakitását és kibővitését 447.841 frt 97 krral engedélyezte.

A fent emlitett munkák foganatositásának biztositása czéljából az 1885. évi május hó 5-ik napjának délelőtti 10 órájára a torontálmegyei alispánihivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat elvállalására vonatkozó és feltételekben körülirt módozatok mellett letecndő 22393 frtnyi bánatpénzről szóló a torontálmegyei házi pénztári letéti nyugtával ellátott zárt ajánlataikat 1885. évi május hó 4-ik napjának esti 6 órájáig Torontálmegye alispánjánál esetleg törvényszerü helyettesénél annyival is inkább adják be, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatban kiteendő az ajánlattevőnek neve, polgári állása, lakhelye; az ajánlattevő czég neve, bejegyzett czég részéről csatoltatván a hitelesitett czégjegyzék-kivonat is; kiteendő továbbá tisztán, határozottan számokkal és betükkel a hirdetményben foglalt megjelölés szerint, azon százalék, melynek a költségvetési összegből való leengedése, esetleg felülfizetése mellett az ajánlat tárgyát képező munkákra vagy szállitásra vállalkozik; ezenkivül az ajánlatnak tartalmaznia kell az ajánlattevő abbeli nyilatkozatát, hogy az épitési terveket, költségvetést, az épitési feltételeket és a helyi viszonyokat teljesen ismeri.

Az ajánlatok boritéka, mely öt pecséttel lezárandó a következő felirattal látandó el: «Ajánlat a torontálmegyei régi székháznak átalakitásához és kibővitéséhez.»

Oly ajánlatok, melyek a szóban forgó munkának csak egy részé, vagy melyek egységárakra vonatkoznak figyelembe nem vétetnek.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó müszaki müvelet, az általános és részletes feltételek a torontálmegyei m. kir épitészeti hivatalnál (melleneczei ut 435/22 szám) a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők, a hol is müszaki és egyéb tekintetekben a szükséges felvilágositások megadatnak. 1091

N.-Becskereken, 1885. évi márczius ho 30-án.

Torontálmegye alispánja.

Rendkivüli kedvezmény az „EGYETÉRTÉS" t. előfizetői részére.

Montepin Xavier a most egyik legkedveltebb franczia regényiró müvei **80 kötet regény 80 frt bolti ár helyett csak 25 frt.**

	Kötet	Bolti ár	Az «Egyetértés» előfizetői részére kedvezmény ár
1. «A szőke boszorkány» (két képpel)	3.	3.—	1.50
2. «A creolnő leányai»	8.	8.—	3.20
3. «A rochevillei bünteny»	4.	4.—	1.60
4. «A 13-dik számu bérkocsis»	7.	7.—	2.80
5. «Az őrültek orvosa»	8.	8.—	3.20
6. «A rejtélyek háza»	2.	2.—	1.—
7. «Az ördög bábjai»	4.	4.—	2.—
8. «Az éj királynője»	3.	3.—	1.50
9. «Dráma a tébolydában»	3.	3.—	1.50
10. «Pénz ő felsége»	7.	7.—	3.50
11. «Szerelem ő fensége»	9.	9.—	4.50
12. «A sirbolt rejtélyes halottja»	4.	4.—	2.—
13. «A macskaszem»	4.	4.—	2.—
14. «Valentine férjei»	3.	3.—	1.50
15. «A szép özvegy»	2.	2.—	1.—
16. «A gyilkos királynő»	4.	4.—	2.—
17. «A grófnő titka»	5.	5.—	2.50

E regények egyenként is megrendelhetők. A fenti 80 kötetből álló tizenhét Montépin-regény együtt és egyszerre rendelve meg 80 frt helyett *25 frtért* kapható; de csak korlátolt számu példány állván rendelkezésünkre, kérjük a megrendeléseket minél gyorsabban megtenni, mert igen valószinü, hogy ily rendkivüli olcsó árak mellett készletünk rövid idő alatt kifogy.

Utánvéttel való megrendelés esetén az árnak legalább negyed része előre beküldendő. 96

Megrendelések czimzendők az „EGYETÉRTÉS" kiadóhivataláb Budapest, IV. himző-utcza 1. szám